

Gorenjski Glas

TOREK, 10. AVGUSTA 2010

Leto LXIII, št. 63, cena 1,50 EUR, 19 HRK

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN OB PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Ni še znano, koliko delavcev je odveč

Obseg odpuščanja v nakelskem Merkurju bo po besedah predsednika uprave Bojana Knupleža znan konec septembra.

SIMON ŠUBIC

Naklo - Poldrugi mesec po menjavi vodstva v nakelskem Merkurju bo novi predsednik uprave **Bojan Knuplež** v petek bankam upnicam predstavil prvi grobi osnutek sanacijskega programa trgovske družbe. O njegovi vsebini Knuplež ne želi govoriti, napoveduje pa, da naj bi do konca septembra našli tudi dokončno rešitev za konsolidacijo Merkurja.

Čprav je sanacijski program šele v povojih, se že sedaj ve, da bodo v Merkurju, ki ima trenutno okoli 4.800

zaposlenih, potrebna odpuščanja. O tem, koliko zaposlenih je (bo) odveč, se v javnosti pojavljajo različne številke - od 15- do 40-odstotnega zmanjšanja števila zaposlenih. "To bo opredeljeno v sanacijskem programu, ki bo pripravljen do 30. septembra," je na naše poizvedovanje zelo redkobesedno odgovoril Knuplež. Zato pa je prejšnji teden za časnik Delo pojasnil, da je ocena po 40-odstotnem odpuščanju delavcev pretirana. Po njegovih besedah je v nekaterih delih družbe (režija) zaposlenih precej preveč (tudi nad 40 odstotkov), druge

(maloprodaja) pa jih celo primanjkuje.

Tudi v Merkurjevem sindikatu niso seznanjeni z načrtovanim obsegom odpuščanja. "O tem zaenkrat nismo seznanjeni, saj se sanacijski program šele pripravlja. Vse dotlej pa bi bilo kakršnokoli navajanje številke dezinformacija. Upamo, da se bo vse srečno izteklo," je dejala predsednica sindikata **Mateja Tavčar**. Zaposleni v Merkurju si seveda srčno želijo, da bo Knupleževi ekipi uspelo pripraviti dober program sanacije družbe, ki bo prepričal banke, da dodatno odprejo svoje mošnjčke.

V petek bodo bankam upnicam predstavili prve načrte, kako sanirati nakelski Merkur.

Pokojninska reforma je pripravljena

Slovenija je po poldrugem letu, za katero je bilo značilno tudi veliko dogovarjanja s socialnimi partnerji, pripravljena na pokojninsko reformo, je včeraj oznanil predsednik vlade Borut Pahor.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Ljubljana - Osnutek bo vlada obravnavala na prihodnji seji in ga nato kot predlog poslala v parlamentarni postopek, je še dejal predsednik vlade. Pri tem ne izključuje možnosti, da se še sestane s socialnimi partnerji, če bodo ti imeli utemeljene predloge. Kot vemo, zlasti sindikatom ni po volji temeljna sprememba v pokojninski zakonodaji, ki podaljšuje delovno aktivnost zavarovancev, in v zvezi z reformo napovedujejo predhodni zakonodajni referendum. Predsednik vlade **Borut Pahor**, minister za delo **Ivan Svetlik** in direktor direktorata za delovna razmerja na mi-

nistrstvu **Peter Pogačar**, ki so včeraj javnosti spregovorili o pripravljeni modernizaciji

pokojninskega sistema, so poudarili, da je marsikateri predlog iz socialnega dialoga

Minister Ivan Svetlik, premier Borut Pahor in Peter Pogačar z ministrstva za delo (od leve) so predstavili predlog pokojninske reforme. / Foto: Tina Dokl

v osnutku upoštevan. Je pa nujno, da se pokojninski sistem spremeni, saj se bo sicer zaradi vse večjih izdatkov znašel v hudih težavah. S povečevanjem davčnih obremenitev in s povečanjem prispevne stopnje za delodajalce ciljev, ki jih zasleduje pokojninska reforma, ne more izpolniti. Želi namreč zaustaviti padanje pokojnin, ki nove upokojujence približuje revščini, in zagotoviti dostojne pokojnine prihodnjim generacijam. Za doseg te ciljev bomo v pokoj odhajali starejši. V prihodnjih petnajstih letih se bo delovna aktivnost posameznikov v Sloveniji podaljšala za tri leta.

► 2. stran

SIBAU
Okna in vrata
ob 10. obletnici podjetja smo znižali cene oken
JUBILEJNE CENE OKEN IN VRAT SIBAU
od 1. 8. do 31. 8. 2010
tel: 04/515-38-78, 031/707-484, sibau.tatjana@gmail.com
SIBAU D.O.O., FORME 12, 4209 ZABNICA

Iz dna Bohinjskega jezera izkopal več kot sto bomb

Iz mulja na dnu Bohinjskega jezera so včeraj preventivno izkopal okoli 140 ročnih bomb in pnevmatskih min iz prve svetovne vojne.

SIMON ŠUBIC

Ribčev Laz - Potem ko so prejšnji teden na obrežju Bohinjskega jezera našli neeksplozirani ročni bombi oz. tromblona iz prve svetovne vojne, je včeraj osem pripad-

nikov državne enote za varstvo pred neeksploziranimi ubojnimi sredstvi (NUS) preventivno pregledalo nekaj sto metrov obalnega pasu Bohinjskega jezera.

► 8. stran

63 AKTUALNO

Odpri Slovenski planinski muzej

Več kot tisočglava množica planincev iz vse Slovenije je v soboto prišla v Mojstrano, da bi pozdravila slovesno odprtje Slovenskega planinskega muzeja. Zbrane je nagovoril predsednik države Danilo Türk.

vsebina

3

GORENJSKA

Brezplačno morje bi kar izsilili

Na Rdečem križu zaradi vse večjih socialnih stisk opažajo za petino večje povpraševanje po brezplačnih letovanjih. Na centrih za socialno delo se soočajo s pritiski staršev, ki skušajo za otroke izsiliti brezplačne počitnice na morju.

4

POGOVOR

Državni svet po prvem polčasu

"V razmerah, ko je tudi pri nas pešiča ljudi vse močnejših in med seboj prepletenih v gospodarskih korporacijah in političnih strankah, lahko državni svet odigra vlogo uravnoteženja in zavor," pravi predsednik sveta Blaž Kavčič.

9

ZANIMIVOSTI

Bog ni nosil bele halje, zdravniki jo

Urbanosi - Irena in Tadeja, sta del mladosti preživeli v Radovljici. Očetova služba je družino posedla na letalo za Ameriko. Zaenkrat še gospodični se radi vračata na počitnice v Slovenijo. Irena je medicinska sestra, Tadeja je zdravnica.

14

VREME

Danes dopoldne bo precej jasno. Popoldne bo nastala kakšna ploha ali nevihta. V sredo in četrtek bo sončno vreme.

☀️ 14/27°C

jutri: večinoma sončno

Svet v naslednjem desetletju

Na Bledu bo 29. in 30. avgusta strateški forum, tema srečanja pa bo Svet v naslednjem desetletju.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Bled - V minulih štirih letih se je Strateški forum Bled utrdil kot eno pomembnejših letnih srečanj politikov, gospodarstvenikov in akademikov iz Evrope, jugovzhodne Evrope in širše regije. Tudi letos organizatorji pričakujejo pomembne goste. Pod naslovom Svet v naslednjem desetletju bodo obravnavali nekaj poglobljenih izizov desetletja, od energetske prenove do vodne problematike, oživitve gospodarstva in transformacijske moči interneta. Načrtujejo tudi izmenjavo mnenj o vlogi EU v večpolarnem svetu in o načinih, kako znova povezati Zahodni Balkan. Med udeleženci letošnjega foruma so denimo predsednik belgijske vlade Yves Leterme (njegova

udeležba je še toliko pomembnejša, ker Belgija pravkar predseduje Svetu EU), Amr Musa, generalni sekretar Arabske lige, dr. Rajendra Kumar Pačauri, predsednik Medvladnega foruma o podnebnih spremembah in Nobelov nagrajenec za mir, dr. Janez Potočnik, evropski komisar za okolje, Peter Gordon MacKay, kanadski minister za obrambo, veleposlanik Antonio de Aguiar Patriota, namestnik ministra za zunanje odnose iz Brazilije, Felipe Gonzales, predsedujoči Skupini za razmislek o prihodnosti Evropske unije in nekdanji predsednik španske vlade. Osrednji govornik na uvodni večerji foruma pa bo general Colin L. Powell, nekdanji ameriški zunanji minister (2001-2005).

Pokojninska reforma je pripravljena

1. stran

Če se sedaj moški starostno upokojujejo stari 63, ženske pa 61 let, se bodo pogoji za starostno pokojnino za moške in ženske izenačili, in sicer na 65 let starosti in 15 let zavarovalne dobe. Prehodna obdobja so na predlog socialnih partnerjev podaljšana in se zadnja iztečejo šele leta 2025. Pokojninska reforma se začne leta 2011, takrat pa se bo denimo moški, ki je dopolnil najmanj 40 let pokojninske dobe, lahko upokojil star 60 let, ženska z 38 leti delovne dobe pa stara 58 let. Nato se bo starost postopno povečevala po šest mesecev. Za zavarovanca, ki je dopolnil najmanj 20 let pokojninske dobe, prihodnje leto velja starost za

upokojevec 63 let in pol, za žensko pa 61 let in pol. Za ženske, ki pa so dopolnile najmanj 15 let pokojninske dobe, bo v prvem letu reforme upokojevena starost 63 let in pol.

Na pobudo sindikatov ohranjajo časovni bonus za otroke, kar je prvenstveno namenjeno ženskam, ob predložitvi ustreznih dokazil pa ga bodo lahko koristili tudi moški. Pod blažjimi pogoji se bodo lahko upokojevali tisti, ki so z delom začeli zgodaj: moški pri starosti 60 let, ki je brez dokupljene dobe dopolnil 43 let pokojninske dobe, in ženska v starosti 58 let ob dopolnjeni delovni dobi 41 let. Tudi tu je predvideno prehodno obdobje in postopno podaljševanje starostne meje in pokoj-

ninske dobe po pol leta. Tako bo prihodnje leto za moškega možna upokojevec pri 58 letih starosti in z 41 leti delovne dobe, pri ženski pa s 55. letom in ob delovni dobi 38 let. Mogoče pa se bo upokojiti tudi predčasno pri starosti 60 let in ob izpolnjenih 40 letih delovne dobe za moške in 38 letih za ženske, vendar pa ob odbitkih. Za vsak mesec razlike do dopolnjene polne starosti upokojevec bodo deležni trajnega znižanja pokojnine za 0,3 odstotka. Za ženske se bodo ti malusi povečevali postopno in bodo v celoti uveljavljeni šele leta 2025, prvih pet let pa ne bodo presegali 3,6 odstotka.

Nova pokojninska zakonodaja pa predvideva tudi spodbude za podaljševanje

delovne aktivnosti, in sicer za vsako leto podaljšane dela bodo ljudje mesečno ob plači na svoj račun prejeli še petino predčasne pokojnine. Z vsakim letom delovne aktivnosti se jim bo za dva odstotka zvišal tudi odmerni odstotek, kar bo povečalo tudi njihovo končno pokojnino. V primeru delne upokojeve bodo ljudje ob delni plači in delni pokojnini prejeli še del predčasne pokojnine, torej kar tri dohodke. Starejši delavci bodo za delodajalce cenejši, saj se jim bodo po izpolnitvi pogojev za predčasno upokojevec v prehodnem obdobju prispevki znižali. Spremembe so tudi pri poklicni pokojnini za delavce, ki delajo na zdravju škodljivih delovnih mestih.

Velik korak za naš narod

Pod Storžičem so se spomnili prvih žrtev okupatorja v občini Tržič. Slavnostni govornik je bil minister Aleš Zalar.

STOJAN SAJE

Dom pod Storžičem - V nedeljo so prišli k Domu pod Storžičem številni obiskovalci. Tokrat niso prevladovali planinci, ampak udeleženci slovesnosti ob dnevu spomina na prve žrtve okupatorja v občini Tržič. Tam je dopoldne končala triurni pohod skupina dvajsetih veteranov vojne za Slovenijo, vojaških gornikov in slovenskih častnikov iz Tržiča. Zbrali so se člani borčevske organizacije, policijski veterani, domačini in gostje od drugod. Starejšo in mlajšo generacijo je povežala želja, da bi izrazili ponos nad junaštvu partizanov.

V gozdu nad planinskim domom stoji spomenik na

Slavnostni govornik ob spomeniku pod Storžičem je bil minister Aleš Zalar.

pogorišču nekdanje Verbičeve kočice. Na njem piše, da so tam ustanovili 4. avgusta 1941 storžičski bataljon, prvi

na Slovenskem. Že naslednji dan so Nemci zverinsko ubili pet borcev in tri borke. Predsednik Združenja bor-

cev za vrednote NOB Tržič Anton Kramarič je zbrane opomnil, da želijo ohranjati spomin na junaštva iz druge svetovne vojne in vojne za Slovenijo. Predsednik KS Lom pod Storžičem Matej Slapar je izrazil zadovoljstvo, da sodelujejo pri organizaciji vsakoletnih srečanj. Kot je poudaril tržički župan Borut Sajovic, Tržičani cenijo vse žrtve vojn, kar je potrčil rekordni obisk prireditve. "Občina Tržič, kot tudi cela Gorenjska, je v drugi svetovni vojni doživela vse grozote, kar jih vojna sploh lahko zaneti," je ugotovil minister za pravosodje RS Aleš Zalar. Med drugim je dejal: "Borke in borci, ki se jih danes spominjamo, so si upali upreti prvi, čeprav so vedeli, koliko tvegajo. Naredili so velik in pomemben korak za skupnost in naš narod." Besede govornikov je z recitacijami dopolnila igralka Marina Bohinc, Pihalni orkester Tržič pa je pričaral svečano vzdušje z glasbo.

GG mali oglasi

E-POŠTA: malioglas@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 47
www.gorenjski-glas.si

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme HELENA DROL iz Sorice.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Vam diši porcija kranjske klobase?

Če ste tudi vi med tistimi, ki na svoj jedilnik radi uvrstite kranjsko klobaso, lahko prihodnji teden obiščete drugi festival kranjske klobase v Sori pri Medvodah. Tam bo potekalo strokovno in ljubiteljsko ocenjevanje kranjskih klobas, ki bo popestrjeno z zabavnim programom. Gorenjski glas vam omogoča, da se potegujete za dve porciji kranjske klobase za dve osebi in dve vstopnici za koncert za dve osebi z ansamblom Gregorji. Poskusite odgovoriti na naslednji dve vprašanji, odgovore z vašimi podatki pa nam pošljite najkasneje do ponedeljka, 16. avgusta, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, Kranj ali koticek@g-glas.si.

- Naziv kranjska klobasa se je uporabljal:
 - že v 15. stoletju
 - že v 19. stoletju
 - v 21. stoletju z zaščito slovenske gastronomske specialitete
- Glavni sestavini prave kranjske klobase sta:
 - prvovrstno svinjsko meso (npr. stegno) in trda sveža slanina
 - goveji fileji in jetra
 - piščančji medaljoni in čebula

Še namig: da boste na vprašanji lažje odgovorili, si preberite članek o kranjski klobasi, ki je objavljen v današnji izdaji Gorenjskega glasa. **D. K.**

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Ljubljana - Ministrstvo za pravosodje je analiziralo določbe kazenskega zakonika glede kaznivega dejanja zoper delovno razmerje in socialno varnost. Gre za neplačevanje socialnih prispevkov delodajalcev. Kazenski zakonik v posebnem poglavju kaznivih dejanj zoper delovno razmerje in socialno varnost obravnava tudi kršitve pravic delavcev glede plačila prispevkov. Gre za pomembno vrednoto, kar narokuje organom odkrivanja in pregona aktiven pristop, v nedavnem sporočilu za jav-

nost tolmači pravosodni minister Aleš Zalar. Glede na to, da so ta vprašanja v sedanjih razmerah izrazito aktualna, je vsako spremembo Ministrstvo za pravosodje na Vrhovno državno tožilstvo in Davčno upravo RS naslovilo dopis, v katerem opozarja, da določbe obstoječega kazenskega zakonika vendarle ob ustreznih razlagi in ob upoštevanju sistematike zakona nudijo podlago za pregon teh ravnanj. Kazniva je v tem primeru kršitev pravice, ki izhaja iz zapovedi o zavarovanju in plačevanju prispevkov na podlagi zaposlitve v razmerju do delavca

("prikrajša delavca"). Prispevki za pokojninsko in invalidsko ter zdravstveno zavarovanje, ki jih plačuje delodajalec, so namreč del plačila za opravljeno delo. Tudi, če prispevki "niso plačilo", ker delavcu niso "dejansko izplačani" kot del bruto plače, pa to na presojo kršitve ob pravilni razlagi zakona ne more vplivati. Davčna uprava RS bi tak pristop k razreševanju problematike lahko podprla z vlaganjem kazenskih ovadb v vzorčnih primerih, na tej podlagi pa lahko državno tožilstvo sproži ustrezne sodne in druge postopke (usmerjanje

policije, sodelovanje z davčno upravo).

Če prevlada stališče, da kazenski zakonik ne pokriva tovrstnih dejanj kot kazniva dejanja, bi sprememba zakonika pomenila samo kaznovanje naprej, saj bi bilo kaznovanje za nazaj protiusstavno, še dodajajo na pravosodnem ministrstvu. Pričakujejo, da se bosta naslovnika opredelila do predlogov in našla način, na katerega lahko v okviru svoje pristojnosti prispevata k zmanjšanju kršitve pravic delavcev na področju (ne)plačevanja socialnih prispevkov.

Odprli Slovenski planinski muzej

Natanko 115 let potem, ko je dovški župnik Jakob Aljaž na vrhu Triglava postavil stolp, so v Mojstrani odprli vrata Slovenskega planinskega muzeja.

MARJANA AHAČIČ

Mojstrana - Več kot tisoč planincev iz vse Slovenije je v soboto prišlo v Mojstrano, da bi pozdravili slovesno odprtje Slovenskega planinskega muzeja. Nagovoril jih je predsednik države **Danilo Türk**, ki je tokrat v Mojstrano prišel v

ter vsem, kar ohranja naše gore," je v slavnostnem nagovoru med drugim dejal predsednik Türk, ki ta čas tako kot številni drugi Slovenci svoj dopust preživlja v gorah. "Prav tisočim tistih, ki vsak dan obiskujejo naše gore, je namenjen ta muzej," je poudaril, a dodal, da je planinstvo

tako v Mojstrani kot v občini Kranjska Gora in širši regiji, vodja muzeja **Miro Eržen** pa se zaveda, da odprtje muzeja predstavlja šele polovico opravljenega dela, saj bo v prihodnje treba muzej nadgrajevati in predvsem vanj privabljati obiskovalce. V muzeju pravijo, da si bodo

"Osnovni cilj muzeja bo tudi v prihodnje zbirati gradivo in opažati dogodke ter jih primerno umeščati v zgodovino. Drugi cilj pa je vzgojni za mlade rodove, pri čemer je muzej treba dopolniti z dogajanjem v neposredni okolici," je še dejal Eržen in poudaril, da so se tu-

Vsebinski del projekta je pripravljalo več kot sto sodelujočih iz 20 javnih zavodov in društev. Na stalni razstavi je od 2100 zbranih predstavljenih več kot 450 eksponatov.

/ Foto: Gorazd Kavčič

spremljati ministrice za kulturo Majde Širca. V svojem govoru je izpostavil pomen slovenskega planinstva za našo kulturno in nacionalno identiteto ter prepoznavnost Slovenije v svetu. "Spominjati se moramo poslanstva, zasluge velikih pionirjev planinstva, ki so tesno povezani z domoljubjem in slovenstvom

za Slovence veliko več kot le izkoriščanje prostega časa, "izkazuje naš celovit odnos do narave, soljudi, včasih tudi do velikih družbenih vprašanj, s katerimi se soočamo."

Kot je dejal župan Kranjske Gore **Jure Žerjav**, Slovenski planinski muzej predstavlja tudi veliko priložnost za razvoj turizma

Ministrica za kulturo Majda Širca si je muzej ogledala skupaj s predsednikom Danilom Türkem. Ministrica meni, da je pridobitev statusa nacionalnega muzeja odvisna od tega, kako bodo zastavili muzejsko zbirko. / Foto: Gorazd Kavčič

prizadevali, da bo Slovenski planinski muzej obiskal vsak Slovenec in vsak turist, ki biva v širšem zaledju Julijskih Alp. Eržen namreč prav tako kot kranjskogorski župan **Jure Žerjav** verjame, da bo muzej, ki naj bi letno privabil 30 tisoč obiskovalcev, postal pomemben del turistične ponudbe Mojstrane.

dili vsebino predstaviti tako, da bo zanimiva tako za starejše kot mlajše generacije. "Zavedamo se, da bodo muzej obiskovale generacije, ki so tu predstavljeno zgodovino še doživljale. Obenem bi z zanimivo postavitevjo radi prepričali mlade, da je prav planinstvo tisto, ki nas vse bogati."

Vid Černe postal častni občan

Ob občinskem prazniku nagrade Andreju Špornu, Agrarni skupnosti Dovje-Mojstrana in Vidu Černetu.

MARJANA AHAČIČ

Kranjska Gora - V petek, na predvečer petnajstega praznika občine Kranjska Gora, so na Trgu na Gorici pripravili osrednjo občinsko proslavo ob prazniku, ki ga občina Kranjska Gora praznuje na dan, ko je Jakob Aljaž na vrhu Triglava postavil zdaj po njem imenovani stolp. Župan **Jure Žerjav** je ob tej priložnosti podelil občinska priznanja športniku, smučarju Andreju Špornu in Agrarni skupnosti Dovje - Mojstrana ter za častnega občana imenoval Vida Čneta.

V nagovoru krajanom, ki so na slovesnost tokrat prišli z dežniki, je župan spomnil na uspešne občinske investicije

v zadnjem letu, pozdravil dobro sodelovanje z vlado na področju priprave zakona o Triglavskem narodnem parku ter spomnil na opozorila občine državi v zvezi z združevanjem zimskih počitnic ter za občino v veliko stvareh problematičnem zakonu o vrednotenju nepremičnin.

"Zadovoljen sem, da smo v preteklem letu uspeli doseči vse v proračunu zastavljene cilje," je še dejal in napovedal nove projekte za prihodnje. Med njimi je nadaljevanje gradnje kolesarske poti, hita letošnjega poletja, kot jo je imenoval župan Žerjav, od Mojstrane proti Jesenicam, za kar občina prav v tem času pridobiva potrebna dovoljenja.

Nagrajenci (priznanje je v imenu Andreja Šporna prevzel njegov oče) z županom Juretom Žerjavom / Foto: Gorazd Kavčič

Kamnik postal festivalsko mesto

V času dvotedenskega festivala bo promet po ulicah mestnega središča potekal enosmerno. Mladi arhitekti poskrbeli za domiselno ulično opremo.

JASNA PALADIN

Kamnik - V nedeljo zvečer se je začel že 6. kamniški poletni festival Kamfest, ki bo z glasbenimi, gledališkimi, plesnimi, otroškimi in drugimi dogodki prihodnja dva tedna polnil prizorišča v mestnem središču - na Malem gradu, v Parku Evropa, v Samčevem prehodu, za kavarno in drugod.

A na festival letos ne spominjajo le glasbeni ritmi in dogajanje okoli številnih odrov, ampak tudi nova prometna ureditev v središču mesta, s katero kamniški arhitekti želijo odvzeti nekaj prostora prometu in ga nameniti pešcem. Ulično opremo so v okviru mednarodne delavnice cel teden oblikovali člani skupine mladih kamniških arhitektov Štajn, zamisel o enosmernem prometu sko-

Površine, ki so po novem namenjene pešcem, so mladi arhitekti opremili z domiselno ulično opremo.

zi Kamnik pa je stara že nekaj let. "Povsod po Evropi promet po mestnih središčih poteka enosmerno, v Kamniku pa bo to zdaj poskusni dvotedenski projekt v času Kamfesta. Dvosmerni promet na Maistrovi ulici pešcem vzame preveč pločnikov,

prav tako je cestišče na Glavnem trgu preširoko in bi ga bilo treba razširiti v površine za pešce. Z rešitvijo, ki smo jo predlagali, smo v teh dneh dobili 1100 kvadratnih metrov novih površin za pešce, obenem pa se bo povečala tudi prometna pretočnost

skozi mesto. Kljub temu da so to najprestižnejše javne površine v samem srcu Kamnika, so danes namenjene zgolj avtomobilskemu prometu, zato si želimo, da bi bila taka prometna ureditev v Kamniku trajna. Glavni cilj projekta, ko bo v severnem delu centra za čas festivala potekal enosmerni promet, je torej pokazati meščanom, občanom in obiskovalcem festivala delček bodoče prometne ureditve mesta. In meščani bodo sodniki, ki bodo predlog lahko preizkusili, ga primerjali z obstoječo ureditvijo in o njem izrazili svoje mnenje," je povedal kamniški arhitekt **Tomaž Schlegl**.

Enosmerni krogotok te dni tako poteka z Maistrovega mostu mimo tržnice čez Trg prijateljstva, po Tomšičevi na Glavni trg in pri pošti levo na Maistrovo ulico.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Boštjan Bogataj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Urša Peternel, Mateja Rant, Stojan Saje, Vilma Stanovnik, Simon Šubic, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir, Štefan Žargi;

stalni sodelavci:

Marijana Ahačič, Maja Bertonec, Matjaž Gregorič, Ana Hartman, Jože Košrnjak, Milena Miklavčič, Miha Naglič, Jasna Paladin, Ana Volčjak

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar d.o.o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

LEKTORICA
Marjeta Volžič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA
Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d.o.o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sredo od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjske (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog / Tisk: Druck Carinthia GmbH & CoKG, St. Veit/Glan (Št. Vid na Glini), Avstrija / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,50 EUR, letna naročnina: 140,40 EUR; Redni plačniki imajo 10 % popusta, polletni 20% popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 8,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/ 201 42 48.

Valvazorjeva spet najlepša ulica

SUZANA P. KOVAČIČ

Bled - Turistično društvo Bled od leta 2004 izbira Najlepše urejene ulice. Letos je laskavi naziv pripadel Valvazorjevi ulici in to že tretjič; prvič leta 2005 in drugič leta 2009. "Ocenjujemo urejenost vrto, cvetja in na splošno urejenost okolice hiš. Občino smo prehodili po dolgem in počez in naredili več kot 150 posnetkov," je povedal **Ludvik Kerčmar**, predsednik Turističnega društva Bled. "V veliko čast nam je, da smo se zbrali že tretjič in prepričan sem, da se bomo potrudili tudi v letu 2011," je povedal **Stane Mulej**, ki se je prvi naselil v ulico. Graditi je začel leta 1971, zadnji pa je leta 1982 začel zlagati opeko na opeko sedanji predsednik

Krajevne skupnosti Rečica Zoran Pogačnik. Danes je v krožni Valvazorjevi ulici devetnajst hišnih števil, hiše so zgrajene v alpskem stilu in se z videzom zelo lepo zlijejo s pokrajino.

Ob vstopu v ulico je tudi tabla, ki mimoidočega opozori, da se sprehaja po Najlepši ulici v letu 2005, 2009 in 2010. "Če si sami ne bomo ustvarili lepega okolja, ga nihče ne bo namesto nas," je ob podelitvi priznanja poudaril blejski župan **Janez Fajfar**. Da v Valvazorjevi ulici vlada sožitje, pa se ne pozna ne le po zunanji urejenosti, ampak tudi po tem, da se ob takem dogodku zbere veliko stanovalcev in da znajo iz tega narediti veselo druženje s kulinaricnimi dobrotami tamkajšnjih gospodinj ...

Na podelitvi priznanja najlepše urejene ulice se je zbralo veliko stanovalcev.

TRŽIČ

Tržiška knjižnica bo lepša

Po obnovi strehe na stavbi Balos 4, kjer imajo prostore Knjižnica dr. Toneta Pretnarja, Radio Gorenc in društva, letos urejajo fasado. Okrog 103 tisoč evrov vredno naložbo bo Občina Tržič uresničila v okviru mednarodnega projekta s sosedi iz Avstrije, ki bodo prispevali 41 tisoč evrov. Do konca septembra bodo priključili objekt na novo kanalizacijo in vodovod ter uredili parkirišča, kar bo stalo okrog 24 tisoč evrov. Občina je sklenila pogodbo z dobaviteljem plina, da bo vgradil v stavbi novo plinsko peč. V bližini knjižnice bodo postavili tudi tablo z informacijami o turističnih znamenitostih v mestu. **S. S.**

Brezplačno morje bi kar izsilili

Na Rdečem križu zaradi vse večjih socialnih stisk opažajo za petino večje povpraševanje po brezplačnih letovanjih. Na centrih za socialno delo se soočajo s pritiski staršev, ki skušajo za otroke izsiliti brezplačne počitnice na morju.

ANA HARTMAN

Družin, ki zaradi vse večjih socialnih stisk ne morejo na morje, je vse več. Na Rdečem križu Slovenije tako opažajo za petino večje povpraševanje po brezplačnih letovanjih za otroke. K sreči recesija ni pretirano vplivala na radodarnost donatorjev, tako da bodo letos 1.500 otrok na morje peljali brezplačno in tri tisoč subvencionirano, kar je deset odstotkov več kot lani, medtem ko bo z Zvezo prijateljev mladine Slovenije (ZPMS) brezplačno na letovanje šlo približno toliko otrok kot lani - 1.400. "Povpraševanje je seveda še precej večje. Sprva je kazalo, da bo denarja za brezplačno letovanje nekoliko manj kot lani, saj je bil odziv na akcijo Pomežik soncu pri pravnih osebah mnogo manjši, posameznikov pa je bilo letos nekajkrat več, le donacije so bile mnogo manjše. K sreči se je nato za donacijo odločilo nekaj večjih podjetij," je povedala generalna sekretarka ZPMS **Majda Struc**.

Da so stiske družin vse večje, so občutili tudi na centrih za socialno delo (CSD). "Soočali smo se s pritiski nekaterih staršev, ki so želeli izsiliti brezplačno letovanje za otroke. Tega v preteklih letih ni bilo, tako je bilo naše stro-

kovno delo še težje. Pri izбору otrok moramo upoštevati določene kriterije, ker so brezplačna letovanja namenjena otrokom iz socialno šibkih družin," pravi **Ljiljana Dvžac** s CSD Kranj, ki je letos s pomočjo osnovnih šol za brezplačno letovanje prek kranjske družbe Pinesta v Pineti predlagal 189 otrok (dva več kot lani), kar je 29 več od prvotno načrtovanega. "Nekatere šole so podale preveč predlogov, saj so strokovne delavke popustile pritiskom staršev in podale predloge, tudi če same niso menile, da so upravičeni. V takih primerih otroci seveda ne morejo brezplačno na morje," dodaja Ljiljana Dvžac.

Zdravstvenih kolonij v Pineti, ki jih subvencionirajo Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije in gorenjske občine, se bo to poletje udeležilo 780 otrok, od tega jih bo 180-200 letovalo brezplačno, je povedala **Olga Kozjek** iz družbe Pinesta. "Trudimo se, da nobenega otroka ne zavrnamo."

Z Rdečim križem Slovenije bo brezplačno šlo na Debeli Rtič 147 gorenjskih otrok, območna združenja pa v sklopu razpisa Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in drugih razpisov ter s svojimi sredstvi organi-

Marsikateri otrok zaradi socialne stiske družine poletnih počitnic ne bi preživel na morju, če jim tega ne bi omogočile humanitarne organizacije. / Foto: Tina Dokl / arhiv Gorenjski glas

zirajo tudi lastna letovanja. S kranjskim območnim združenjem je denimo ob pomoči zavoda in občin zastoj uživalo na morju 50 otrok, krovna organizacija pa jim je preko različnih akcij dodelila dodatnih 39 brezplačnih letovanj. "Letos bomo na morje peljali dvanajst otrok več kot lani, kar je glede na povečano povpraševanje zelo dobrodošlo. Ta čas nimamo neodobrenih prošenj," pravi sekretarka kranjskega Rdečega križa **Milka Miklavčič**. Otroški vrvež je to poletje preplaval tudi letovišče Zveze društev prijateljev mladine Jesenice v Pineti, kjer letuje od 900 do tisoč otrok z go-

renjskih in tudi drugih slovenskih krajev. Z Gorenjskega bo na morju uživalo brezplačno ali vsaj po nižjih cenah okoli sto otrok, kar je skoraj dvajset več kot lani. "Letovanja že vrsto let sofinancirajo občine, omogoča jih tudi naša krovna organizacija, kar 42 otrok pa bomo letos peljali na morje po zaslugi dveh dobrodelnih akcij: Leo klub Brdo je s koncertom zbral denar za dvajset otrok, Miloš Jenkole pa bo z dobrodelnim tekom do Novigrada zbral denar za 22 otrok," je pojasnila **Albina Sršen**, predsednica Zveze društev prijateljev mladine Jesenice.

Slovesno ob občinskem prazniku

Na slovesnosti ob občinskem prazniku, 5. avgustu, je radovljiški župan Janko S. Stušek tudi letos podelil številna priznanja.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica - Občina Radovljica ima kar dva praznika: 5. avgust, ko obeležujejo dan, ko je bil na Vodiški planini ustanovljen Cankarjev bata-

ljon, in 11. december, rojstni dan dramatika A. T. Linhart. Tudi letos so ob prvem prazniku pripravili sklop prireditev, ki jih je v četrtek zakrožila osrednja proslava, zaradi izjemno slabega vre-

mena z načrtovanega prizorišča v starem mestnem jedru prestavljena v Linhartovo dvorano.

Župan Janko S. Stušek je ob tej priložnosti podelil občinska priznanja; tako je veli-

Letošnji nagrajenci Občine Radovljica z županom Jankom S. Stuškom, ki je najvišje priznanje, veliko plaketo občine, tokrat podelil dr. Antonu Dolencu. / Foto: Gorazd Kavčič

ko plaketo občine Radovljica za strokovno delo na področju kmetijske pridelave letos dobil dr. Anton Dolenc, plakete občine pa direktorica podjetja Atotech iz Podnarta dr. Marijana Rebernik, dolgoletna aktivna članica RK Radovljica Slavka Zupan in trener padalcev Drago Bunčič. Po sklepu župana so Društvo Sožitje, Jože Zima iz prostovoljnega gasilskega društva Hlebce in direktor občinske uprave Boris Marčetič dobili pečate občine, medalje pa prav tako po sklepu župana Društvo Ekologi brez meja, trener taekwon-do kluba Radovljica Željko Gazvodič in Nataša Pristov, lastnica podjetja Prina, ki je izdelalo vse štartne številke za letošnje olimpijske igre v Vancouveru.

Med proslavo so predstavniki Zveze združenj borcev za vrednote NOB iz Linhartove dvorane k spomeniku v grajskem parku odnesli spominski venec, v soboto pa so na Vodiški planini pripravili tradicionalno spominsko slovesnost ob obletnici - tokrat že 69. - ustanovitve Cankarjeva bataljona.

Do Njivic še po makadamu

V kranjski občini je še za slabih 36 kilometrov makadamskih občinskih cest. Med njimi je cesta do zaselka Njivice, ki povezuje kranjsko z radovljiško občino. Vse bolj turistična cesta je na radovljiški strani asfaltirana, Kranjčanom pa se zatika z gradbenim dovoljenjem.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj - Do zaselka Njivice, od odseka občinske ceste Besnica-Nemilje v kranjski občini, se pripeljemo po približno osemsto metrov strmi in leta 2010 še vedno makadamski cesti. Cesta povezuje kranjsko in radovljiško občino, le da imajo na radovljiški strani cesto lepo asfaltirano. Povezava med občinama pa ni samo lokalna, kot je poudaril domačin **Igor Pogačnik**, ampak jo ob koncih tedna uporablja vse več turistov; voznikov, kolesarjev. "Poleg tega je povsem neprimerna za vsak normalen transport z večjo mehanizacijo," je dodal predsednik Krajevne skupnosti (KS) Podblica **Filip Bertonec**.

Cesta bi morala biti že davno urejena, saj prve pobude segajo v leto 1974, kot se spominja Bertonec. Do danes se je premaknilo v toliko, da je pripravljena projektna dokumentacija in da je odkupljeno zemljišče za novo traso ceste. Sedanja trasa namreč poteka skozi dvorišče domačije Pogačnikovih, ki so tudi odstopili zemljišče za novo traso. Zapletlo pa se je pri pridobitvi gradbenega dovoljenja. Prvič so zanj na Mestni občini (MO) Kranj zaprosili 5. novembra 2008, vendar ga je Upravna enota (UE) Kranj zaradi pomanjkljive vloge zavrnila. Zahtevo za gradbeno dovoljenje so ponovno vložili 2. aprila 2009, a je bila tudi ta 15. septembra zavrjena. Iz podobnih razlogov. "Investitor bi moral med drugim predložiti pogodbo o ustanovitvi stavbne pravice kot dokazilo o pravici graditi na

Od leve: Igor Pogačnik, Jelko Kacin, Darjan Petrič, predsednik KS Besnica Zmago Zadnikar in Filip Bertonec / Foto: Tina Dokl

vodotoku parc. št. 1304/1 k.o. Nemilje. Zahtevo je v vodnem soglasju, ki je bilo priloženo zahtevi za izdajo gradbenega dovoljenja, podala že Agencija RS za okolje. Dokazilo o pravici graditi bi moral investitor predložiti tudi za predvideno prestavitev visokonapetostnega daljnovoda," je povedala mag. **Majda Godec**, vodja Oddelka za okolje in kmetijstvo pri UE Kranj. Zavrnilo vlogo je komentirala **Ana Vizovišek**, vodja Kabineta župana pri MO Kranj: "Vsi pogoji za pridobitev gradbenega dovoljenja so izpolnjeni, razen pridobljenega dokumenta o možnosti gradnje preko zemljišča, ki je formalno vodotok, čeprav ga ni več." Uradniki na Agenciji RS za okolje torej zahtevajo so-

glasje za nekaj, česar v naravi ni več ...

Vizoviškova je še povedala: "Za traso nove ceste do Njivic je bilo do leta 2010 porabljenih 76.105 evrov občinskih proračunskih sredstev in sicer za pridobitev zemljišč in projektne dokumentacije. Izvedba ceste je v skladu s sprejetim proračunom 2010 oziroma pripadajočim Načrtom razvojnih programov predvidena v letu 2011." Besničan in evropski poslanec **Jelko Kacin** je kritičen, ker odgovorni na MO Kranj niso izkoristili možnosti za črpanje evropskega denarja za razvoj podeželja. "Ker cesta povezuje dve občini, bi se lahko prijavi tudi na kak razpis za izboljšavo medobčinskih povezav," je dejal Kacin. Stanje na terenu si je v sredo ogledal tudi kandidat za župana **Dar-**

jan Petrič, ki je ocenil, da je cesta do Njivic, ki ne sodi v leto 2010, posledica mačehovskega odnosa občine do krajevnih skupnosti, ki niso blizu centra.

V MO Kranj je še 35-944 kilometrov makadamskih cest. "Lokalnih cest je neasfaltiranih za slabih pet kilometrov (odseki Javornik-Bukovščica 3, Trstenik-Predvor, Trstenik-Spodnja Bela, Golnik-Letence in Mlake-Tenetiše). Za dobrih pet kilometrov je lokalnih krajevnih ali mestnih cest, nekaj manj kot šestindvajset kilometrov je makadamskih javnih poti," je povedala Ana Vizovišek. V Njivicah pa imajo leta 2010 poleg makadama še mnogo več težav: neurejen vodovod in kanalizacijo. Signal na mobilniku pa lovi samo klic v sili.

Zvirče postale urejena vas

V petek so se veselili v Zvirčah, kjer so odprli obnovljene komunalne napeljave in ceste. Blizu dva milijona evrov vredna naložba.

STOJAN SAJE

Zvirče - Naselje na jugozahodnem robu tržiške občine je bilo skoraj poldrugo leto veliko gradbišče. V okviru projekta, ki ga sofinancira Kohezijski sklad EU, se je Občina Trzič lotila obnove komunalnih napeljav, glavne ceste in ulic v vasi Zvirče. Tam so zgradili 2490 metrov fekalne kanalizacije, 2030 metrov meteorne kanalizacije in 1761 metrov sekundarnega vodovoda, obenem pa so položili 1500 metrov plinovoda, 1300 metrov električnega kabla in 500 metrov optičnega kabla. Dela so končali avgusta, kar je bil razlog za petkovo slavlje.

Niti močan dež ni pregnal množice ljudi, ki se je zbrala popoldne na vrtu gostišča Pr' Rihtarju. Zbrane je pozdravil predsednik Krajevne skupnosti Kovor **Janez Šter**. Ugotovil je, da so nove pridobitve olajšale življenje domačinov. Te ga se veselijo vsi skupaj. Zadovoljstvo je izrazil tudi

župan Občine Trzič **Borut Sajovic**. "Dolga gradbena sezona v Zvirčah je vendarle končana. Vmes je bilo veliko težav, a smo jih premagali. S projektom smo uspeli, zato so Zvirče postale ena najbolj opremljenih vasi v občini. Po polaganju novih napeljav so obnovili dvanajst ulic in asfaltirali glavno cesto. Ceste so razširili in zgradili tudi most do podvoza, kar nas je stalo skoraj dva milijona evrov. Zahvaljujem se krajanom za potrpljenje in lastnikom zemljišč, ki so dovolili odkupe. Hvaležni smo Agrarni skupnosti in Krajevni skupnosti Kovor, zlasti pa izvajalcem del. Projekt je prevzela ljubljanska družba SCT, veliko del pa so opravili domačini iz Komunale Trzič," je dejal župan Sajovic. Novosti je blagoslovil kovorski župnik **Ivan Potrebuješ**. Ob njem, županu in predsedniku KS Kovor je trak na cesti prerezal **Mihael Dolžan**, predsednik Agrarne skupnosti v Zvirčah.

Trak na cesti v Zvirčah je prvi prerezal Mihael Dolžan (na desni).

Brv je bila zaprta zaradi čiščenja

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Škofja Loka - Zakaj je nedavno zgrajena brv, ki avtobusno postajo v Škofji Loki povezuje s starim mestnim jedrom, že zaprta? Kot so nam odgovorili s škofjeloške občinske uprave, je šlo za čiščenje z vodno paro in za impregnacijo s posebno tekočino, ki bo v prihodnje preprečevala vpivanje umazanije v kamen. Most je bil zaprt en sam dan. Brv je sicer glavna vstopna točka v mesto, ki jo vsak dan prehodi okoli šest tisoč ljudi, kar pomeni tudi večjo možnost

vnosa umazanije. Predvsem so problematični odvrženi žvečilni gumiji, polito vino (kot posledica najrazličnejšega "proslavljanja" in veseljačenj ob fantovščini in porokah) in druge polite tekočine ter madeži od listja bližnjih dreves. "Premaz, kakršnega smo uporabili na brvi, so pred tremi leti nanесли tudi na kamnito klančino, ki vodi na Škofjeloški grad, in se je pokazal kot zelo učinkovito sredstvo pri vzdrževanju in "samочиščenju" kamnite površine ob deževjih. Poznamo pa primere iz nekaterih drugih mest, kjer na

novo tlakovane velike mestne površine niso bile ustrezno impregnirane in so temu

primerno umazane," so pojasnili na Občini Škofja Loka.

Uživajmo solate
Iva Dolenc

Solate so predstavljene kot idealno živilo, ki ga je pametno vključiti v čim več obrokov. Da pa se jih ne bi naveličali, je opisanih toliko različnih načinov priprave solat, da boste okušali vedno nove in z njimi očarali družino in prijatelje. Našli boste recepte za solate kot predjedi, kot samostojne jedi, sadne solate in čatnije in relišeje.

Redna cena: 16 EUR. Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le 13,50 EUR + poštnina.

Knjigo lahko kupite na sedežu Gorenjskega glasa, jo naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

Jan Polanc blizu medalji

Slovenska mladinska kolesarska reprezentanca je nastopila na svetovnem mladinskem prvenstvu v Offidi v Italiji. Na evropskem prvenstvu so po zaslugi Škofjeločana Blaža Bogataja slavili zmago, blizu velikemu uspehu pa so bili tudi tokrat. Na mnogo težji progi, kot je bila v Ankari, je bil po pričakovanjih v boju za medaljo Kranjčan Jan Polanc (na sliki). Med 158 kolesarji, kolikor jih je bilo na startu, je po osmih krogih, 128 kilometrih, v cilj pripeljal na petem mestu, vsega tri sekunde za zmagovalcem Francozom Olivierjem Le Gacom in s časom drugouvrščenega, kot še trinajst drugih kolesarjev. Selekcija vendarle ni bila takšna, kot so jo napovedovali, Polanc pa v zaključku ni mogel računati na pomoč ostalih fantov, ki so že preveč zaostali. Njegovo peto mesto je vrhunski dosežek, so si pa v slovenskem taboru želeli več, kar je dejal tudi selektor Marko Polanc, Janov oče. Simon Pavlin je bil 62. (+10:42), Tim Mikelj 76. (+15:07), Nejc Bešter 81. (+17:35), Blaž Bogataj 84. (+21:49), Luka Pibernik pa je odstopil. **M. B.**

Trije zadetki za prve tri točke Triglava

Nogometaši Triglava Gorenjske so v četrtem krogu dočkali prvo zmago v elitni družini. V nedeljo so se je veselili doma, potem ko so s 3:2 (2:2) premagali Primorje. To je bil obračun dveh novih prvoligašev, ki ga je spremljalo okrog petsto gledalcev. Za edino vodstvo Ajdovcev na tekmi je v 17. minuti poskrbel Bojan Djukič, tri minute kasneje je izenačil Josip Špelič. Za 2:1 je v 27. minuti zadel Alen Krčić, izid polčasa 2:2 pa je v 45. minuti postavil nogometaš Primorja Dejan Marijanovič. V drugem polčasu je padel en zadetec. Iz bele točke je bil za Triglavane v 58. minuti uspešen Špelič. Do konca tekme se rezultat ni več spremenil in Triglav Gorenjska se je veselila prvih treh točk v novi sezoni. Na lestvici so napredovali na sedmo mesto. Zbrali so pet točk (eno zmago, en poraz in dva neodločena izida). V 5. krogu bodo v soboto gostovali v Domžalah, pri trenutno tretjeuvrščeni ekipi. Tekma se bo začela ob 20. uri. Zanimivo, da so v nedeljo po tekmi prve lige na zelenico v kranjskem Športnem centru stopili še člani slovenske nogometne reprezentance, ki se pripravljajo na jutrišnjo tekmo proti Avstraliji, otvoritveno na novem stadionu Stožice. **M. B.**

Bron za naše mlade rokometnaše

V nedeljo se je v Bratislavi končalo evropsko prvenstvo v rokometu za mlade rokometnaše do 20 let. Na njem je nastopila tudi naša izbrana vrsta, ki ji je uspel lep podvig. Po uvrstitvi v polfinale, ko so naši mladi rokometni upi z 29:26 premagali Špance, so varovanci Slavka Iveziča sicer nesrečno, po podaljškju, s 30:33 izgubili proti ekipi Portugalske. Izkazali pa so se nato v boju za tretje mesto. Z rezultatom 30:25 so po podaljškju ugnali ekipo Nemčije in se veselili bronastih kolajn. Najboljši strelca in desno krilo prvenstva je bil Gašper Marguč, najboljši obrambni igralec Mitja Nosan, izkazala pa sta se tudi mlada igralca škofjeloškega Merkurja Darko Cingesar in Matej Gaber. Evropski prvaki so postali Danci, ki so v velikem finalu premagali Portugalce z rezultatom 30:24. **V. S.**

Na Obertilliachu še brez Faka

Slovenski biatlonci so se včeraj vrnili z enotedenskih priprav na Obertilliachu. S treningi nadaljujejo na Pokljuki, kjer se jim je pridružil tudi Jakov Fak.

MAJA BERTONCELJ

Kranj - Iz vodstva slovenskega biatlona je, glede na dogajanje v zadnjih mesecih, pred kratkim prišla malce presenetljiva novica, da se je Hrvat Jakov Fak, dobitnik bronaste medalje na olimpijskih igrah v Vancouvru in na svetovnem prvenstvu v Pjeongčangu, vendarle odločil, da bo v nadaljevanju športne kariere nastopal za Slovenijo. 23-letni biatlonec iz Mrkopalja v Gorskem Kotarju, ki je v zadnjih dveh sezonah treniral z našo reprezentanco, je z vodstvom slovenskega biatlona podpisal pristopno izjavo, medtem ko je hrvaško biatlonsko zvezo zaprosil za soglasje, da lahko tekmuje za drugo državo, ki pa ga še ni dobil. Kdaj bo lahko prvič nastopil v dresu slovenske re-

prezentance, še ni točno znano, upajo pa, da že decembra.

Njegova odločitev za prestop že v času priprav na novo sezono je presenetila, hkrati pa razveselila tudi Uroša Velepca, trenerja slovenske A-reprezentance: "Za njegovo odločitev sem izvedel na dopustu na morju. Ko sem se vračal domov, sem se nato ustavil pri njem, da sva pregledala, kako je treniral v zadnjih tednih, in se pogovorila za naprej. Zadnje tedne je bil brez plana treninga, kar se zagotovo pozna." Fak, ki naj bi imel dvojno državljanstvo, bo tako še naprej treniral po programu našega strokovnjaka, ki mu najbolj zaupa. Slovenski ekipi se je na Pokljuki že priključil na treningu. V domačo bazo so najboljši slovenski biatlonci prišli iz enotedenskih priprav na Ober-

Jakov Fak se je vendarle odločil, da bo kariero nadaljeval v dresu slovenske reprezentance. Na sliki skupaj z Borutom Nunarjem, direktorjem slovenskih biatlonških reprezentanc.

tilliachu. Naj ob tem dodamo še eno zanimivost iz slovenskega tabora, in sicer, da bo Janez Marič letos znova startal na triatlonu jeklenih v Bohinju. V kajaku, na gorskem

kolesu in v gorskem teku bo zadnje avgustovsko soboto njegov največji tekmelec za zmago zagotovo Zdravko Mitrič, lastnik najhitrejšega časa jeklenih.

Igrali proti Dediču

Nogometaši NK Kranj so na prijateljski tekmi igrali z nemškim Bochumom in izgubili z 0:2.

MAJA BERTONCELJ

Kranj - Nogometaši NK Kranj, ki bodo tudi v letošnji sezoni igrali v slovenski tretji ligi, so imeli v četrtek popoldne veliko tekmo. Igrali so proti nemški ekipi VfL Bochum 1848, katere član je tudi naš reprezentančni napadalec Zlatko Dedič. Šlo je za prijateljsko tekmo, odigrana pa je bila v kraju Vrba/Velden na avstrijskem Koroškem, kjer so se na novo sezono pripravljali nemški nogometaši. To je bila njihova deveta pripravljalna tekma.

Kranjčani so pokazali dobro igro in proti Bochumu, ki je še lani igral v elitni Bundesligi, izgubili z 0:2. Strelca sta bila Zlatko Dedič (v 37. minuti) in Faton Toski (v 41. minuti). Dedič je v igro prišel v 13. minuti po poškodbi soigralca Aydina, na igrišču pa nato ostal do konca tekme. Brane Pavlin, trener NK Kranj, je priložnost dal vsem enaindvajsetim nogometašem. V prvi enajsterici so bili Gregor Šmajd, Dejan Bajrič, Ben Gros, Nejc Zupančič, Žan Rant Roos, Jure Ajdovec, Albin Kotnik (kapetan), Enes Djurkovič, Nejc Krizaj,

Nejc Levstek in Bojan Djurič, v igro pa so prišli še Daniel Gajič, Klemen Konc, Elvedin Pašagič, Nejc Krajnik, Matic Radič, Goran Jevtič, Dalibor Čevriz, Dejan Kern, Milan Pavlica in Marko Pavlica. Kranjčani bodo prvo tekmo v novi sezoni odigrali 21. avgusta, ko se s prvim krogom začne tretja slovenska liga - zahod. Gostili bodo Livar iz Ivančne Gorice. V tem tekmovanju bodo z Gorenjske igrali še nogometaši Naklega, ki so napredovali iz 1. gorenjske lige, Save Kranj, Kalcerja Radomlje in Kamnika.

Prva zmaga v Šenčurju

Uroka, da ne zmagajo na domačem igrišču v športnem parku Šenčur, za nogometaše Garmina Šenčurja ni več. Tokrat so že v uvodni tekmi druge slovenske nogometne lige visoko, s 3:0, premagali Belo krajino. Pomlajeno moštvo je nasprotnikov gol napadalo že od prve minute, mrežo nasprotnikov pa so prvič zatresli v 44. minuti, ko je bil uspešen Anže Košnik. 1:0 je bil izid polčasa. Tudi drugi polčas so domačini začeli odločno in pritiskali na nasprotnikov gol. Gledalci so videli še dva zadetka v mreži Bele krajine. Obakrat je zadel kapetan Garmina Šenčurja Ladislav Stanko, prvič v 54., drugič pa v 80. minuti. 3:0 je bila najvišja zmaga ekipe v 2. ligi, kar pomeni, da so Šenčurjani po 1. krogu na vrhu lestvice. **J. M.**

Irena Avbelj ne popuša

Slovenskim padalcem na tekmi svetovnega pokala v skokih na cilj v Bellunu v Italiji ni šlo vse po načrtih, a so se domov vseeno vrnili z eno zmago. Dosegla jo je Irena Avbelj, medtem ko sta obe ekipi, Elan in Ptuj, skakali pod pričakovanji in se na koncu uvrstili na osmo in devetnajsto mesto. Najpomembnejše letošnje tekmovanje za padalce šele prihaja. Svetovno prvenstvo v Črni gori se začne konec avgusta in v Nikšiću bodo Slovenci branili naslov svetovnih prvakov. Do takrat jih čaka še trening in nastop na peti tekmi za svetovni pokal v Thalgaau v Avstriji. **Z. R.**

Nogometaši NK Kranj (v rdečih dresih) so na prijateljski tekmi igrali z nemškim Bochumom.

Gorenjski Glas

Kranjskogorska 10-ka

10.000 m

Nedelja, 15. avgusta 2010, ob 18. uri, Kranjska Gora

Info: Samo Židan, 041/365-765, samo.zidan@gmail.com

www.klub-trmastih.si

Okoli Bohinjskega jezera

MAJA BERTONCELJ

V soboto je v organizaciji ŠD Avgust Gašperin Stara Fužina v trinajsti izvedbi potekal Tek štirih srčnih mož okoli Bohinjskega jezera. Na progo, dolgo nekaj manj kot 12 kilometrov, se je podalo 471 tekačev. Okoli jezera so tekli v obratni smeri urnega kazalca, kar pomeni najprej čez most, skozi kopaljšče, Fužinarski zaliv, mimo ribogojnice do Ukanca, mimo avtokampa do križišča za Vogel in po peš poti ob cesti do cilja Pod Skalco. Najhitreje je okoli jezera priteknel Jan Breznik, ki je bil v vodstvu že takoj po startu. Takrat smo še ugibali, če bo v takšnem tempu zdržal do konca, po slabih 37 minutah pa je bilo jasno, da se ni uštel in da je bil na startu najbolje pripravljeni tekač. S časom 36 minut in 42 sekund je postavil rekord proge. Gre za atleta, ki je v kraljici športov četrto leto.

"Tečem na srednje in dolge proge. Letos sem bil član reprezentance na ekipnem tekmovanju na Madžarskem," je nekaj o sebi povedal Jan Breznik, 20-letnik iz Pleterij pri Krškem, član AK

Srčnih je bilo tokrat skoraj petsto tekačev, ki so se podali na progo okoli Bohinjskega jezera.

Brežice. Na teku štirih srčnih mož je nastopil prvič: "Prišel sem, ker imam rad Bohinj. Doslej sem okoli jezera trikrat tekkel za trening, tokrat pa prvič na tekmi. Pričakoval sem čas okrog rekorda. Kot tekač na stezi še nikoli nisem tako hitro tekkel po skalah, na kar so vajeni

gorski tekači," je še pojasnjeval v cilju in dodal, da bo za trening okoli jezera odtekkel še en krog. Kot drugi je bil v cilju smučarski tekač Rok Tršan (38:46), tretji pa Stanko Janžekovič (38:48). V ženski konkurenci je zmagala rekorderka proge Valerija Mrak, ki je za svojim lan-

skim časom (42:52) tokrat zaostala za 21 sekund. Druga je bila smučarska tekačica Maja Benedičič (45:08), ki še razmišlja o nadaljevanju kariere in pravi, da jo bomo morda odslej večkrat videvali tudi na rekreativnih tekih, tretja pa Petra Race (46:03).

Zmagovalec Jan Breznik (v sredini) v pogovoru z Boštjanom Hrovatom (levo), ki je bil tokrat peti, in Stankom Janžekovičem.

Smučarska tekačica Maja Benedičič (levo), ki jo bomo odslej morda večkrat srečevali tudi na rekreativnih tekmah, in Valerija Mrak.

V znamenju priprav na mali blejski maraton

MIROSLAV BRACO
CVJETIČANIN

Tako kot so kilometri lahko dolgi, tako je čas lahko kratek. Avgust gre počasi proti enaindvajsetemu dnevu, ko bomo lahko pokazali, kar smo si čez leto prite-

kli. Mali blejski maraton dosega čarobnost vseh velikih, ki so že stalnice na tekaškem koledarju. Vsi tisti, ki imate radi družbo in bi radi svoje izkušnje delili, se lahko udeležite sobotnega teka ob Blejskem jezeru, ki se začne vsako soboto ob 9.

uri pred teraso lokala Grajska plaža. Tek je sprostilni in je lahko krasen trening za mali blejski maraton. Vaditelji so strokovno usposobljeni tekači in animatorji, ki vam bodo svetovali, vas bodrili in spodbujali. Sobotne vadbe so brez-

plačne, a to še ni vse, saj se vsi tekači po teku oglasijo na sončni terasi Grajske plaže, kjer jim postrežejo z brezplačnim okrepčilom. Seveda se potem razvije debatni krožek s temami, ki so ali pa tudi ne povezane s tekom.

k

GIBAJTE SE Z NAMI
MIROSLAV BRACO CVJETIČANIN

Jazz in kolo

Da bi ne spregledali dodatnega z-ja v naslovu, vam moram sporočiti, da si boste lahko ta teden in prihodnji, privoščili še malo glasbene rekreacije. Kranj kot mesto džezistov ima svoje ljubitelje te zvrsti glasbe, ki gre najbolj zraven kolesa ... dobre hrane in kakovostne pijače. Kolo in jazz? Da, to je to, kar osvobaja ujetega duha in sprošča trudnega telesa. Tukaj ne gre za podcenjevanje ljubiteljev jazz v smislu, da je to tako koncerte vozi s kolesom in da jazzisti zaslužijo toliko, da si lahko kupijo kolo na prestave, temveč gre za globino čustev. Globino, za katere niso potrebne škrge, ampak ušesa, oči in duša. Ušesa da se slišijo zvoki instrumentov, ki prihajajo izpod prstov glasbenikov, ki igrajo glasbo vseh glasb. Oči, da se napolnijo lepote, ki jo gledajo ob kolesarjenju po gorenjskih cestah. Duša, ki nato uskladišči oboje in potem po paletah izdaja zalogo nabranega skozi jesen zimo, pomlad vse do naslednjega Jazz kampa v Kranju. Samo stooštotni jaz poslušam jazz. Če mi kak odstotek zmanjka, se usedem na kolo, da ga ujamem, in potem grem sedet na Pungert tam, kjer so zbrani vsi, ki imajo

enak apetit za dobro. Jazz in kolo sta združljiva, verjemite mi. Glasba glasbenikov je enaka kot vožnji s kolesom po najlepših cestah, po tistih, ki gredo strmo navzgor in še strmeje v dolino, tistih makadamskih in tistih gladkih asfaltov, ki peljejo iz lepšega kraja v lepšega ... Če ne verjamete, se testirajte sami tako, da po eni odlični kolesarski turi zavijete na Jazz kamp in si v živo privoščite džezovski koncert. Ob poslušanju primerjajte zvoke s prekolesarjeno cesto. Če ste gorski kolesar, boste skozi ušesa čutili vsako prekolesarjeno korenino in vsak tresljaj vašega vzmetenja na kolesu. Če ste "cestar", boste v dolgih improvizacijah džezistov podoživeli vse nanižane kilometre dneva. Ne verjamete? Prepričajte se. Teden, ki prihaja, bo zagotovo eden lepših, zato gre moje priporočilo, da čez dan kolesarite, zvečer pa na Pungertu poslušajte jazz.

Sredina glasova kolesarska sekcija gre na Ljubelj. Trasa: Gorenjski glas, Kokrica, Tenetiše, Senično, Križe, Tržič, Podljudelj, Ljubelj in po isti poti nazaj. Enako traso prevozijo vse tri skupine.

Šport ob jezeru
Lakeview sport events
www.sport-bled.si

Predpraznični tek

Društvo Šport ob jezeru želi s svojo dejavnostjo poživiti dogajanja ob jezerski obali ter povabiti obiskovalce, da se rekreirajo v čudoviti naravi Blejskega jezera. Naše sporočilo je, da sta skrb za svoje telo in rekreacija predvsem užitek! Nekaj, kar ljudi napolni s pozitivno energijo. Ob tem moramo ohraniti pravo mero, da se ne izčrpavamo marveč gradimo zdravje in samozavest ter boljše fizično kot tudi psihično počutje. Pridite v soboto, 14. avgusta, ob 9. uri in skupaj bomo tekli okoli jezera!

Life is good!

Pokrovitelji:

Napovednik rekreativnih dogodkov

9. jeseniški akvatlon

Organizator: ZAVOD ZA ŠPORT JESENICE. Datum: 13. avgusta 2010. Dodatne informacije: Zavod za šport Jesenice 04/586 33 64, www.zsport-jesenice.si, e-pošta: zsj.programi@siol.net.

Tek Kranjskogorska 10-ka

Organizator: TURISTIČNO DRUŠTVO KRANJSKA GORA. Datum: 15. avgusta 2010. Dodatne informacije: Samo Židan 041/365 765, e-pošta: samo.zidan@gmail.com.

Bled, 21. 8. 2010
2. mali blejski maraton
www.olimpik.si/blejskimaraton

generalni pokrovitelj

pokrovitelji

medijski pokrovitelj

partner prireditve

REGUSKA
PISARNA
JESENICE
www.olympic.si

NESREČE

ŠKOFJA LOKA

V križišču izsilil prednost

V soboto zvečer se je na regionalni cesti Škofja Loka-Godešič pripetila huda prometna nesreča, v kateri sta se huje poškodovali dve osebi. Okoli 20.40 je 68-letni voznik iz Škofje Loke vozil osebni avtomobil po regionalni cesti v smeri proti Godešiču. V semaforiziranem križišču v Lipici je zavil levo proti Hafnerjevemu naselju in izsilil prednost 22-letnemu vozniku iz Škofje Loke, ki je z osebnim avtomobilom pravilno pripeljal po nasprotnem voznem pasu. Povzročitelj nesreče in šestdesetletna sopotnica sta se ob trčenju hudo poškodovala, zato so ju reševalci odpeljali v ljubljanski Klinični center.

Foto: Gorazd Kavčič

VODICE

Motoristu presekalo pot

V nedeljo okoli 22.45 sta pri Vodících trčila motorist in voznik osebnega vozila. 34-letni Italijan se je z motornim kolesom Honda peljal po regionalni cesti iz Skaručne proti Spodnjemu Brniku. Pri Vodících je zapeljal v križišče mimo prometnega znaka "ustavi", takrat pa je z njegove leve strani iz smeri Smlednika proti Komendi po prednosti cesti pripeljal 47-letni voznik osebnega vozila Hyundai Santa Fe. Po trčenju je 34-letnik padel po vozišču in se hudo ranil, zato so ga z reševalnim vozilom odpeljali v ljubljanski Klinični center.

BOHINJ

Veter zaprl padalo

V nedeljo dopoldne so Regijski center za obveščanje Kranj obvestili, da je jadralni padalec padel v Bohinjsko jezero. Policisti so na kraju ugotovili, da je 39-letnik iz okolice Kanala z jadralnim padalom skočil z odskočišča na Vogarju nad Bohinjskim jezerom. Na višini približno sedemdeset metrov nad gladino jezera je sam sprožil padalo v gibanje, imenovano "spirala". Med izvajanjem manevra pa je sunek vetra zaprl padalo, zato je padalec začel padati s hitrostjo približno deset metrov na sekundo. Med padanjem mu ni uspelo potegniti vrvice za rezervno padalo, tako da je padel v jezero in se pri tem hudo ranil. Na kraju nesreče je poškodovanemu padalcu pomagala dežurna zdravnica iz Zdravstvene doma Bohinj, nato pa so ga s helikopterjem Slovenske vojske odpeljali na urgenco Kliničnega centra v Ljubljani, kjer je ostal na zdravljenju. **S. Š.**

ŠKOFJA LOKA

Hrano pozabili na štedilniku

V soboto okoli 20. ure se je iz stanovanja v Frankovem naselju v Škofji Loki pokadil dim, hkrati pa je zasmrdelo tudi po zažgani hrani. Prostovoljni gasilci iz Škofje Loke in Trate so odstavili prežgano hrano s štedilnika in prezračili stanovanje.

MALA MOJSTROVKA

Češka planinca presenetila nevihta

V petek nekaj pred 17. uro sta češka planinca, ki sta se odpravila na Malo Mojstrovko, zaradi bližajoče se nevihte zaprosila za pomoč. Posredovali so reševalci Postaje Gorske reševalne službe Kranjska Gora in ju s pomočjo vrvene tehnike rešili iz stene ter ju varno pospremili do Vršiča.

TRŽIČ, KAMNIK

Planinki sta se poškodovali

V nedeljo dopoldne si je pri Domu pod Storžičem trinajstletna planinka poškodovala nogo. Gorski reševalci iz Tržiča so jo prenesli do vozila, od koder so jo starši sami prepeljali v Zdravstveni dom Kranj. Popoldne pa se je planinka poškodovala nad Kamniško Belo v južni steni proti Staničevemu vrhu. Pomagali so ji kamniški gorski reševalci, nato pa so jo s policijskim helikopterjem prepeljali v Klinični center v Ljubljani. **S. Š.**

Iz dna Bohinjskega jezera izkopal več kot sto bomb

1. stran

V bližini počitniškega doma ministrstva za notranje zadeve so v jezerskem dnu našli okoli 140 neeksploziranih ostankov prve svetovne vojne - večinoma avstro-ogrskih tromblonov in pnevmatskih min. Izkopali so jih iz mulja in odpeljali na varno.

"Upam, da bomo s tem uspeli pomiriti turiste in druge obiskovalce Bohinja, ki so bili po medijski objavi najdbe ročnih bomb iz prejšnjega tedna kar nekoliko v dvomih, ali je Bohinjsko jezero sploh varno za kopanje. Odgovor je jasen, jezero je bilo za kopalce varno prej in bo še naprej," je ob tem dejal bohinjski župan **Franc Kramar**, ki ga negativna publiciteta sredi poletne sezone seveda ni pustila ravnodušnega.

Znano je, da je mimo Bohinjskega jezera nekdanja potekala železniška proga. Med prvo svetovno vojno, ko je Bohinj predstavljal zaledje soške fronte, so tudi po tej progi oskrbovali vojsko na bojišču. Proti koncu vojne je v bližini sedanjega počitniškega doma MNZ nesrečno iztiril transportni vlak in v jezeru je tedaj ostal tudi voz, poln granat in minometnih min. "Ta vlak je še vedno v jezeru. Ko so konec 90. let raz-

Jezero je pregledalo osem potapljačev državne enote za varstvo pred neeksploziranimi ubojnimi sredstvi. / Foto: Gorazd Kavčič

mišljali, kaj z njim narediti, so ugotovili, da se nahaja v zelo veliki globini in je pokrit z debelo plastjo mulja. Nazadnje so se odločili, da ga je najbolj smiselno pustiti pri miru," pojasnjuje župan.

Sto let staro orožje, ki ga globoko v sebi skriva Bohinjsko jezero, ne predstavlja nevarnosti za kopalce, dokler ga nekdo ne poskuša izkopati iz jezerskega dna, je pojasnil tudi poveljnik državne enote za varstvo pred NUS **Darko Zonjič**. Tromblona, ki so ju prejšnji teden našli

samo nekaj metrov od obrežja Bohinjskega jezera, je zato po njegovem mnenju nekdo privlekel iz globine. "Da se to ne bi več ponavljalo, smo vizualno in s pomočjo detektorjev kovine natančno pregledali nekaj sto metrov obale in jezersko dno do globine šestih metrov. Vse, kar smo našli v mulju, smo izkopali, sedaj bomo neeksplozirane bombe varno uskladiščili do strokovnega uničenja," je razložil. Kot je še pojasnil **Robert Skrinjar**, vodja ekipe za NUS Gorenjska,

očistili že leta 2003, tako da bomb na površju že dolgo ni bilo več.

V zadnjih štirinajstih dneh so sicer na Gorenjskem poleg bomb v Bohinjskem jezeru našli še tri neeksplozirane ubojna sredstva. "V Podljubelju smo našli topovski granati iz druge svetovne vojne, na Zelenici pa minometno mino, ki je po vsej verjetnosti ostala od proženja zemeljskih plazov," je razložil **Robert Skrinjar**, vodja ekipe za NUS Gorenjska.

Foto: Gorazd Kavčič

Iz mulja so izkopal okoli 140 ročnih bomb in min.

KRANJ

Tat pod Joštom

Neznani storilec je v nedeljo popoldne vlomil v tri osebne avtomobile, ki so jih oškodovanci imeli parkirane ob cesti za Sveti Jošt. Tat je iz vozila odnesel osebne predmete, dokumente oškodovank in manjše vsote denarja, ki so jih imele v torbicah.

RADOVLJICA

Ponarejen bankovec

Pred dnevi je devetnajstletni občan v banki v Radovljici želel zamenjati bankovec za dvajset evrov, za katerega se je posumilo, da je ponarejen. Občan je bankovec dobil pri poslovanju na pošti v Cerkljah na Gorenjskem, so sporočili s policije. Policisti so bankovec zasegli, zoper neznanega storilca pa bodo podali kazensko ovadbo. **S. Š.**

Foto: Gorazd Kavčič

Pri iskanju so uporabili detektorje kovin.

TRZIN

Odpeljali baker

Prejšnji teden so neznani storilci vlomili v skladišče podjetja v Trzinu in odpeljali okoli 2500 kilogramov bakra. Lastnika so oškodovali za okoli petnajst tisoč evrov.

BRNIK

Cariniki našli veliko količino viagre

Slovenski cariniki so v prtljagi potnika, ki je iz Bangkoka priletel na brniško letališče, našli štiri škatle s 1280 tabletami viagre in 31 vetrovk. Oboje bi moral potnik prijaviti, česar pa ni storil, so sporočili s Carinske uprave Republike Slovenije. Glede na količino in vrednost ni šlo za blago za osebno rabo, zato so ga cariniki začasno zadržali in uvedli postopek o prekršku. Potniku grozi globa od 300 do 1.200 evrov. **S. Š.**

Pogovor

Državni svet po prvem polčasu

Blaž Kavčič

V Državnem svetu so tik pred poletjem izpeljali vnovične volitve vseh predsedniških funkcij, vključno z nalogo predsednika Državnega sveta. Na to mesto je bil znova izvoljen Škofjeločan Blaž Kavčič.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Izvoljeni ste bili soglasno z enim samim glasom proti. Kako to komentirate?

"Državnemu svetniku, ki je edini glasoval proti, bi se posebej zahvalil, da je poskrbel za nekakšen simbolični dokaz demokratičnosti poteka in izida volitev. Sicer pa je za delo Državnega sveta značilna visoka stopnja delovnega sodelovanja z vsemi člani, tudi s tistimi, s katerimi se v konkretnih stališčih ne strinjamo."

Slovenski parlament je avgusta na dopustu, videti pa je, da imate vendarle še nekatere obveznosti.

"Ta teden imam v načrtu obisk podjetja Bisol, kar je povezano z delovanjem v Svetu za inovativno družbo pri Državnem svetu. Nekaj je še sestankov, na katerih načrtujemo jesenske aktivnosti, prihodnji teden pa se na njegov predlog sestanem tudi z novim predsednikom ljubljanske študentske organizacije Aljošo Krdžičem. Nato si bom tudi jaz privoščil odhiti."

Odhajate na Hrvaško?

"Podedoval sem hišico v Umagu, kjer bom tudi letos preživel del poletnega dopusta."

Že vrsto let v Sloveniji potekajo razprave o tem, ali sploh potrebujemo dvodomni parlamentarni sistem. Kakšno je vaše mnenje o tem?

"Morda se sliši malo provokativno, a ugotavljam, da če Državnega sveta ne bi imeli do sedaj, bi morali sedaj razmišljati o njegovi ustanovitvi. V pogojih vse večje moči gospodarsko-političnih elit namreč prihaja v svetu, EU in pri nas do situacije, ko je peščica ljudi vse močnejših in med seboj prepletenih v gospodarskih korporacijah in političnih strankah. V taki situaciji lahko parlamentarni dom, kot je Državni svet, odigra vlogo uravnoteženja in zavor. Državni svetniki namreč niso poklicni politiki, po izvolitvi v Državni svet ostanejo zaposleni in aktivni tam, kjer so bili izvoljeni, kar jim omogoča, da v področje bolj formalne politike prinašajo življenjske in delovne probleme, doživete tako, kot jih doživlja večina državljanov. Ob tem pa seveda tudi sveža znanja

in izkušnje. Bistveno je torej, da pri državnih svetnikih strankarska pripadnost ni njihova prevladujoča sestavina in da v Državnem svetu ni koalicije in opozicije. To omogoča lažji in bolj učinkovit stik civilne družbe s parlamentom."

Vendar pa je bilo v nekaterih primerih, konkretno pri izglasovanju veta na zakon o delitvi dobička delavcem, ki bi uzakonil obvezno delitev dobička, slišati očitke, da je prišel državni svet pod vpliv kapitala?

"Prednost sestave državnega sveta je tudi v tem, da katera koli močna družbena skupina zelo težko pridobi prevladujoč vpliv nad trajnejšo večino državnih svetnikov. Neke vrste "koalicije" se v državnem svetu oblikujejo, za razliko od Državnega zbora, bolj vezano na stališča do posameznega zakona. Še pogosteje kot v Državnem zboru pa se lahko zgodi, da z večino izglasovano stališče ni enako kot je osebno stališče predsednika. V omenjenem primeru ni bilo tako. Tudi sam sem ocenil, da bi uzakonitev obvezne delitve dobička povzročila več negativnih kot pa pozitivnih učinkov, ne samo za podjetja in slovensko gospodarstvo v celoti, ampak tudi za večino delavcev. Več bi lahko npr. dosegli že z neobdavčeno trinajsto plačo ali čem podobnim. Razmišljanja o tem, da bi bilo to konkretno stališče državnega sveta rezultat prevlade "kapitala", pa je povsem neosnovano."

Kako bi ocenili delo Državnega sveta v prvem "polčasu" mandata? Kateri so najpomembnejši dosežki?

"Državni svet ima tri najpomembnejša področja delovanja: najbolj vidno navzven je področje sodelovanja v zakonodajnem procesu (mnenja, veti, zakonodajna iniciativa, referendum, ...), manj poznani sta področji intenzivnega sodelovanja s civilno družbo in mednarodna dejavnost. Na vseh področjih smo delovali zelo aktivno. Naj izpostavim samo predlog zakona o zavarovalnici Triglav, kjer je bil že v prejšnjem mandatu izpeljan za Državni svet uspešen referendum, ki smo ga v tem mandatu nadgradili s predlogom zakona o Zavarovalnici Triglav. Verjetno smo s tem dosegli, da je šlo večino

Blaž Kavčič / FOTO: TINA DOKL

sko lastništvo zavarovalnice v roke pokojninske blagajne in ni doživelo dokaj nesrečne usode prodaje večinskega deleža NKBM, s katero so izbrani krogi močno profitirali, običajni državljani Slovenije, ki so kupili delnice, pa sedaj ugotavljajo, da so trenutno vredne kakšno četrtino nakupne vrednosti. Mnenja o uspešnih vetih Državnega sveta so lahko različna, enega sem že omenil, veliko prahu je povzročil tudi v Državnem zboru potrjeni veto na ustanavljanje novih občin Ankaran in Mirna, kjer je prevladalo mnenje, da nadaljnje drobljenje slovenskih občin ni v javnem interesu. Uspešni smo bili tudi z našo zakonodajno iniciativo v zvezi z azbestozo, skrajšanim delovnim časom ... Velik del aktivnosti ni prav na očeh javnosti, ker so številna mnenja, ki jih predvsem vladi posreduje državni svet, upoštevana (ali pa tudi ne) v fazi zakonodajnega postopka, ki jo javnost bolj malo spremlja. Lani smo opravili kar 50 posvetov o najaktualnejših družbenih vprašanjih s področij ekologije, energije, gospodarstva, nacionalne identitete, medgeneracijske solidarnosti, arhitekture in prostora, zgodovine in drugih. Pomembno je, da vsebino teh posvetov obdelajo organi Državnega sveta in zaključke posredujejo vladnim sektorjem in drugim. Državni svet je tudi med ustanovnimi polnopravnimi člani Evropske zveze senatov. Kar 13 od 27 članic EU ima neko obliko dvodomnosti parlamenta, poleg tega pa so članice tudi Ruska federacija, Švica, BiH, status opa-

zovalca pa ima Luksemburg. V tem zelo izbranem krogu pomembnih evropskih politikov smo vložili veliko naporov v komuniciranje slovenskih stališč tudi o odnosih s Hrvaško."

Kje pa vam ni tako dobro uspelo?

"Žal mi je, da ni uspela zakonodajna pobuda za zakon, ki bi urejal presajanje organov, saj, medtem ko je zadeva v mrtvem teku, ljudje umirajo. Zavedajoč se velike moralne odgovornosti do te problematike pobudniki ne nasprotujemo, da je presajanje organov urejeno kako drugače. Želimo si, da se razprava o tem znova obudi, dejstvo pa je, da ima sedaj država na področju zdravstva in sociale druge prioritete. Žal mi je tudi, da nam zaenkrat še ni uspelo prepričati Državnega zbora, da bi uveljavili četrto branje zakonov, kar pomeni, da bi lahko Državni svet dajal veto ne le na celotni zakon, pač pa tudi lahko samo na posamezne člene. To bi zlasti prišlo v poštev pri sicer dobrih zakonih, kjer pa je sporen kakšen posamezen člen oz. določilo. Če se vrnem k prej omenjenemu zakonu o delitvi dobička: če bi lahko dali veto zgolj na člen, ki predvideva obvezno delitev dobička, bi bil lahko dobro zasnovan zakon sprejet in uveljavljen. S četrtrim branjem bi lahko sprejemali boljše zakone, postopek pa bi bil hitrejši in s tem cenejši."

Za državnega svetnika ste bili izvoljeni na Gorenjskem, kako sodelujete z domačo "pokrajino"?

"Za bolj skladen regionalni razvoj Sloveniji res manjkajo dobro delujoče pokrajine in tudi Gorenjska kljub številnim dosedanjim hvalevrednim poskusom ne deluje dovolj prodorno kot pokrajina. Tudi sam zato lahko sodelujem bolj s posameznimi zainteresiranimi župani in gospodarstveniki, ki jim poskušam pomagati pri urejanju vprašanj na državni ravni. Formalnih vzvodov pa zaenkrat nimamo. Za škofjeloški del Gorenjske smo ustanovili neformalni Klub 6, ki ga sestavljajo župani občin, poslanci in jaz. Namen je, da združimo informacije in moči preko morebitnih strankarsko političnih plotov. Nekaj stvari nam je uspelo rešiti, je pa sodelovanje v zadnjem času nekoliko upadlo."

Še vedno ste aktivni kot občinski svetnik v občini Škofja Loka? Kako to povežete z vašo osnovno funkcijo predsednika državnega sveta?

"Delo v občinskem svetu je zanimivo, ker predstavlja konkreten stik z življenjskimi vprašanji državljanov. Poskušam se vključevati v tista vprašanja, kjer lahko kaj pripomem. S sedanjim županom dobro sodelujem, mislim, da zaključujemo do sedaj najuspešnejši mandat, če pogledamo konkretne pridobitve na področju cest, čistih voda, varstva otrok, kulture ... Sicer pa sem tudi v obdobju pred leti, ko sem bil opozicijski svetnik, a poslanec v Državnem zboru, s tedanjem občinsko oblastjo na nekaterih najpomembnejših vprašanjih (npr. prostorska ureditev razširitve industrijske cone na Trati) intenzivno in dobro sodeloval. To pa me ne ovira, da ne bi na zadnji seji občinskega sveta odločno podprl upravičenih protestov občanov iz Sv. Duha, Form in Dorfarjev glede plačila komunalnega prispevka za priključitev na kanalizacijo. Kaže, da nam je vsaj delno uspelo in da bo občina naredila ponovne izračune. Poznam pogoje prav podobnega projekta v občini Hrustnik, kjer se je občina odločila, da bo občane v celoti oprostila plačila komunalnega prispevka za priključitev na novozgrajeno omrežje, zato ne bi bilo prav, da bi bili naši občani finančno obremenjeni bolj, kot izhajajo iz leta 2004 sprejetega sklepa občinskega sveta."

"Za bolj skladen regionalni razvoj Sloveniji res manjkajo dobro delujoče pokrajine in tudi Gorenjska kljub številnim dosedanjim hvalevrednim poskusom ne deluje dovolj prodorno kot pokrajina. Tudi sam zato lahko sodelujem bolj s posameznimi zainteresiranimi župani in gospodarstveniki."

Zanimivosti

Ameriška veterana Karl Stingl in John Woodward, od leve, v Watertownu 2. julija 2010

Ameriški vojak Karl Stingl na Mangartu 3. junija 1945 / FOTO: ARHIV DENVER PUBLIC LIBRARY

Po sledih mangartske tekme

Nedavno se je na programu slovenske nacionalne TV odvrtel nov dokumentarni film - Nočemo belega kruha. Dokumentarec govori o obdobju tik po koncu druge svetovne vojne, ko so bili posledično ob "tekmi za Trst" med zahodnimi zavezniki in Titovo Jugoslavijo, ob še nedoločeno mejo med Italijo in Jugoslavijo v Posočju, nameščeni vojaki ameriške 10. gorske divizije. TV film odstira obdobje, ki nam je povojni generaciji Slovencev manj poznano, kar razkrivajo predvsem odzivi gledalcev na film.

JANEZ KAVAR

Konec druge svetovne vojne je 10. gorska divizija dočkala 6. maja 1945 ob Gardskem jezeru v severni Italiji. Od tam pa sta bila sredi maja 1945 njena 86. in 87. polk premeščena v območje od Rateč, Trbiža, Bovca in Kobarida navzdol ob reki Soči. Nekdanji ameriški vojaki v Posočju so sedaj vojaški veterani v častitljivi starosti osemdeset, devetdeset let. Ne glede na leta se vsako tretje leto vračajo na njihova nekdanja bojišča v Italiji. Že dvakrat doslej so se zaustavili tudi v Bovcu, Logu pod Mangartom in Strmcu. Ob njihovem lanskem junijskem obisku v Sloveniji sta jim slovensko Združenje vojaških gornikov in Vojaški muzej Slovenske vojske pripravila priložnostno razstavo o divizijski smučarski tekmi na Mangartu 3. junija 1945.

V Združenih državah Amerike se veterani 10. gorske divizije vsakih nekaj let zberejo na nekajdnevem srečanju. Letos je bilo to v začetku julija na severu ZDA, v mestecu Watertown, v zvezni državi New York, kjer je v oporišču Fort Drum tudi sedež sedanje 10. gorske divizije. Na povabilo ameriškega združenja vojaških gornikov smo bili na srečanju v Watertownu tudi slovenski vojaški

gorniki, z nami pa tudi razstava "Velika tekma 10. gorske divizije na Mangartu, 3. junija 1945". Nekajdnevno druženje z ameriški vojaški veterani je prineslo vrsto zanimivih novih pričevanj o Američanih v Posočju 1945.

Karl Stingl - vojak, ki je zakoličil progo na Mangartu

Karlu Stinglu je bilo petnajst let, ko je leta 1937 iz sudskega dela Češkoslovaške odšel v Ameriko. Smučanja se je naučil že v rodnih Kraslicah na Češkem in nato v okolici Seattla, v ameriški zvezni državi Washington, kmalu je postal zavidljiv konkurent smučarjem na severozahodu ZDA. Le-ti so v zimi 1941/42 kot prostovoljci - "vojaki na smučeh", množično vstopali v na novo formirano divizijo ameriške vojske, ki je bila namenjena bojevanju v goratih predelih in snegu na evropskih bojiščih - 10. gorski diviziji (10th Mountain Division). Brez ameriškega državljanstva je bil Stingl v divizijo lahko le vpoklican s pozivom, kar mu je s smučarskimi poznanstvi hitro uspelo. Vojaški ognjeni krst je doživel avgusta 1943 v ameriški invaziji na otok Kiska v Beringovem morju, ki so ga zasedli Japonci. Po iz-

kranju divizije decembra 1944 v Italiji, je bil aprila 1945 ranjen v bitki za Castel d' Aiano. V isti bitki je bil hudo ranjen tudi poročnik Bob Dole, kasneje ameriški senator in predsedniški kandidat. Po okrevanju je Stingl konec maja 1945 s svojim 87. polkom prišel v Bovec. Že na prvi poti iz Bovca preko Predila v Trbiž je na pobočjih Mangarta zagledal zasneženo melišče, prizorišče prve divizijske tekme v veleslalomu po odhodu na evropska bojišča - 3. junija 1945. Karl Stingl je bil traser proge veleslalomске tekme, nastopil pa je tudi kot tekmovalec. V zahtevni tekmi 76 smučarjev jih je samo 25 doseglo ciljno črto. Stingl se ni uvrstil. Zmagal je narednik Walter Prager, Švicar po rodu, dvakratni zmagovalec FIS smukov pred drugo svetovno vojno in leta 1948 vodja ameriške smučarske reprezentance na olimpijskih igrah v St. Moritzu.

V prijatnih pogovorih nam je Stingl v Watertownu, v posrečenem nemškem dialektu ameriške angleščine, navdušeno pripovedoval o spominih na mangartsko tekmo. Spominjal se je težav z opremo, srhljive vožnje z okornimi vojaškimi tovarnjaki "Jeamsi" po cesti na Mangart, prekrasne krajine v Posočju in lepotah Julijcev. Pri osemindesetih letih si srčno želi, da bi še enkrat prišel pod Mangart ... O zmagovalcu mangartske tekme Pragerju je Stingl pripovedoval vse najboljše: Videti bi morali, kako je ta tip smučal, to je bila poezija opazovati ga! Vseeno pa zvito hudo mušno doda, da se ga je dalo premagati. V letih po vojaški službi sta Prager in Stingl še vedno svojevrstno tekmovala. Prager je bil trener smučarske ekipe Dartmouth College iz New Hampshire, Stingl pa ekipe University of Washington.

Karl Stingl je po okrevanju konec maja 1945 s svojim 87. polkom prišel v Bovec. Že na prvi poti iz Bovca preko Predila v Trbiž je na pobočjih Mangarta zagledal zasneženo melišče, prizorišče prve divizijske tekme v veleslalomu po odhodu na evropska bojišča - 3. junija 1945. Karl Stingl je bil traser proge veleslalomске tekme, nastopil pa je tudi kot tekmovalec. V zahtevni tekmi 76 smučarjev jih je samo 25 doseglo ciljno črto. Stingl se ni uvrstil. Zmagal je narednik Walter Prager.

Zanimivosti

John Woodward - uvažal je Alpinine smučarske čevlje v Ameriko

Veteran John Woodward je danes star petindevetdeset let. Odličen smučar s severovzhoda ZDA in član vse-ameriške smučarske reševalne službe (National Ski Patrol), je leta 1942 pri sedemindvajsetih letih kot prostovoljec vstopil v 10. gorsko divizijo. Po razformiranju divizije novembra 1945 so si številni pripadniki divizije poiskali posel in prihodnost v hitro razvijajoči se ameriški "smučarski industriji". Woodward je bil strokovnjak za smučarsko opremo. Osredotočil se je na prodajo opreme na ameriškem trgu, ob tem pa tudi na uvoz. Poznavanje evropskih smučarskih tradicij mu je koristilo, vojaška služba v Posočju 1945 pa dajala tudi več zaupanja v tedaj še jugoslovanske (slovenske) proizvajalce smučarske opreme.

Woodward je ob drugih poslih v Evropi zvedel tudi za - "neko tovarno tekaških smučarskih čevljev, malo ven iz Ljubljane" ... Hitro sva bila v pogovoru enotna, da je govora o Alpini in Žireh. Pohvalil je poslovnost žirovskih smučarskih čevljarjev v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja. Živahno je pripovedoval o hitrih in učinkovitih poslovnih dogovorih. Le to mu še danes ne gre v račun, da so mu po prvi sklenjeni kupčiji v Žireh, že sredi dopoldneva ponudili sadjevec ... Saj posel smo že sklenili, oni pa steklenico na mizo? Cena zato ni bila nič drugačna, nasmejano doda. Woodward se je kasneje osredotočil na Alpinine čevlje za alpsko smučanje. S petindevetdesetimi

leti precizno našteva uspešne slovenske smučarje Križaja, Svetovo, pozna Planico, Kranjsko Goro in Maribor in o Andreju Jermanu meni, da v smuku še ni rekel zadnje besede. In še pohvali Elanove smuči, na katerih je tudi še sam smučal.

Odkrivamo del skupne zgodovine

Zgodovinar in arhivist Dennis Hagen v javni knjižnici v Denverju (Denver Public Library) skrbi za centralni arhiv 10. gorske divizije. Ko smo pred leti v monografiji o 10. gorski diviziji in -vojakih na smučeh (Soldiers on Skis, napisal jo je Flint Whitlock) našli prvo sled o ameriški mangartski smučarski tekmi, nam je Hagen pomagal s kopijo članka v diviziskem glasilu Blizzard iz junija 1945. Hagen je član naslednikov (Descendants) veteranov 10. gorske divizije v ameriškem združenju vojaških gornikov. Dolge ure se pogovarjamo o sledih, ki so o mangartski tekmi ostale v arhivu v Denverju in podrobnosti primerjamo s kraji v Posočju in svežimi posnetki z Mangarta. Hagen poudari, da odkrivamo del skupne (vojaške) zgodovine.

Nasledniki veteranov divizije zavzeto iščejo podrobnosti, kjer so kot vojaki služili njihovi predhodniki. Val Rios je predsednik naslednikov veteranov divizije. Njegov oče, danes enaindevdesetletni veteran Cruz Rios, je bil mulovodec v 87. polku, ki je bil 1945 nastanjen v Bovcu. Cruz Rios je že leta 1945 s fotoaparatom Argus C2 posnel nekaj rol 35 mm filma Kodakchrome barvnih(!) fotografij. Val nam darežljivo izroči disk z očetovi-

mi fotografijami, na katerih ni težko prepoznati Kobarida, Robiča, Mangarta, Rabeljskega jezera. Posnetek trga v Kobaridu, iz junija 1945 z ameriški vojaki, je dragocen dokument zgodovine Kobarida, ki bo našel mesto v tamkajšnjem muzeju. Posebej zanimive so Rio-rove fotografije iz okolice Robiča, kjer so se ameriški vojaki pripravljali na obisk angleškega maršala Sira Harolda Alexandra, vrhovnega poveljnika zavezniških sil v Sredozemlju, ko je junija 1945, v najbolj napetem obdobju "tekme za Trst" obiskal vojake 10. gorske divizije.

Razstava o mangartski tekmi na poti po ZDA

Po srečanju ameriških vojaških gornikov v Watertownu začena razstava o ameriški tekmi na Mangartu svojo pot po ZDA. Postavljena bo na slovenskem veleposlaništvu v Washingtonu DC in slovenskih konzulatih v New Yorku in Clevelandu. Njena zadnja postaja pa bo v Denverju v Koloradu. Ne le zaradi arhiva 10. gorske divizije v tem mestu, ampak tudi zaradi dolgoletnega izvrstnega sodelovanja med Slovensko vojsko in Nacionalno gardo iz Kolorada.

Svojevrstno nadaljevanje pa bo mangartska tekma doživela tudi na Slovenskih tleh. V sodelovanju z občino Bovec bo že naslednje leto junija poizkušala oživeti spominska tekma na Mangartu, če bodo le snežne razmere dopuščale. Spominska tekma z ekipami iz ZDA, Avstrije, Italije in Slovenije naj bi postala tradicionalna. Poudarjala naj bi novodobno zgodovinsko sporočilo Mangarta - gora, ki združuje!

Avtor članka, Karl Stingl in Dennis Hagen, od leve, v Watertownu 3. julija 2010

Bovec maja 1945 / FOTO: ARHIV JOHN WOODWARD

Vojaki 87. polka ameriške 10. gorske divizije pri Robiču, junija 1945 / FOTO: CRUZ RIOS

Zanimivosti

Zgodba o klobasi s Kranjskega

Poimenovanje klobase "kranjska" izvira iz časa avstro-ogrske monarhije v začetku 19. stoletja.

PROF. DR. JANEZ BOGATAJ

Ta večnarodnostna država tvorba je razvijala vrsto izdelkov, ki so bili razpoznavni tudi po narodih in regijah, iz katerih je izviralo njihovo izdelovanje. Tako npr. F. Schlögl v delu "Die Saison der Wurst" navaja, da so na Dunaju prvotno poznali osem vrst različnih klobas, ki se jim je pridružilo še najmanj dvanajst različnih "novomodnih". Med njimi so bile nürnberške, braunschweigerice, debrecinke, poljske ... in tudi kranjske klobase. Torej je dobila naša klobasa ime, ker je bila to posebna vrsta klobase s Kranjskega, nekdanje dežele monarhije. Ime izdelka "kranjska klobasa" vsebuje torej popolnoma določeno geografsko opredelitev, ki jo predstavlja na slovenskem narodnostnem ozemlju od 15. stoletja osrednja zgodovinska dežela, ki je bila od vseh drugih dežel edina povsem slovenska. Zato je bil izraz Kranjec včasih tudi drugo ime za Slovenca. Kot posebna dežela v okviru avstro-ogrske monarhije je Kranjska prenehala obstajati leta 1918. Regionalno označevanje za del prebivalcev Slovenije s Kranjci se še vedno uporablja v vsakdanjem jeziku. V uporabi so tudi druge zveze in označevanja s pridevnikom "kranjski, kranjska". Med najbolj znanimi, tudi v svetovnih razmerah, je npr. vrsta čebele "kranjska čebela" (*Apis mellifera carnica*), ki je ena od treh standardnih čebeljih pasem in je poznana tudi v drugih jezikih kot npr. Carniolian Bee, Krainer Biene idr. Podobno velja tudi za opredeljevanje geografskega porekla kranjske klobase, v tujih jezikih poznane kot Krainerwurst, Kransky Sausage, Salsiccia di Cragno idr.

Domnevo o uporabi naziva kranjska klobasa od 19. stoletja potrjujejo tudi pisna pričevanja, zlasti še starejše kuharske knjige in priložniki. Najstarejša navedba naziva je po do sedaj znanih pričevanjih v knjigi znamenite kuharice Katharine Prato "Süddeutsche Küche" (1896, prva izdaja 1858). V slovenskem jeziku je naziv zapisan v šesti izdaji "Slovenske kuharice" Felicite Kalinšek (1912), ki predstavlja nadaljevanje prve izvirne kuharske knjige na Slovenskem Marije Magdalene Knafelj-Pleiweis iz leta 1868.

Pri Katharini Prato težko govorimo o navodilu za izdelavo kranjske klobase. Prav gotovo pa je njena navedba ena najstarejših pisnih omemb klobase s tem nazivom v nemškem jeziku. Iz načina zapisa v knjigi sklepamo, da je bila takrat kranjska klobasa že splošno uveljavljena klobasa pod tem imenom. Kalinškova pa v svoji knjigi iz leta 1912 že navaja tudi podroben opis načina izdelave, priprave in postrežbe kranjske klobase:

"KLANJSKA KLOBASA: Sesečaj drobno, še bolje je, če zrežeš na kocke, 6 kg prašičjega mesa od flama, še bolje od stegna, vso mast in žile odstrani in jo nadomesti s svežo slanino, zrezano na drobne kocke; potrosi nanj 18 dag soli, 5 g do 1 dag solitra in 5 g do 1 dag stolčnega popra. Precedi potem na meso četr litra vode, v katero si dala glavico stolčnega česna. Vse to dobro zmešaj z rokami, potem natlači meso v tanka prašičja čreva, naredi klobase ter jih deni za 1-3 dni v dim. Obesi jih potem na zračnem, a ne topel prostor, še bolje pa je, če jih daš v mast, ker tu ti ostanejo vse leto dobre. Kadar jih rabiš, kuhaj jih četr do eno uro. Gorke daj na mizo s kislim ali praženim zeljem ali s kislom repo, mrzle pa z nastrganim hrenom ali z domačo gorčico ..."

Etimologija besede klobasa nam govori o nabasanem klobčiču ali okrogli mesnati grudi, tudi kruhu oz. okrogli kepi mesa. Podobno besedo poznajo tudi drugi slovanski jeziki, uporablja se v narečjih nekaterih okolij, npr. v nemško govorečih deželah kot "kolbassa". Tako etimologija kot tudi ostala pričevanja dokazujejo, da je mesna klobasa nesporno del naše kulturne dediščine s področja prehrane. Stoletja je prisotna v vsakdanjih in prazničnih jedilnikih slovenskega človeka in je del prazničnega rituala kolin. Prav v kolinah so korenine izdelka, ki je v 19. stoletju dobil naziv "kranjska klobasa".

V kuharskih knjigah in priložnikih, zlasti še od konca 1. svetovne vojne in po 2. vojni, najdemo vrsto odstopanj od izvirnega recepta. To se stopnjuje tudi v spremenjanju naziva, ki se z uvajanjem novih tehnologij izdelave (dodajanje mesnega testa ali celo dodajanje govedine!) odraža zlasti še v današnji ponudbi nekaterih velikih proizvajalcev. Vsa ta prizadevanja so seveda sistema-

Kranjska klobasa iz ene od gorenjskih mesarij | FOTO: TINA DOKL

tično uničevala ugled, pomen in razpoznavnost te znamenite slovenske mesnine. Zato je bila zaščita tradicionalnega ugleda kranjske klobase več kot nujna. Leta 2002 je Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani ob podpori Gospodarskega interesnega združenja Mesoizdelki pri Gospodarski zbornici Slovenije opravila raziskavo o kranjski klobasi, kar je bilo prvo dejanje za njeno zaščito. Spomladi leta 2004 se je skupina državljanov Slovenije zbrala v Hiši kulinarike Jezeršek v Sori pri Medvodah in se odločila, da s tem letom začne strokovno ocenjevanje kranjskih klobas ter podeljevanje naziva "najboljša" za tekoče leto. Ponudba klobas na trgu je namreč dosegla raven, ki je daleč od kakovosti in ugleda tega izdelka, kot nam ga sporoča dediščina.

Kranjska klobasa - klobasa Evrope in sveta iz Slovenije

Današnja popularnost te "klobase s Kranjskega" je brez dvoma večja v tujini kot na Slovenskem, čeprav bi jo lahko uvrstili med najbolj odlične blagovne znamke s področja mesnin. Po zaščiti kranjske klobase v Sloveniji, z doslednimi strokovnimi ocenjevanji od leta 2004 in z organizacijo Festivala kranjske klobase v Sori pri Medvodah, popularnost in prodaja kranjskih klobas v Sloveniji spet naraščata. V nemško govorečem delu Evrope poznajo kranjsko klobaso kot "Krainer Wurst", v angloameriškem svetu pa kot "Kransky Sausage" ali samo "Kransky". Seveda se še ved-

no izdeluje po skoraj izvorni tehnologiji. K njeni popularnosti so veliko pripomogli tudi slovenski izseljenci, ki so v novih življenjskih okoljih od 19. stoletja naprej poskušali najti eno od oblik svojega ekonomskega obstoja tudi z izdelovanjem kranjskih klobas. Danes je ta klobasa poznana v Združenih državah Amerike, Kanadi, Avstraliji, Novi Zelandiji in Argentini. V Avstraliji jo izdelujejo med drugimi tudi

potomci poljskih izseljencev. V ZDA se je povečalo zanimanje za kranjsko klobaso, odkar jih je nekaj vzela s seboj na vesoljsko postajo ameriška vesoljka s slovenskimi koreninami Sunita Williams. V ameriškem Clevelandu, ki je eno od pomembnih središč slovenskih izseljencev in njihovih potomcev, prirejajo letos že osmi izbor najboljše kranjske klobase v Združenih državah Amerike.

Kako je izdelana prava kranjska klobasa?

Sestavine (po najstarejšem zapisanem receptu): 600 dag svinjskega mesa (stegno, flama), trda sveža slanina, 18 dag soli, 0,5 - 1 dag solitra, 0,5 - 1 dag stolčnega popra, četr l vode, 1 glavica strtega česna, prašičja tanka čreva

1. Iz svinjskega mesa odstranimo vso mast in žile.
2. Meso zrežemo na drobne kocke (ali sesekljamo).
3. Količino odstranjene masti in žil nadomestimo z enako količino sveže slanine, ki jo prav tako narežemo na drobne kocke in dodamo k mesu.
4. Potresemo s soljo, solitrom, poprom in prilijemo vodo, v katero smo pred tem dali glavo strtega česna.
5. Vse dobro premešamo z rokami in z maso napolnimo svinjska čreva ter oblikujemo klobase.
6. Klobase zašpilimo in jih obesimo za 1-3 dni v blag dim, potem pa v zračnem in hladnem prostoru.
7. Klobaso kuhamo 15 minut in tudi več. Postrežemo toplo z gorčico, nastrganim hrenom in žemljo ali s kislim zeljem ali repo. Odlična je tudi s praženim krompirjem.

Današnja popularnost "klobase s Kranjskega" je brez dvoma večja v tujini kot na Slovenskem, čeprav bi jo lahko uvrstili med najbolj odlične blagovne znamke s področja mesnin.

Zanimivosti

Franjo in Triglav v filmu

Potem ko je Franjo Potočnik iz Mojstrane postavil svojevrsten rekord v številu vzponov na Triglav - 8. 8. 2008 se je na vrh povzpel že 888., je snemalec Samo Finžgar o njem posnel film z naslovom 888.

URŠA PETERNEL

"Franja sem spoznal, ko je leta 2000 hodil na Triglav, v 278 dneh je bil na vrhu kar 366-krat. Takrat sem ga snemal in videl, da ni le posebej gledano hoje na Triglav. Videl sem, da piše neverjetno dobre pesmi, da dela neverjetno dobre črno-bele fotografije, da je odprt, razgledan človek. Skratka, zdel se mi je zanimiv kot oseba in tako sem prišel na idejo, da bi o njem posnel film," pravi snemalec Samo Finžgar o ideji za nastanek filma z naslovom 888. Film govori o Franju Potočniku, tistem mojstranskem posebnem iz ulice Jakoba Aljaža, ki je leta 2000 postavil svojevrsten rekord v številu vzponov na Triglav. V 278 dneh je bil na Triglavu kar 366-krat, tudi po dvakrat v enem dnevu, en dan pa celo trikrat ... A s tem se njegovo osvajanje Triglava ni zaključilo in pred dvema letoma se je lotil novega podviga, ki je bil ves v znamenju osmic. Tako je 8. avgusta 2008 opravil 888. vzpon v spremstvu osmih

žensk in osmih moških iz osmih občin, ki so bili skupaj stari 888 let! Ekipi se je takrat pridružil tudi snemalec Samo Finžgar, ki pripoveduje: "Franjev 888. vzpon sem snemal od zjutraj, ko je krenil na pot, to je okrog pol tretje ure. S seboj sem imel malo kamero, ki je nekoliko lažja od klasične kamere, kljub vsemu pa je bilo snemanje zame poseben izziv. Franja sem snemal med hojo, zato sem naredil kar nekaj dodatnih metrov, ko sem moral večkrat steči naprej in ga nato posneti, kako se vzpenja, pa ga nato počakati in snemati od zadaj ... A kljub temu smo bili neverjetno hitro na vrhu, tako da se je še Franjo začudil." Vrhunec dneva je bilo seveda snemanje srečanja pri Aljaževem stolpu, kjer so se zbrali vsi pohodniki v majicah s številko 888. A Samo v filmu ni vključil le posnetkov jubilejnega vzpona, temveč je Franja snemal več kot pol leta in nabralo se je kar za deset ur posnetega materiala. "Želel sem posneti različne razmere, ki so Franja tudi

Franjo Potočnik in snemalec Samo Finžgar pri Aljaževem stolpu na dan, ko je Franjo opravil 888. vzpon.

sicer spremljale na vzponih - sneg, dež, sonce ..." Tako je tudi Samo nemalokrat moral vstati ob prav nečloveški uri - ob dveh zjutraj, da je ob pol treh ujel Franjev odhod od doma in njegove zgodnje jutranje korake proti vrhu. Pa ne le to. Ker je želel prikazati Franja tudi kot človeka mnogih drugih talentov, je v film vključil posnetke njegovih odličnih črno-belih fotografij in njegovega dela v domači temnici, v filmu pa se

Franjo pokaže tudi kot pesnik in slikar. In kako dobro je opravil svojo nalogo kot igralec? "Je zelo naraven, zelo zgovoren, skratka v filmu se pokaže takšen, kot je tudi v resnici," pravi Samo.

Film, dolg 25 minut, je nastal v koprodukciji z RTV Slovenija, režiser je Božo Grlj, scenaristka Nuša Ekar, zagonska sredstva pa je zagotovila Občina Kranjska Gora. Film je posnet v tehniki visoke ločljivosti HD.

Franjo Potočnik, glavni akter filma: "Ko sem film prvič videl, se mi je zdelo, da je kar prekratek, da smo posneli toliko materiala, da bi bilo lahko v film vključeno še mnogo več. A na koncu sem prišel do spoznanja, da je v 25 minutah strnjeno bistvo, da je potegnjena srž ... Tudi odzivi sokrajanov, ki so si film ogledali na Dovjem, so bili zelo lepi. Na Triglav letos nisem veliko hodil, bil sem samo trikrat. Saj grem še v hribe, s prijatelji, sicer pa imam druge obveznosti, malo se posvečam slikarji, trenutno ustvarjam serijo dvanajstih slik, nekaj povsem drugačnega kot doslej ..."

Snemalec Samo Finžgar iz Begunj je honorarni sodelavec RTV Slovenija in letos mineva trideset let, kar dela kot snemalec. Kot pravi, ima v življenju srečo, da se lahko ukvarja s tako zanimivim delom, pri katerem veliko vidi in doživi, spozna mnogo zanimivih ljudi in vidi tudi v zakulisje dogodkov. Njegova posebej velika ljubezen pa so hribi in tudi na Triglavu je bil že velikokrat. Kolikokrat točno, ni nikoli štel.

FUNDACIJA Vincenca Drakslerja

www.grozd.eu

Vstopimo v svet GROZD-a

Naložba v vašo prihodnost OPERACIJSKI DELOVA PLOŠČA EVROPSKA UNIJA PROGRAM SKUPNEGA SORABENJA

Atelje Puhart vas vsako sredo in četrtek vabi, da se jim pridružite pri ustvarjanju, od 11. avgusta dalje:

- v ateljeju Puhart ob četrtek od 17.00 do 19.00

- v starem Kranju, v galerijah ali na prostem ob sredah od 10.00 do 12.00 - zbor pred vodnjakom na Glavnem trgu

Ob drugih terminih bodo likovne urice izvajali v primeru vnaprejšnjih najav.

Informacije: Petra Puhar Kežjar, tel. 031/671 690, e-pošta: petra@puhart.com, spletna stran: www.puhart.si

Turistično društvo Slajka Hotavlje organizira v soboto, 14. avgusta 2010, **večer slovenskih podolnic**. Prireditev bo na Hotavljah, na Šupcovem travniku ob 20. uri. S prireditvijo želijo ohraniti kulturno in naravno dediščino ter z njo seznaniti mlajše generacije, hkrati pa prikazati tudi način življenja in razmišljanja naših prednikov. Skrbijo za ohranitev čuta do povezovanja ljudi na podeželju in pripravljenosti za skupne aktivnosti v prostoru. Poleg krajšega kulturnega programa, kjer nastopajo domači pevci in godci, bo uprizorjena tudi veseloigra v poljanskem narečju. Večer se bo zaključil s prijetnim druženjem ob zvokih narodnozabavnega ansambla. Informacije: Turistično društvo Slajka Hotavlje, Janez Filipič, tel. 041/793 357

Klub študentov Kranj vabi na igranje odbojke na mivki vsak četrtek v športnem centru Protenev v Šenčurju, in sicer od 18. do 20. ure, vse do konca avgusta. Za člane KŠK je rekreacija brezplačna. Datumi: 12., 19. in 26. avgusta 2010. Informacije: sport@ksk.si.

Aktivno, kreativno in okolju prijazno poletje

Počitniške dejavnosti za otroke in mlade iz občine Radovljica

Erudit, društvo za kakovostno in aktivno mladost, je mlado društvo iz Radovljice. Delujemo na različnih področjih, pri našem delu z mladimi pa želimo izpostaviti velik poudarek na kvaliteti preživljanja prostega časa ter pomenu zdravega načina življenja v zdravem in čistem okolju.

V času poletnih počitnic smo za otroke in mlade pripravili dva projekta aktivnega preživljanja prostega časa, ki temeljita na varstvu okolja in spodbujanju okoljske odgovornosti. **Eko-Ustvarjalnice** so sklop kreativnih delavnic, namenjen mladim med 11. in 25. letom. Vse do konca septembra bomo v Knjižnici A. T. Linharta iz naravnih materialov in odpadne embalaže izdelovali različne uporabne predmete. Za malo mlajše smo pod imenom **Eko-Poletnice** pripravili cikel poletnih delavnic. Znotraj šestih srečanj se bodo otroci skozi delavnice, ki bodo udeležence spodbujale h kreativnosti in domišljiji, veliko naučili o naravi in ekologiji ter odgovornosti do okolja. Skupaj bomo risali, rezali in lepili, barvali in packali; ustvarili svoj prvi cvetlični lonček, v katerega bomo posejali čisto prave rastline, si izdelali denarnico, poslikali skodelice in prečudovite nakupovalne torbe, se polepšali z zapescnicami in domov odnesli knjigo eko-nasvetov, ki smo jo oblikovali in napisali prav sami. Otroci bodo spoznali tudi svet čebel, obiskali Čebelarški muzej in se srečali s čebelarjem. Da bo program bolj zabaven, smo vključili razne animacijske programe, tekmovanja v znanju in spretnostih ter delavnico žongliranja. Za več informacij o aktivnostih društva lahko obiščete našo spletno stran ali pišete na društvo.erudit@gmail.com in pokličete na 040/753 696 (Katarina Kožel).

Eko-ustvarjalnice: izdelovanje okvirjev / Foto: Katarina Kožel

E-glasilo GROZD – vse informacije na enem mestu

Aktualne novice, napovedniki dogodkov, usposabljanj in druge koristne informacije za nevladne organizacije na enem mestu, e-glasilo GROZD. Bodite obveščeni, naročite se na brezplačno e-glasilo GROZD. Pošljite e-pošto na podpora@grozd.eu

Individualna svetovanja za NVO

Fundacija Vincenca Drakslerja v okviru projekta GROZD nudi brezplačno individualna svetovanja vsem nevladnim organizacijam, ki delujejo na Gorenjskem. Izkoristite priložnost in pridobite odgovore na pravna, projektna, davčna in druga vprašanja. Pokličite: 04 23 61 346 ali pišite: svetovanja@grozd.eu

Fundacija Vincenca Drakslerja za ohranjanje, širjenje in razvoj kulture, šolski trg 1, Kranj

www.micjadrubzba.si

Vabimo vse nevladne organizacije kot tudi kandidate za župane oz. županje, da si ogledate spletno stran, na kateri so vam na voljo vse informacije o pobudi MOJA DRUŽBA. Vaša vprašanja in mnenja naslovite na e-naslov Fundacije Vincenca Drakslerja: info@grozd.eu ali po telefonu 04 23 61 346.

Vašo podporo izrazite z vpisom na spletni strani pobude MOJA DRUŽBA.

TE ZANIMA MOJA DRUŽBA?

VOLITVE 2010 - PRIHODNOST ZA NEVLADNE ORGANIZACIJE

Zanimivosti

Bog ni nosil bele halje, zdravniki jo

Irena in
Tadeja
Urbas

Urbasovi Irena in Tadeja sta lep del mladosti preživel v Radovljici. Očetova služba je družino posedla na letalo za Ameriko. Irena je medicinska sestra, Tadeja je zdravnica, zato se nikar ne čudite, če beseda kar pogosto nanese na zdravstvo, ki sta ga sestri od blizu doživeli v začetku avgusta tudi v Sloveniji.

SUZANA P. KOVAČIČ

Urbasovi iz Radovljice so se leta 1992 preselili v Severno Ameriko. Oče Jože, doktor požarne varnosti, je dobil priložnost za delo in dogovorili so se, da z njim odpotuje cela družina. Sprva je bila selitev mišljena kot začasna, za štiri leta. V tem času naj bi tedaj štirinajstletna hči Tadeja v Ameriki končala srednjo šolo, osemnajstletna Irena pa kolidž. A so ostali, veliko dlje ... "Najeli smo hišo blizu Seattla v mestu Longview s približno 250 tisoč prebivalci. Tujcev v njem ne živi kaj dosti, zato smo bili za bližnje someščane kar zanimivi prišleki," pripoveduje Tadeja. "Zanimivi smo že bili, a so Američani bolj površni opazovalci," dodaja Irena. Tadeja se je, v nasprotju z Ireno, na ameriško življenje zelo hitro privadila: "Stara sem bila štirinajst let, ko smo se preselili. Tekmovala sem v smučanju, igrala sem tenis in odbojko in našla nov krog prijateljev tudi v srednji šoli, ki je v Ameriki obvezna."

Za Ireno je bilo težje. Dijakinja jeseniške gimnazije je razmišljala o študiju prava na ljubljanski univerzi, ko je prišla odločitev o selitvi. "Zame takoj po srednji šoli ni bil dober čas, da bi zamenjala okolje. Ko si star osemnajst let, je pomembno, da imaš okrog sebe krog prijateljev in imela sem jih v Sloveniji." Irena se še danes dobro spominja, kakšen šok je bila zanjo selitev: "Tam še s kolesom ne moreš nikamor, ker so razdalje take, da nujno potrebuješ avto." Z angleščino ne ena ne druga ni imela težav. Nenazadnje je njuna mami Slava učiteljica angleščine, pa tudi slovenska šola, kot sta poudarili, ju je več kot dobro "opremila" za nadaljnje izobraževanje čez lužo.

Znanje se plača

Bolj redki imajo srečo, da za šolnino na univerzi dobijo štipendijo. Nekaterim uspe najeti kredit, da lahko študirajo, številnim Američanom je študij ravno zaradi tega, ker ga ne morejo plačati, oddaljen sen. Irena je trdo delala, zato da je lahko študirala grafično oblikovanje. "Študirala sem v mestu Bellingham, tri ure vožnje stran od doma mojih staršev. S še enim dekletom sva najeli stanovanje. Dnevi so minevali v ritmu šola, služba, šola, dve službi ... Prva služba je bila v restavraciji, naslednja v kopirnici. Slabo plačanega dela ni bilo problem dobiti." V stroki je po končanem študiju delala de-

Od leve: Tadeja in Irena Urbas

set let. "V resnici pa mi nikjer ni bilo preveč všeč," odkrito pove Irena. Za študij grafičnega oblikovanja se je namreč odločila zato, ker je bilo to tedaj hit, ni pa se vprašala, kaj si v resnici želi. To je prišlo kasneje, na pragu tridesetih ...

Tadejina zgodba je precej bolj enostavna. "Po srednji šoli, ki sem jo zaradi dobre podlage, ki sem jo pridobila v Sloveniji, opravila z lahkoto, sem šla na University of Washington v Seattle, ki je dokaj prestižna šola, "top ten" v Ameriki. Že zelo zgodaj sem vedela, da hočem študirati medicino. Študij poteka po malce drugačnem sistemu, kot je slovenski, traja osem let, potem sledi specializacija. Izbrala sem kirurgijo, ki pa sem jo lani zamenjala za specializacijo iz družinske medicine; do konca imam še leto in pol. Specializacija kirurgije na primer traja pet let, v tem času dobivaš nizko plačo, delaš po cele dneve za enako plačilo, brez določenega urnika. Lahko si v bolnišnici tudi petdeset ur, ne da bi šel vmes domov. Ko pa začneš z rednim delom, so plače različne, odvisno, kje in kaj delaš. Pogodba ti določa, koliko dežuraš. Govorim seveda za javne bolnišnice. Dežurstvo je del tvoje službe in za to nisi več plačan. Za družinsko medicino pa sem se raje odločila zato, ker računam, da mi po specializaciji ne bo treba več dežurati v bolnišnici. Moj partner je kirurg in oba ne moreva biti kirurga, če želiva imeti otroke." Tadeja je dobila štipendijo za šolnino. "Veliko sta mi pomagala tudi starša. Zelo malo sem delala ob študiju, ker sem se morala veliko učiti. Če sem hotela uspeti, sem morala imeti ocene 4.0., kar je najvišja ocena."

Čez noč brez službe

Irena pa je naenkrat ostala brez dveh služb. Leto dni je bila doma. "V tem času nisem prejela državne podpore, ampak sem solidno živela od denarja, ki sem ga za primer brezposelnosti odvajala še v času, ko sem imela službo," je razložila. Kar je zanimivo, je v letu brezposelnosti pravzaprav veliko delala, zastoj. "Ker me je zanimalo področje prava, sem kot prostovoljka pomagala odvetnikom, hodila z njimi na sodišče ... Pridobila sem certifikat za pomočnico, se medtem preselila in dobila delo pri odvetniku, ki se je ukvarjal s patenti. Delo me je dolgočasilo, ker ni bilo s področja kriminalitete in spet sem vzela premor in nekaj časa igrala samo tenis in tekmovala." Vsi štirje člani Urbasove družine so tenisači, Irena pa je najbolj uspešna in tekmuje preko United States Tennis Association. Irena je od novembra izšolana medicinska sestra in v poklicu uživa; na izobraževanje se jih je prijavilo približno tisoč, vzeli so jih le trideset. Njej je uspelo. Spet je bilo treba v službo, da je zaslužila za šolnino. "Izbrala sem šolo v Seattlu in se preselila tja. Delam v javni kliniki z ljudmi, ki nimajo urejenega zdravstvenega zavarovanja, ki nimajo stanovanja in živijo v zavetišču ... Problem je, ker je v Ameriki zelo veliko ljudi brez urejenega zdravstvenega zavarovanja in trend gre v smeri, da bi sistem poenotili in bi bili vsi zdravstveno zavarovani," razloži.

V jeseniški bolnišnici

Naključje je nanese, da sta Tadeja in Irena, medtem ko sta bili v začetku avgusta na obisku pri sorodnikih na

Rodinah, pospremili starega ata v jeseniško bolnišnico na pregled. "Ata gre k zdravniku samo, ko nujno rabi pomoč. Težave ima s hrbtenico in pred letom in pol je ortoped napisal, da naj dobiva injekcije za lajšanje bolečin. Ne vem, ali so v sistemu to spregledali, ampak leto in pol ni dobil nobene terapije, bolečine pa so postale neznosne. Tako hudo je, da več kot pol ure ne more sedeti. Ko sva prišli v Slovenijo, smo ga odpeljali v jeseniško bolnišnico. Ata je bil naročen ob osmi uri zjutraj in kot se je izkazalo, je to pomenilo, da so bili vsi pacienti, ki so bili na vrsti za pregled v triažni ambulanti za tisti dan, naročeni ob osmih. Nismo pa pričakovali, da bo moral ata tako dolgo čakati, da bo na vrsti," se čudi Tadeja. Irena dodaja: "Čakal je dve uri in petdeset minut."

Tadeja: "Zelo sem bila razočarana, ker ga, medtem ko smo čakali, nihče ni prišel niti vprašat, kako se počuti." Irena: "Enkrat vmes sem potrkala na vrata, pa me je medicinska sestra nadrla. Bila je brez olike, brez pristopa, kako se pogovarjati s pacientom. Ko sem drugič potrkala, je druga sestra vsaj poslušala, ni pa ukrepala." Tadeja: "Pri nas, tudi če je pacient star, ga obravnavamo povsem enako kot mlajšega." Irena: "Nekaj je pacientova kartoteka, papir, ki ga pogledaš, nekaj drugega pa je, če zjutraj na hitro pogledaš paciente v čakalnici in dobiš še bolj realno sliko o tem, kdo hitreje potrebuje pomoč." Tadeja: "Ko smo le prišli do zdravnika, je bil ta na začetku zadržan, potem je pa steklo. Verjetno so se čudili, ko smo ata kar tri pospremile v ambulanto, ampak v Ameriki je to nekaj običajnega. Čla-

ni družine morajo vedeti in slišati, kaj se z njihovim bolnim svojcem dogaja. Še več: če mora bolnik ostati v bolnišnici, je lahko nekdo ob njem tudi čez noč. Pa to ne velja samo za otroke, ampak tudi za odrasle. Pri vas pa slišim, da se pacienti celo bojijo vprašati zdravnika, kaj je narobe z njimi. Zdravnik vendar ni bog." Irena: "Če pa zdravnik nima dovolj časa za razlago, ker se mu mudi k drugemu pacientu, je medicinska sestra tista, ki se mora uvesti k bolniku, mu razložiti, kar ga zanima."

Tadeja: "Saj potem je pa steklo. Smo šli na rentgen, kjer so bili vsi zelo prijazni, pa v protibolečinsko ambulanto, kjer si je anesteziologinja vzela čas za nas in se pogovorila z nami, medicinska sestra je atu pripravila čaj. To so morda malenkosti, ki pa bolniku pomenijo veliko."

Petnajst minut za pacienta

Tadeja pove, da ima kot družinska zdravnica v Ameriki na voljo petnajst minut za pacienta in da je še to včasih premalo. V Sloveniji ima družinski zdravnik na voljo za pacienta sedem minut. "Če pacienta ne pregledam ob uri, ko je bil naročen, ampak zamujam, se pacient lahko pritoži in ima obisk zastoj. Kar je prav. Poleg tega se vedno vnaprej pripravim na naročene paciente, pregledam kartoteke in če vem, da bom za nekoga potrebovala več časa, naslednjega pacienta naročim šele čez pol ure. Vsak pacient ima enkrat na mesec pravico priti k družinskemu zdravniku na pregled, četudi meni, da z njim ni nič narobe. Zdravstveno stanje je treba preverjati sproti, ne pa da potem enkrat na leto pacient tako zboli, da ga ne morem več pozdraviti," pove zdravnica Tadeja.

Družina, ki drži skupaj

Člani družine Urbas, kljub temu da živijo vsak na svojem koncu Amerike, tudi po šest ur poleta narazen, ohranjajo stike. Srečajo se najmanj enkrat na tri mesece. Kot povesta Irena in Tadeja, bi bilo odlično, ko bi vsi živeli nekje v bližini, še najraje v Seattlu ali okolici. "Pokrajina je tako zelo podobna Sloveniji, je morje, so gore in veliko jezer," sta povedali. V Slovenijo prideta enkrat na leto, če se le da. Tadeja pravi, da bo skoraj zagotovo ostala v Ameriki. "Poročila se bom pa na Bledu," dodaja Irena pa pove, da je glede vrnitve v Slovenijo še vse odprto. In ker imajo dvojno državljanstvo, lahko izbirajo ...

"Člani družine morajo vedeti in slišati, kaj se z njihovim bolnim svojcem dogaja. Še več: če mora bolnik ostati v bolnišnici, je lahko nekdo ob njem tudi čez noč. Pa to ne velja samo za otroke, ampak tudi za odrasle. Pri vas pa slišim, da se pacienti celo bojijo vprašati zdravnika, kaj je narobe z njimi. Zdravnik vendar ni bog."

Nočitev več, potrošnja manjša

Na vrhuncu poletne turistične sezone so gorenjski hoteli dobro zasedeni, manjša kot prejšnja leta pa je zunajpenzijska potrošnja gostov.

SIMON ŠUBIC

Bled, Bohinj, Kranjska Gora

Gorenjski hotelirji so na vrhuncu poletne sezone zadovoljni z zasedenostjo svojih zmogljivosti, nekoliko manj pa so zaradi slabše upravljivosti gostov zadovoljni gostinci in trgovci. "S sezono smo glede na ustvarjene nočitve zadovoljni, zadovoljni smo tudi, da se popravljajo trendi na nemškem in angleškem trgu. Ne moremo pa biti povsem zadovoljni s finančnimi kazalci, saj je dejstvo, da se je povprečna cena na sobo znižala, ravno tako tudi zunajpenzijska potrošnja," letošnjo sezono ocenjuje **Eva Štravs Podlogar**, direktorica Turizma Bled, podobna odgovora pa smo prejeli tudi iz Bohinja in Kranjske Gore.

Na Bledu so julija v hotelih, večjih penzionih in kampih ustvarili 84.300 nočitev, kar je za devet odstotkov več kot julija lani in tudi nekoliko več kot leta 2008. Kar 95 odstotkov nočitev so ustvarili gostje iz tujine, največ Nizozemci, Angleži, Nemci in Italijani. V prvih sedmih me-

Foto: Tina Dokl

Tudi v Bohinju letos beležijo nekoliko višji obisk kot lani.

secih se je število nočitev v primerjavi z enakim obdobjem lani povečalo za desetino. Največji porast gostov beležimo iz Italije, Srbije, Izraela, Japonske in ZDA. Trenutna zasedenost blejskih nastanitvenih zmogljivosti je med 80 in 100 odstotki. "So dnevi, ko je resnično nemogoče dobiti prosto sobo, ne samo v hotelih ampak tudi v zasebnih namestitvah. Tudi kamp je trenutno zelo dobro zaseden," je še pojasnila Štravs Podlogarjeva.

Tudi v Bohinju letos beležijo nekoliko višji obisk kot lani - v prvi polovici leta so imeli za dva odstotka več gostov, ki so ustvarili za tri odstotke več nočitev. V tem obdobju so bili najštevilnejši gosti Slovenci, sledijo Hrvati, Madžari, Angleži, Nemci, Italijani in Nizozemci. "Rezultati so spodbudni, a je potrebno upoštevati nove nastanitvene kapacitete in večji nadzor nad pošiljanjem poročil o številu nočitev. Zunajpenzijska potrošnja se

je tako kot drugod zmanjšala. Ocenjujemo, da od 10 do 15 odstotkov. Kriza se namreč čuti in gost dobro premisli, kje in koliko bo trošil," razlaga **Klemen Langus**, direktor Lokalne turistične organizacije Bohinj. Po do sedaj zbranih podatkih so bili hoteli v Bohinju julija zasedeni do 75-odstotno, kampa med do 85-odstotno, zasebne sobe in apartmaji pa do 60-odstotno, trenutna zasedenost pa je nekoliko boljše. "Za avgust smo optimistični. Po trenutnih rezervacijah bomo dosegli število nočitev iz lanskega leta, po vsej verjetnosti pa preseglji," še razlaga Langus.

Kranjska Gora je letos poleti kar dobro obiskana. Število nočitev je bilo junija in julija za dva odstotka višje kot lani, v prvih sedmih mesecih pa so imeli za desetino več nočitev, razlaga **Mirjam Žerjav**, direktorica Lokalne turistične organizacije Kranjska Gora, ki tudi opozarja na manjšo potrošnjo gostov. Trenutno so hotelske kapacitete 90-odstotno zasedene, zasebne sobe in apartmaji pa nekoliko manj.

Konzervativno pri tveganjih

UniCredit Banka Slovenija je v letošnjem prvem polletju ustvarila 8,1 milijona evrov dobička pred obdavčitvijo.

CVETO ZAPLOTNIK

Ljubljana - Kot poudarjajo v banki, so letošnje prvo polletje končali z bistveno boljšimi rezultati kot v enakem lanskem obdobju. Medtem ko so lani v prvi polovici leta ustvarili le 2,5 milijona evrov dobička pred obdavčitvijo, so ga letos 8,1 milijona, k temu pa so prispevali višji prihodki v primerjavi s preteklimi leti in nižje oslabitve za kredite. Banka je tudi v prvi polovici leta nadaljevala s konzervativno politiko upravljanja tveganj in je za izgube pri kreditih oblikovala za 7,6 milijona

evrov rezervacij, kar je za 2,2 milijona evrov manj kot v prvi polovici lanskega leta. Celotne prihodke je v primerjavi z lanskim prvim polletjem povečala za 15 odstotkov, stroške zaposlenih in administrativne stroške pa predvsem zaradi prilagoditve inflaciji in zaposlitve 19 novih delavcev za nekaj manj kot pet odstotkov. Ob koncu letošnjega junija je imela 3.226 milijonov evrov bilančne vsote oz. za 1,3 odstotka manj kot ob koncu lanskega leta, glavna razloga za upad pa sta zmanjšanje medbančnih depozitov in povečanje kreditiranja strank.

LJUBLJANA

Banke imajo letos manj dobička kot lani

Banke so v letošnjem prvem polletju poslovale slabše kot v primerljivem lanskem obdobju. Medtem ko so lani v prvi polovici leta ustvarile 118,8 milijona evrov dobička po obdavčitvi, so ga letos v enakem obdobju le 62,2 milijona evrov. Občutno so porasle neto oslabitve in rezervacije, v lanskem prvem polletju so znašale 185,7 milijona evrov, v letošnjem pa 272,1 milijona. Profitabilnost se je močno poslabšala. Donos na aktivo se je v enem letu, med lanskim in letošnjim junijem, znižal za 0,59 na 0,31 odstotka, donos na kapital pa s 7,24 na 3,78 odstotka. **C. Z.**

KRANJ

Dragocenosti v bančne sefe

V času poletnih dopustov se poveča tudi število vlomov in tatvin v stanovanjske in druge objekte. Strokovnjaki poleg zaščite objektov svetujejo hrambo zaupnih dokumentov, umetnin in dragocenosti v bančnih sefih. "V tujini je shranjevanje v sefih nekaj običajnega, a tudi pri nas to zadnja leta narašča, kar še posebej velja za obdobje letnih dopustov," ugotavljajo v Gorenjski banki in dodajajo, da je najemnina odvisna od velikosti sefa in od tega, ali ga stranka najame za en teden, mesec, pol leta ali leto. **C. Z.**

LJUBLJANA

Priložnostni kovanci ob veslaškem prvenstvu

Slovenija bo prihodnje leto izdala zbirateljske kovance ob dvajseti obletnici samostojne Slovenije in ob svetovnem prvenstvu v veslanju na Bledu ter spominske kovance ob 100-letnici rojstva narodnega heroja Franca Rozmana - Staneta. Ob obletnici samostojne Slovenije bo izdala 2.500 zlatnikov z nominalno vrednostjo sto evrov, 3.500 srebrnikov, nominalno vrednih trideset evrov, in 300 tisoč dvokovinskih kovancev, ki bodo nominalno vredni tri evre. **C. Z.**

KRANJ

Razglednična dopisnica z motivom Višarj

Pošta Slovenije je ob koncu julija izdala novo razglednično dopisnico, na kateri je motiv romarskega svetišča Svete Višarje, ki letos praznuje 650-letnico romarske poti. Dopisnica ima nazivno vrednost 0,35 evra, oblikoval pa jo je Edi Berk. **C. Z.**

Zamude pri študentskih izplačilih

S plačilom študentskega dela zamuja več kot polovica slovenskih podjetij. Podobno je na Gorenjskem.

ANA HARTMAN

Gospodarska kriza je udarila tudi dijake in študente, ki skušajo denar služiti s študentskim delom. "Ponudba del se je močno zmanjšala. Dno je dosegla aprila lani, ko je bil upad kar 51-odstoten, trend pa se zdaj zelo počasi popravlja. Poleg tega je vse več podjetij, ki zamujajo z izplačevanjem zaslužkov," pravi **Petra Kovač**, vodja marketinga pri največjem slovenskem ponudniku študentskih del e-Študentskem Servisu.

V Sloveniji letno sodelujejo z več kot 20.700 podjetji, več kot polovica pa jih zamuja s plačili, ugotavlja Kovačeva in dodaja, da v recesiji prihaja tudi do daljših zamud kot sicer. Podobno je na Gorenjskem, kjer imajo šest poslovalnic, sodelujejo pa s približno šeststo podjetji in so lani opravili 11.739 študentskih posredovanj. Da dijaki in študenti ne čakajo predolgo na zaslužen denar, študentski servis kar 90 odstotkov zaslužkov založi, saj so uvedli uspešen večnivojski sistem izterjave. "Zaradi ob-

sežnega truda in učinkovitosti naših izterjav ter izplačil iz rizičnega sklada je odstotek dokončno neizplačanih zaslužkov na nacionalni ravni precej nizek - ostane jih za manj kot 0,1 odstotka. Za ilustracijo: lani smo opravili 153 tisoč klicev za izterjavo oz. šeststo na dan, poslali smo 41 tisoč pisnih opominov, vloženih imamo tudi petsto sodnih tožb. V času recesije četrtno delovnega časa naših zaposlenih posvečamo izterjavi zaslužkov, to letno zneso 35 tisoč delovnih ur," pojasnjuje Kovačeva.

Ob tem opozarja, da študentski servis pridobi pravno podlago za izdajo računa in posledično izterjavo šele, ko od delodajalca prejme potrjen izvod, ki naj ga dijaki in študentje zahtevajo še pred pričetkom dela. Prav tako ne bo odveč, če se pozanimamo o bodočem delodajalcu, svetuje sogovornica. Na spletnem naslovu www.neplacniki.info je objavljen seznam podjetij, ki s plačilom študentskega dela zamujajo več kot 60 dni, ta čas na njem najdemo tudi preko 40 gorenjskih podjetij.

KRANJ

Iz Merkurja v Slovenijales

Vodenje Slovenijalesa bo v kratkem prevzel **Goran Česnik**, nekdanji član uprave Merkurja in eden od menedžerjev, zbranih okoli **Bineta Kordeža**, ki so preko družbe Merfin prevzeli naklesko družbo. Nadzorni svet je Česnika za generalnega direktorja Slovenijalesa imenoval minuli četrtek na 14. izredni dopisni seji. Petletni mandat bo nastopil 29. avgusta, ko se izteče mandat dosedanjemu generalnemu direktorju družbe **Stojanu Nikoliću**. Česnik je Merkur zapustil marca letos. Njegov odhod je bil javnosti predstavljen kot sporazumen, neuradno pa naj bi odšel zaradi spora s Kordežem glede poslovnih odločitev pri vodenju Merkurja. **S. Š.**

ŠKOFJA LOKA

Menjava direktorja v LTH Ulitkih

V podjetju LTH Ulitki (nekdanji TCG Unitech LTH) so prejšnji mesec zamenjali vodstvo. Podjetje namreč po krivdni razrešitvi **Marka Goloba** od začetka julija naprej vodi **Andrej Kranjec**, poroča časnik Delo. Z novim direktorjem naj bi se konec avgusta sestal sindikat na temo vključitve zaposlenih v lastništvo družbe. Pred letom dni je namreč dvanajst vodilnih, združenih v podjetje Lior Invest, prevzelo lastništvo podjetja, direktor Golob pa je tedaj zaposlenim obljubil, da bodo lastništvo podjetja ponudili tudi delavcem. Goloba naj bi lastniki razrešili prav zaradi tega, ker naj bi poskušal urediti svojo obljubo. **S. Š.**

NOVO!
Dermatološka ambulanta za samoplačnike v Zdravstvenem domu Bled, Mladinska cesta 1, Bled
Ordinacijski čas: petek od 15. do 19. ure (dodatno po dogovoru)
Informacije in naročanje: 031/885-889 od 12. do 15. ure

Veliko možnosti za izboljšanje čebelje paše

Čebelarstva zveza Slovenije vodi akcijo Ohranimo čebele, v okviru katere želi s sajenjem medovitih rastlin povečati tudi čebeljo pašo.

CVETO ZAPLOTNIK

Brdo pri Lukovici - Kot ugotavljajo v zvezi, je za izboljšanje čebelje paše veliko možnosti tako na travnikih kot na poljih, v vrtovih in v gozdovih. Na travnikih bi jo lahko izboljšali, če bi bolj pazili na medovito cvetje in na čas košnje. Medovitih rastlin, kot so spominčica, travniška kadulja, različne vrste grabljišč, nokota in glavinci, je zaradi premočnega gnojenja z dušičnimi gnojili in zgodnje košnje, ki ne dopušča razcveta in ploditve, vse manj. Kar zadeva čas košnje, bi bilo za čebele najbolje, če bi medovite rastline pokosili šele po cvetenju, ne pa med cvetenjem, ko s kosilnico lahko uničimo tudi čebele, ki so na cvetju. Na njivah bi v setveni kolobar lahko uvrstili tudi

medovite detelje, kot so inkarnatka, švedska detelja in navadna turška detelja (esparzeta), pomembna čebelja paša je oljna ogrščica, več bi bilo lahko ajde, za zeleno gnojenje je po mnenju čebelarjev prava izbira facelija, ki obilno medi. Na vrtovih bi lahko več sejali zdravilne dišavnice, kot so meta, žajbelj, sivka, šetraj in materina dušica, še večja izbira medovitih rastlin pa je med okrasnimi rastlinami. Glavna čebelja paša so gozdovi, kjer bi pomembne medonosne drevesne vrste, ki umirajo, lahko nadomestili z drugimi, bolj odpornimi in prav tako pomembnimi za čebele. Med takšne sodijo vrba, beli in ostrolistni javor, maklen, jesen, jerebika, brek, divja češnja, lipa, lipovec in pravi kostanj.

MEŠETAR

Cena pšenice in koruze

Po podatkih tržno informacijskega sistema, ki deluje pri agenciji za kmetijske trge in razvoj podeželja, je bila odkupna cena pšenice v 30. letošnjem tednu (med 26. julijem in 1. avgustom) 140,92 evra za tono, v enakem lanskem tednu 128,16 evra in v predlanskem 190,22 evra. Cena koruze je bila v 30. tednu 160,84 evra za tono, lani je bila v enakem tednu 140,45 evra, predlani pa 180 evrov. Poglejmo še slovenske cene za pšenico in koruzo v 28. letošnjem tednu (od 12. do 18. julija) v primerjavi s cenami v nekaterih državah Evropske unije. **C. Z.**

Država	Pšenica	Koruzna
Belgija	165,50 EUR/t	175,00 EUR/t
Bolgarija	101,02 EUR/t	118,45 EUT/t
Češka	129,03 EUR/t	ni podatka
Nemčija	153,63 EUR/t	172,50 EUR/t
Francija	160,10 EUR/t	166,49 EUR/t
Španija	155,64 EUR/t	190,50 EUR/t
Italija	154,02 EUR/t	165,96 EUR/t
Madžarska	127,93 EUR/t	146,77 EUR/t
Avstrija	ni podatka	142,50 EUR/t
Poljska	136,24 EUR/t	145,69 EUR/t
Portugalska	168,50 EUR/t	186,00 EUR/t
Romunija	96,80 EUR/t	117,09 EUR/t
Slovenija	121,86 EUR/t	154,18 EUR/t
Slovaška	109,80 EUR/t	ni podatka

Obvezno zatiranje ambrozije

Po odredbi, ki je začela veljati 4. avgusta, morajo lastniki zemljišč odstranjevati škodljivo pelinolistno ambrozijo. Kmetje na Gorenjskem se bojijo, da bi se razširila tudi na kmetijska zemljišča.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj - Maja letos je začel veljati spremenjeni zakon o zdravstvenem varstvu rastlin, ki je pelinolistno ambrozijo in druge neofitne vrste iz rodu *Ambrosia* opredelil kot škodljive rastline, zoper katere je treba izvajati fitosanitarne ukrepe. Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Dejan Židan je na podlagi spremenjenega zakona v začetku avgusta izdal odredbo, ki določa ukrepe za preprečevanje širjenja in zatiranje škodljivih rastlin iz rodu *Ambrosia*, zlasti pelinolistne, trikrpe, obmorske in trajne ambrozije, posebno nadzorovano območje teh rastlin, stroške ter obveznosti lastnikov zemljišč. Po odredbi je celotno ozemlje države določeno kot posebej nadzorovano območje, lastniki zemljišč pa morajo na lastne stroške odstraniti škodljive rastline s koreninami vred ali odstraniti njihov nadzemni del tako, da se ne obraste več, potlej pa v rastni dobi do konca septembra redno opazovati zemljišča.

"Ambrozija na gorenjskih njivah še ne predstavlja večjega problema, problem pa bo nastal, če jo ob poteh, cestah, železnici, raznih odla-

Pelinolistna ambrozija se je pojavila že tudi na Gorenjskem. Posnetek je s Primskovega. / Foto: Tina Dokl

gališčih in na drugih nekmetijskih površinah ne bodo zatirali in se bo razširila tudi na njive. Prav zato je nujno, da lastniki takšnih zemljišč ob pojavu ambrozije pravočasno ukrepajo," pravi **Stane Rupnik**, vodja oddelka za kmetijsko svetovanje v Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj, in dodaja, da bodo zatiranje novih invazivnih vrst vključili tudi v program izobraževanja kmetov.

Kot navajajo v republiški fitosanitarni upravi, se je pelinolistna ambrozija iz svojega naravnega rastišča v Se-

verni Ameriki razširila tudi v zmerno topla območja Evrope. V Sloveniji se je razširila že po vsej državi, več je je na nekaterih območjih v severovzhodni Sloveniji in ob meji s Hrvaško, v primerjavi z nekaterimi drugimi evropskimi državami (Madžarska, Hrvaška, Francija in Italija) pa še ni močno zapleveljena. Največ jo je ob cestah, železniških progah, ob bregovih potokov in rek, na zapuščenih obdelovalnih in stavbnih zemljiščih ter na slabše urejenih komunalnih površinah.

Ambrozija predstavlja vse večji problem za kmetijstvo in za zdravje ljudi. V kmetijskih posevkih odvzema rastlinam prostor, svetlobo, hranilne snovi in vodo, zato zmanjšuje pridelek, hkrati pa otežuje nekatera kmetijska dela in spravilo. Poseben problem je v ekološki pridelavi, kjer je ni mogoče kemično zatirati. Pelod ambrozije je tudi eden najmočnejših alergenov, njen cvetni prah povzroča seneni nahod, sama rastlina pa ob stiku lahko povzroči dermatitis. Ljudje, občutljivi na cvetni prah ambrozije, pogosto obolevajo za alergijskim rinitisom in astmo.

Ambrozija zraste od 20 do 180 centimetrov, lahko pa celo do 2,5 metra. Korenine segajo do štiri metre globoko, semena ostanejo kaliva v zemlji do trideset let. Pred cvetenjem je prepoznavna po zelenih, dvakrat pernato deljenih listih, v času cvetenja pa po dolgih moških socvetjih v obliki žvrklje. Uničujejo jo mehansko, kemično ali v okviru obdelave tal, najbolje je to storiti še pred cvetenjem in semenitvijo. Najlažje jo je izpuliti, ko je visoka od deset do dvajset centimetrov in še nima močnih korenin.

Uradnemu veterinarju zagrozil z orožjem

CVETO ZAPLOTNIK

Ljubljana - Delo uradnih veterinarjev je lahko tudi nevarno. Znana sta primera, ko je kmet napadel veterinarja z vilami oz. je nanj naščuval psa, da ga je ogrizel. Najnovejši dogodek je z območja veterinarskega urada Murska Sobota, kjer je lastnik perutnine veteri-

narju zagrozil s strelnim orožjem.

Kot pojasnjujejo na republiški veterinarski upravi, je uradni veterinar na željo rejca, ki je hotel oddati perutnino v zakol, izvedel običajni postopek pregleda, ki obsega poizvedbo o prehrani perutnine, o morebitnih boleznih in poginu perutnine. Ker se podatki rejca o pogi-

nu živali niso ujemale z izdanim potrdilom veterinarske higienske službe, se je rejec razburil in verbalno zagrozil veterinarju in njegovi družini. Veterinar je potlej pregled zaključil in rejcu izdal dovoljenje oz. veterinarsko spričevalo za zakol perutnine. Ko se je potlej napotil v službeno vozilo, je močno počilo, takoj

nato pa zagledal kmeta, kako s puško v roki hiti proti avtomobilu. Veterinar je hitro zapustil dvorišče.

Veterinarska uprava je dogodek prijavila policiji in obvestila ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Dejana Židana, ki je obsodil vsakršno nasilno dejanje nad zaposlenimi, ki opravljajo uradne dolžnosti na terenu.

NAJ BAZEN GORENJSKE 2010

Gorenjski Glas

Gorenjska turistična zveza

Gorenjska
Skrivnostna in lepa.

Naj bazen Gorenjske 2010 je Letno kopališče Kranj

Poletje se preveša v svojo drugo polovico. Letna kopališča bodo svoja vrata zaprla konec avgusta oz., če bo vreme naklonjeno, kakšen teden pozneje. Akcija Naj bazen Gorenjske 2010 je letos potekala šestič zapored in se z objavo Naj bazena 2010 zaključuje. Projekt se je dobro prijel med ljudmi, saj od vas dobivamo povratne informacije, kaj bi bilo potrebno še postoriti, da bi se gostje na letnih kopališčih še bolje počutili, še več pa vaših glasovnic, ki so odločile letošnji naj bazen.

Letos izmed sodelujočih šest kopališč, in sicer Kranj, Tržič, Jesenice, Kropa, Kamnik in Radovljica, naziv naj bazen Gorenjske 2010 prejme Letno kopališče Kranj, ki ga upravlja Zavod za šport Kranj. Za njim sta se razvrstila Letno kopališče Radovljica in Jesenice.

Akcija Naj bazen Gorenjske, ki je potekal s pomočjo medijskega sponzorjev Gorenjskega glasa, bo še naprej tradicionalna. Na Gorenjski turistični zvezi se zahvaljujemo vsem, ki ste sodelovali, in vam želimo lep, predvsem pa topel konec poletja in še kar nekaj kopalnih dni na enem izmed gorenjskih letnih kopališč.

Izžrebanci akcije Naj bazen Gorenjske 2010 so:

- Marija Martinjak, Cerklje
- Roman Pintar, Senčur
- Ranko Kabič, Kranj

Nagrajenci prevzamejo nagrado na naslovu Gorenjska turistična zveza, Koroška c. 27, Kranj, med 16. in 20. avgustom med 9. in 12. uro.

Poprova meta za občutljive

Poprova meta in njeno eterično olje imata ugoden vpliv na ljudi, ki so vremensko občutljivi, ostrita percepcijo in sposobnost jasnega razmišljanja, zvišujeta koncentracijo, krepita voljo ...

PAVLA KLINER

Skodelica čaja na letalu

O zdravnih učinkih poprove mete (*Mentha x piperita*) smo pisali že v prejšnji številki, danes se bomo v prvi vrsti posvetili njenim pripravkom. Za začetek omenimo še nekaj metinih zdravilnih adutov. Eterično olje mete spravi v ravnotežje vse telo, odstrani vse živčne motnje, tudi živčno bitje srca. Sebastian Kneipp je poudarjal, da to olje znatno pripomore k pomiritvi hipohondrije, živčnega nemira in depresivnih stanj. Simon Ašič dodaja, da je poprova meta krepčilna in zato kot nalašč za rekonvalescente, posebej po kakšnih hudih boleznih. Blaži bolečine, krepča delovanje jeter in trebušne slinavke. S čajem poprove mete postrežejo tudi številne letalske družbe, saj izboljša počutje potnikov, ki morajo presedeti mnogo ur na letalu. Poprova meta nasploh velja za učinkovito pomagalo pri omotici, potovalni bolezni, migreni, glavobolu ...

Blag čaj pomirja

Pri pripravi čaja iz poprove mete se navadno odločimo za poparek: dve do tri žličke svežih ali posušenih listov poparimo s skodelico vrele vode in pokrito pustimo pet do deset minut, nato čaj precedimo. Pijemo tri do štiri skodelice sveže pripravljene čaja na dan med obroki. S tem čajem bomo pomirili žolčne napade, pregnali vetrove, sprostiti krče in spodbudili prebavo. Dobro nam

Poprova meta je v pomoč pri potovalni bolezni.

bo del pri slabosti želodca, povezani z bruhanjem, povečani količini želodčne kisline, pri krčevitih bolečinah želodca in črevesja, pri jetrnih in žolčnih obolenjih, povezanih s kolikami, pri kolcanju, živčnosti, nervoznem srcu, slabem spancu, glavobolu, migreni, boleči menstruaciji ... Maurice Messegue meni, da blag metin poparek pomirja in prinaša olajšanje pri bolečinah, močnejši čaj pa naj bi bil dobro osvežilo za živce in sredstvo za pospeševanje prebave. Metin prevretek uporabimo za grgralo proti slabemu zadahu iz ust ter pri bolečih dlesnih in zobeh.

Čaj za kolesarje in dobre odnose v zakonu

Maurice Messegue za dobro počutje priporoča čaj, ki ga je pred leti predpisal kolesarjem, ki so tekmovali na dirki Tour de France. Potrebujemo le šest ščepcev poprove mete in dva ščepca rožmarina na liter vode. Čaj pripravimo kot poparek. Za

ljudi, ki bi radi obnovili dobre odnose v zakonu oz. ugnali spolno nemoč, svetuje čajno mešanico iz dveh ščepcev poprove mete in ščepca šetraj na skodelico vode, ki jo pripravimo kot poparek.

Poprova meta se odlično meša z drugimi zelišči, zlasti z meliso, janežem, sivko, timijanom, baldrijanom, kamilico, kumino, rmanom ... Pri povišanem krvnem tlaku in nerednem delovanju srca naj bi se dobro obnesla čajna mešanica iz poprove mete, kamilice, janeža, kumine in rmana. Pri motnjah krvnega obtoka v menopavzi koristi čajna mešanica iz poprove mete, gloga, komarčka in baldrijana.

Sirup in kis

Za lajšanje prehladnih obolenj in pomiritev živcev je v ljudskem zdravilstvu cenjen sirup iz poprove mete. Pripravimo ga tako, da v kozarec s širokim vratom izmenoma polagamo plast cvetov in listov poprove mete ter plast sladkorja. Ko koza-

rec napolnimo, ga postavimo na sonce. Pustimo stati štiri do šest tednov oz. tako dolgo, da se sladkor utekočini, nato sirup precedimo, nalijemo v steklenice in shranimo v hladnem in temnem prostoru. Zoper spahovanje, nelagodnost v želodcu in gliste so naši predniki liste poprove mete kratek čas namakali v razredčenem vinskem kislu in pili.

Eterično olje proti potovalni bolezni

Pet kapljic eteričnega olja poprove mete, ki ga nabavimo v lekarni, nakapamo na košček sladkorja v primeru potovalne bolezni, migrene, omotice, glavobola ... Lahko pa tri do štiri kapljice tega olja kanemo na robček, ga denemo pred nos in nekajkrat globoko vdihnemo. Na ta način naj bi si povrnili energijo, pregnali utrujenost in z vremenom povezane težave, dvignili samozavest ...

Previdnost ne bo odveč

Vsakodnevno uživanje čaja poprove mete slabo vpliva na srce. Pijemo ga le v obliki kure pri navedenih težavah. Po osmih do dvanajstih dneh prenehamo za en teden, nato pa spet nadaljujemo, če je potrebno. Poprova meta v čajnih mešanica lahko uporabljamo bolj pogosto. Gotovih pripravkov, ki vsebujejo mentol, nikoli ne uporabljamo pri majhnih otrocih in dojenčkih, ker je nevarno da pride do zadušitve. Olje poprove mete ni primerno za stalno notranjo rabo.

KUHARSKI RECEPTI

ZA VAS IZBIRA DANICA DOLENC

Tedenski jedilnik

Nedelja - Kosilo: hladna paradižnikova kremna juha, govedina z majaronom v omaki, testenine, zelena solata z rukolo, sadna kupa z nektarinami in sladoledom; **Večerja:** krompirjeva tortilja s čebulo, jogurt.

Ponedeljek - Kosilo: enolončnica iz bučk in hrenovk, palačinke z marelično marmelado, jabolčna čežana; **Večerja:** dušena zelenjava iz ponve, oljčni kruh.

Torek - Kosilo: zrezki iz mešanega mletega mesa s skuto, zelenjavna rižota, mešana solata; **Večerja:** kvašena koruzna zlivanka, slivov kompot.

Sreda - Kosilo: enolončnica iz stročjega fižola, krompirja, govedine in paradižnika, zapečeni zdrobovi svaljki, zelena solata z drobnjakom; **Večerja:** črn kruh z maslom, marinirani slaniki (iz folije), paradižnikova solata.

Četrtek - Kosilo: kremna juha iz brokolija, piščanec po dunajsko, okisan krompir, breskve; **Večerja:** topli kruhki s sirom in šunko, kumarična solata.

Petek - Kosilo: zelenjavna enolončnica, skutni cmoki, kompot; **Večerja:** ocvrte ribe (mrena, orada ...) v paradižnikovi omaki, francoska štruca, vino.

Sobota - Kosilo: piščančja obara s cmochki iz drobtin in jetrc, jabolčni zavitek; **Večerja:** nabodala na žaru, radič s fižolom v solati, ajvar, lepinja.

Krompirjeva tortilja s čebulo

Za 4 do 6 oseb potrebujemo: 1 kg krompirja, 200 g sesekljane čebule, 8 jajc, 1 dl oljčnega olja, sol.

Krompir olupimo in narežemo na tanjša kolesca in ga popražimo v malo olja v ponvi, čez 5 minut dodamo čebulo in solimo. Pražimo na močnem ognju, večkrat premešamo. Ko se krompir zmehča, ga damo na cedilo, da se maščoba odteče. Jajca stepemo, dodamo odcenjen krompir in zmešamo. V ponvi segrejemo 3 žlice olja, ki je ostalo od pečenja krompirja, stresemo vanjo mešanico krompirja in jajc, po potrebi še solimo. Ponev večkrat potresemo, da se tortilja ne zažge. Na zmernem ognju pečemo, dokler jajca ne zakrknajo, nato tortiljo obrnemo in zapečemo še po drugi strani, damo na servirni krožnik in pustimo, da se ohladi. Ohlajeno razrežemo in ponudimo.

Kvašena koruzna zlivanka

Potrebujemo: pol kg koruzne moke, 1 liter mleka, 3 dag kvasa, 5 dag margarine, 1 kislja smetana, 2 jajci, 15 dag sladkorja, 1 zavitek vanilina, naribana limonina lupina, 2 pesti rozin.

Devet dl vrelega mleka zlijemo na koruzno moko in s kuhalično dobro zgnetemo. Ko je masa mlačna, dodamo vzhajan kvas in vse druge sestavine ter nazadnje v testo vgnemo še rozine. Maso poravnamo na pomaščen pekač in pustimo vzhajati še eno uro, nato zlivanko spečemo.

Kanalski Vrh, Sveta gora

MAJA ŠUŠTERŠIČ

Hiša bratov in sestre Božič v Avčah stoji ob cesti, zato je ni mogoče zgrešiti. Ker sva bila sama v njej, sva lahko avto parkirala v garažo, kjer je sicer prostora za dva avta. Kovček z obleko sva odložila v "najini" sobi, hrano sva dala v hladilnik in se tesno objela v želji po lepem in mirnem dopustu. Skuhala sva si kosilo, pojedla in odšla na sprehod do bližnjega gozda v dolini Avščka v upanju, da bo košara polna gob. Vendar sva nabrala le nekaj lisičk. Kljub majhni beri sva bila zadovoljna zaradi lepe narave in miru. Po vrnitvi v hišo sva odšla na pet minut oddaljene Kračce, kjer sva oplela in okopala vrt. Rahlo

utrujena sva se vrnila v najin dopustniški dom, in se, ker je bil večer hladen, z užitkom prepustila vročini v savni.

V torek sva po zajtrku sedla v avto in se odpeljala proti Kanalu. Kmalu za naseljem sva zavila levo strmo v hrib skozi vas Morsko in po ovin-kasti cesti skozi gozd dosegla zgornji akumulacijski bazen ČHE Avče pri naselju Kanalski Vrh. Tu sva se ustavila le za kratek čas, ker je bazen zagrajen z visoko ograjo in je pod video nadzorom. Kljub temu je napravil na naju nepozaben vtis. Odpeljala sva se nazaj v dolino in na regionalni cesti zavila proti Novi Gorici. Avto sva parkirala v nje-

Foto: Miran Božič

Pročelje bazilike na Sveti gori nad Solkanom. Pred njo profesor slovenščine Zoran Božič, ki je Draganu podoben kot jajce jajcu.

3

NEPOZABEN DOPUST V POSOČJU

nem središču in se peš odpravila po mestu. Najprej sva obiskala Turistični informacijski center na Bevkovem trgu, kjer nama je prijazna uslužbenka predlagala nekaj izletov in nama dala zemljevide, da bi lažje vsak dan sproti načrtovala svoj dopust. Sama Nova Gorica se nama ni zdelala nič posebnega, saj nama niti na kraj pameti ni padlo, da bi v igralnicah zapravljala težko prisluzhen denar. Zanimivo nama je edino to, da je mesto ob italijanski meji in greš v staro Gorico čez mejo, ki je samo na papirju. Z avtom sva se odpeljala v Gorico, a naredila samo en krog in se nato prav hitro obrnila proti

Sloveniji, ker nama tam resni bilo nič zanimivega. Ko sva se vračala nazaj proti Avčam, sva za Solkanom zavila desno na Sveto goro (681 m). Na vrh pelje zelo lepa cesta, lahko pa se na goro povzpnete tudi po pešpoti. Na njej stoji bazilika Marijinega vnebovzetja, zgrajena po prvi svetovni vojni, ki jo obišče zelo veliko romarjev. Od tod se zlasti po dežju prav lepo vidi-jo Jadransko morje, Furlanska nižina, Vipavska dolina in Julijci s Triglavom. Sem romajo Slovenci, Italijani in Furlani. Tu si podajajo roke narodi, katerih preteklost ni bila vedno prijateljska, saj "Marija vse povezuje".

JAZBINE NAD POLJANAMI

Kaktus z več kot šestdesetimi cvetovi

Bujno cvetoči kaktus je to poletje znova razveselil **Marijo Jeraša** iz Jazbin nad Poljanami. Kot pravi, vsako leto lepo zacveti, letos se je na njem razprlo več kot šestdeset rdečih cvetov. "To je zelo hvaležna rastlina, imam jo že blizu deset let in ne potrebuje nobene posebne nege. Kaktus zalivam enkrat tedensko, poleti je zunaj, ne sme biti na premočnem soncu, pozimi pa ga spravimo v hladen prostor, paziti je treba le, da ne zmrzne," nam je zaupala Marija. Rože ji že vsekozi predstavljajo veliko veselje, še bolj pa se jim je posvetila po upokojitvi. **A. H.**

**2. FESTIVAL
KLANJSKE
KLOBASE**Sora pri Medvodah
18. - 21. avgust**koncert** Avenikovih melodij
z ansambлом Gregorji in 35 članskim simfoničnim orkestrom,
po koncertu degustacija

Petek 20.8., ob 20h

Sobota 21.8., ob 10h **razstava specialitet**ob 19h **veselica** Veseli svatje in Rok'n'bandprodaja kart za koncert: Eventim, www.eventim.si, tel. (01) 4200 500, prodajna mesta: Petrol, Big bang, Kompas, 3DVA trafike, kioski Delo prodaja, e-Študentski servisi, M Holidays, Alpetour
www.eventim.si, www.vstopnice.com, www.koncerti.net

Gorenjski Glas

www.festival-kranje.si

PLESNI KOTIČEK (25)

Ko pojem, tudi plešem

DARJA OVSENIK

Pravijo, da ni plesa brez glasbe, Petra Polak pa pravi tudi obratno: njeno pevsko ustvarjanje v skupini Jazz station, katere člani so se pred štirimi leti spoznali in združili ravno na festivalu Jazz kamp, ki bo tudi letos tradicionalno potekal ta teden v Kranju, je tesno povezano s plesom.

Veselite do plesa in glasbe

Večinoma Petra Polak poznamo kot pevko skupine Jazz station, ki je lani s pesmijo Delam, kar se ne sme, zmagala na festivalu Melodije morja in sonca, manj znano pa je, da je Petra svoje srce pred tem zapisala plesu, večinoma swingu. Kot pravi sama, se v njenem življenju ples in glasba nerazdružljivo prepletata - še danes se ji med nastopom včasih zgodi, da bi najraje skočila z odra in zaplesala z občinstvom. Na enem od koncertov je to tudi storila, a se je komaj vrnila na oder, saj je bilo vzdušje pred njim prelepo, da bi se vrnila. Tudi sicer jo dobra glasba vedno zmami v gibanje. Ob tem ne more mimo dejstva, da je danes veliko pomanjkanje plesnih večerov z živo glasbo, ki so bili v Kra-

Petra Polak, pevka skupine Jazz station, se enako rada, kot poje, zavrti v ritmičnih swing plesov.

nju včasih stalnica, danes pa se zdi, kot da je to kulturno sobivanje glasbe in plesa skoraj usahnilo. Zato je Jazz station kar nekaj svojih večerov izvedel s plesalci swinga, Petra pa si želi, da bi čim prej spet "skupaj kakšno zakuhalo".

Swing že od risank naprej

Petra je v svojem življenju počela že kopicati stvari, med katerimi sta prevladovala glasba in ples. Že v otroških letih je oboževala glasbo iz ri-

sank in starih črno-belih ameriških filmov. Ker ji je bila vseč glasba velikih ali big bendov, je najprej igrala klarinet in saksofon, s katerim je nastopala v kranjski skupini Gromska, ki je na Gorenjsko prinesla novo zvrst glasbe - ska. Ko so se njihove poti razšle, je Petra odkrila petje. Najprej je nastopala v narodnozabavni skupini Vaški muzikantje, a se je v tem žanru kmalu počutila preveč utesnjeno, zato se je na področju petja začela izobraževati in se tako srečala z jazzom, v katerega jo je uvedla

kranjska jazzistka Metka Štok in iz katerega se je razvila tudi glasbena ter plesna zvrst swing. Hodila je na glasbene delavnice in tako pred štirimi leti na festivalu Jazz kamp v Kranju spoznala somišljenike, s katerimi so iz ljubezni do jazz ustanovili skupino Jazz station.

Začaral jo je swing na gradu Kodeljevo

Ves čas pa je Petra tudi zelo rada plesala - sprva pri folklori, potem pa je, kot pravi, "nekega čarobnega večera na Gradu Kodeljevo odkrila različne zvrsti swinga: lindy hop in balboo". Spomin ji uide na trenutek, ko je prvič videla plesalce swinga in se počutila, kot bi vstopila v svoje sanje, v film iz 40. ali 50. let 20. stoletja: dekleta v pisanih retro krilih in fantje s klobuki in naramnicami, vsi pa v črno-belih "al capone" plesnih čevljih ter plesiščih, polno plesalcev, ki uživajo v glasbi - in to jazz glasbi, ki jo je tako navduševala. Kot pravi, jo je pozitivna energija teh plesalcev tako prevzela, da je naslednji dve leti tudi trikrat na teden "norela" na Kodeljevem, obiskovala delavnice in celo zmagala na plesnem maratonu, kjer je brez prestopa plesala štiri ure.

Tekači povezali Vajnež in Pineto

V četrtek zgodaj zjutraj bo sedemnajst deklet in fantov z deseterico spremljevalcev začelo dobrodelni tek Vajnež-Pineta, s katerim bodo povezali najvišjo in najnižjo točko jeseniške občine.

URŠA PERNEL

Jesenice - V noči s srede na četrtek bodo dekleta in fantje iz ekipe Max bar z Jesenic začeli dobrodelni štafetni tek Vajnež-Pineta, s katerim bodo simbolno povezali najvišjo in najnižjo točko jeseniške občine, to je 2104 metre visoki Vajnež in jeseniško letovišče Pinea v Pineti pri Novigradu. Ob tretji uri zjutraj bodo krenili na pohod na Vajnež, nato pa pohodne čevlje zamenjali s tekaškimi copati in začeli štafetni tek - s pravo štafeto z izrezljanimi narcisami - z Jesenic proti letovišču Pinea. Kot je povedal pobudnik akcije **Miloš Jenkole**, naj bi za pot, dolgo 240 kilometrov, porabili od 24 do

Ekipe tekačev in tekačev ter spremljevalcev na zadnjem sestanku pred četrtkovim tekom

30 ur, tako da naj bi bili na cilju najkasneje v petek okrog poldneva. Odločili so se za tek v parih, vsak tekač naj bi tekel trideset minut, nato tri

ure počival, pa spet pol ure tek in tako naprej.

Glavni cilj projekta je zbiranje denarja za letovanje otrok iz socialno ogroženih družin. Tako so v okviru akcije v Gledališču Toneta Čufarja pripravili dobrodelno predstavo, organizirali dobrodelno dražbo dresov zna-

nih športnikov, odzvali so se tudi posamezniki in podjetja s prispevki, za vsak pretečeni kilometer so prispevali tudi tekači, tako da so že uspeli zbrati načrtovanih pet tisoč evrov za letovanje dvajsetih otrok, ki še nikoli niso bili na morju, v letovišču Pinea.

Zdeněk Miler - Hana ...
KRTEK in mamica

Ljubka zgodbica o zajčku Dolgouhcu, ki je bil do ušes zaljubljen v zajčico Kratkorepko, in o vseh dogodivščinah, ki so sledile. V vse je seveda vpleten tudi simpatični Krtek. Celoten razplet s srečnim koncem pa boste našli v knjigi s 54 stranmi in pisanimi ilustracijami. Trda vezava, format A4.

Redna cena knjige: 9,95 EUR
Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le **8 EUR** + poština.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4, Kranj, jo naročite na: narocnine@g-glas.si ali po tel.: 04/201 42 41.

Gorenjski Glas

Prignali ovce in priredili bal

V nedeljo je bil na Jezerskem tradicionalni 52. Ovčarski bal. Poleg polke in masovnika je dan zaznamovalo štirideset ovac gospodarja Janeza Smrtnika s Kovkove domačije.

MONIKA KERN

Jezersko - "Ovčarski bal pravzaprav pomeni prigon ovac s planin in prikaz starih običajev, ki se dogajajo okoli domačije. Ovčerejci, kot sta majerca in jager, ki čez poletje živita v planinah, pridejo o ovcah poročat gospodarju," nam je povedal **Milan Milošič** iz Gostišča pri Planšarskem jezeru, glavni organizator prireditve. Da je etnografski dogodek potekal po načrtih, so poskrbeli tudi domače turistično in gasilsko društvo, društvo rejcev ovac in mnoge druge marljive roke. Ovčarski bal so za začetek ogreli mladi jezerski harmonikarji, potem je za zabavo igral ansambel Igor in zlati zvoki, zaplesala je tudi folklorna skupina Strmol iz Cerkelj. Obiskovalci so lahko tekmovali v kegljanju za glavno nagrado - ovco jezersko-solčavske pasme. Domačini so jim postregli tudi s kulinaricnimi dobrotami, kot so masovnek s kislim mlekom, ajdovi žganci s kislim zeljem, domače klobase, jagenjček in sveži flancati. Medtem ko so se kraljice dneva fotografirale na sto in en način z radovednimi obiskovalci, so pastirji prignali ovce. Vrhunec etnografske prireditve je bil pogovor med pastirji in gospodarjem, v katerem smo zvedeli marsikatero zanimivo zgodbo o tem, kako so ovce ubrale svojo pot in kako ovco obva-

Ovčarskega bala ni brez ovac, pastirjev in radovednih obiskovalcev. / Foto: Tina Dokl

ruješ bolezn. Pastir je dejal: "Vse deluje, če verjameš. Zdej ga bom pa mau na zob djau!" Prikazali so

tradicionalno striženje ovac ter krtačenje in prejo volne. Tudi stojnic je bilo nekaj, manjkali niso niti Ribničar-

ni s svojo suho robo. "Prišli smo zato, da malo zamotimo otroke," sta se pošalila **Vesna in Zoran** iz Kranja. **Slavi Sušnik** pa je dejala: "Če sva z možem doma, vsako leto prideva na ovčarski bal že zaradi prikaza starih običajev in navad. Prav bi bilo, da bi poleg striženja ovac in drugih običajev predstavili celovito življenje na Jezerskem pred petdesetimi, stotimi leti, tudi delo kmečkih žena na domačiji." Obiskovalci so bili tudi tuji. Med čakanjem na čredo smo ujeli **Anthonyja** in njegovo dekle s Cipra, ki sta komaj čakala na pokušino jezerskih dobrot.

Pastirji in gospodar med pogovorom / Foto: Tina Dokl

Dom na Lubniku obnavljajo

Planinski dom na Lubniku letos obnavljajo, tudi s pomočjo evropskega denarja.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka - Za obnovo planinskega doma na Lubniku in gradnjo čistilne naprave so iz evropskih virov dobili 72.467 evrov, preostalo polovico pa mora Planinsko društvo Škofja Loka zagotoviti samo, za kar so najeli tudi posojilo. "Evropski denar naj bi predstavljal 65 odstotkov naložbe, vendar bo glede na stanje objekta verjetno za obnovo potrebnega več denarja, kot smo sprva načrtovali. Ko se namreč lotiš obnove, se kažejo nova in nova dela. Tako bomo morali sami zagotoviti znatnejši delež denarja za obnovo," je povedal predsednik Planinskega društva Škofja Loka **Jože Stanonik**.

Obisk Lubnika se zaradi obnove ni zmanjšal, nasprotno, v koči ocenjujejo, da je celo za tretjino večji kot običajno v poletnih mesecih. / Foto: Marija Volčjak

Obnova, ki zajema spalne prostore, sanitarije, teraso in seveda vgradnjo čistilne naprave, poteka že od julija

naprej, glavnina del bo končana do konca avgusta. Najbrž pa bo kaj ostalo še za september, pravi Stanonik.

Planetarna zabava za vroče poletne dni

V mestu še obstaja ohladitev in vsa zabava se na srečo ni preselila na Primorsko. V Planetu Tuš Kranj je dogajanja tudi sredi poletja dovolj.

PEŠČENA PRAVLJICA v avli

Se spomnite, kako smo kot otroci gradili gradove iz peska? V Planetu Tuš smo za najmlajše pripravili pravi peskovnik z veliko igračami, v katerem bodo lahko **od ponedeljka do petka med 17. in 20. uro ter v soboto med 10. in 20. uro** zidali gradove in izdelovali potičke. Za vse, ki se svojih otroških pesčenih gradov spominjajo z nostalgijo, pa smo zgradili ogromno pesčeno skulpturo, za katero je umetnik porabil kar **8 ton peska** in bo na ogled vse **do konca avgusta**.

KOT NOČ IN DAN

V akcijski komediji se Tom predstavi v vlogi tajnega agenta, Cameron pa v vlogi ženske, razpete med njim in tistimi, za katere on trdi, da so ga potunkali. Njuna pustolovščina, v Planetu Tuš bo na ogled **od 29. julija**, ju popelje po vsem svetu in izbruhne v labirint dvojnih prevar, dvojnih identitet in vrtoglavih romantičnih zapletov.

ZADNJI GOSPODAR VETRA 3D

Ljubitelji nadnaravnega in čarobnega pa čaka **od tega četrta dalje** prav posebna poslastica - **domišljajska akcijska 3D pustolovščina ZADNJI GOSPODAR VETRA**.

Skoraj stoletje je Ognjeno ljudstvo napadalo ljudstva Zraka, Vode in Zemlje, da bi doseglo prevlado. Mladi krotilec zraka Aang ustavi napad Ognjenega ljudstva in povrne ravnovesje od vojne razruvanemu svetu.

Na Planet!
Vabljeni!

www.planet-tus.si

Kjer so zvezde doma

ANKETA

Še kar zaupajo
živlom iz trgovin

KRISTINA DŽELILOVIĆ

Inšpektorji so pred kratkim v nekaterih trgovinah odkrili ponarejeni med. Sporni med so že umaknili iz prodaje, inšpektorji pa bodo ukrepali tudi pri proizvajalcih medu. Koliko pa živlom zaupajo potrošniki?

Foto: Gorazd Kavčič

Marjan Koren, Kranj:

"Na ponaredeke živil še nisem naletel. Živilom iz trgovine zaupam. Drugega mi tudi ne preostane, saj svojega pridelovanja nimam. Če bi naletel na ponaredek, bi se obrnil na vodstvo trgovine."

Vinko Njivar, Domžale:

"Nisem še imel opravka s ponarejenimi živili. Bolj malo kupujem, živlom v trgovinam pa načeloma zaupam. Če pa bi že kupil ponarejeno živilo, bi ga nesel nazaj in zahteval novega."

Vlado Mikelj, Kranj:

"S ponarejenimi živili še nisem imel opravka. Med in še nekatera druga živila kupujem na kranjski tržnici. Živilom iz trgovine večinoma zaupam. Če bi naletel na ponaredek, bi ga pa vrnil."

Ivan Smiljanić, Kranj:

"Mislim, da v trgovini še nisem kupil ponarejenega živila, je pa tudi res, da nisem preveč pozoren na to. Živilom iz trgovine načeloma zaupam, a če bi kupil ponarejeno, bi zahteval pojasnila."

Tine Cirk, Kranj:

"S ponarejenimi živili se še nisem srečal. Živilom iz trgovine sicer zaupam, preberem pa vse. Če bi ugotovil, da je živilo ponarejeno, bi od pristojnih zahteval, da ukrepajo."

Alpska konvencija v živo

Na prireditvi, ki je promovirala cilje Alpske konvencije, so se zbrali številni ljubitelji narave. Na eko teku sodeloval tudi predsednik vlade Borut Pahor.

MARJANA AHAČIČ

Mojstrana - Blizu petsto sodelujočih se je v jasnem sobotnem jutru zbralo pred dan prej odprtim Slovenskim planinskim muzejem v Mojstrani in se udeležilo športnih, etnoloških in naravovarstvenih aktivnosti, ki jih je pod naslovom Dan Alpske konvencije na pobudo Ministrstva za okolje in prostor pripravilo Športno turistično društvo Olimpik.

Slovenija je lani prevzela predsedovanje Alpski kon-

venciji, ki alpske države in EU povezuje z namenom spodbujanja trajnostnega razvoja na območju Alp in zaščite interesov tam živečega prebivalstva. A ker je, kot v publikaciji TNP pravi dr. Dario Krajčič, direktor Zavoda RS za varstvo narave in predsednik sveta TNP, med njenimi temeljnimi pomanjkljivostmi prav odprto vprašanje, kako konvencijo približati ljudem, je ena od najpomembnejših nalog slovenskega predsedovanja prav približati jo prebivalcem, ki v Alpah živijo.

Prav to je bil tudi namen sobotne prireditve, ki je v Mojstrano privabila številne obiskovalce; netekmovalnega eko teka ob obrobju dolin Vrata, Krma in Kot se je udeležil tudi predsednik vlade Borut Pahor. Največ obiskovalcev se je po podatkih organizatorjev prijavilo za pohoda po poteh Triglavskih narodnih pravljic, pred muzejem so na etnološki delavnici pripravljali kvašene flancate, obiskovalci pa so si na ta dan lahko brezplačno ogledali Pocarjevo domačijo in dan pred tem

odprti planinski muzej. Ena od sodelujočih organizacij na prireditvi je bil tudi Triglavski narodni park, ki je na prireditve organiziral brezplačni javni prevoz. "Alpska konvencija je dokument, ki ga je treba oživiti, zato sem še posebej vesel tovrstnih aktivnosti na terenu. Naš cilj je namreč ohranjanje narave in trajnostni razvoj približati ljudem, zato si tudi mi prizadevamo za promocijo in spodbujanje ukrepov, ki ta prostor ohranjajo skozi aktivno delo ljudi," je povedal Šolar.

Predsednik vlade Borut Pahor na startu teka po obrobjih dolin Vrata, Krma in Kot / Foto: Gorazd Kavčič

Na etnološki delavnici so pod budnim očesom Cirile Rabič nastajali slastni flancati. / Foto: Gorazd Kavčič

VOGLJE

Veter podrl zaščiten lipo

V nedeljo zvečer je del Gorenjske zajela nevihta z močnejšimi nalivi, vetrom in ponekod (na območju Preddvora in Komende) tudi točo. Največ težav so imeli na območju občine Cerklje na Gorenjskem, kjer je zalilo več kleti, v Vogljah pa je močan veter podrl okoli 250 let staro vaško lipo (na sliki), pod katero so potekale vse prireditve v vasi, vključno z osrednjo proslavo ob dnevu državnosti v občini Šenčur. "Lipa, ki so jo zasadili ob gradnji vaške cerkve sredi 18. stoletja, je bila pod zaščito Zavoda za varstvo naravne dediščine. Ker je bila že v slabem stanju, smo zavod že pred časom pozvali k njeni sanaciji, a niso dovolili nobenega posega. Na njeno mesto bomo sedaj najbrž posadili novo lipo," je pojasnil predsednik KS Voglje Franci Tičar. V bližini podrtje vaške lipe stoji še zelo mlada lipa, ki so jo posadili ob osamosvojitvi Slovenije 25. junija 1991. S. Š.

Foto: Gorazd Kavčič

Manjše spremembe cen naftnih derivatov

98-oktanski motorni bencin se je danes pocenil za 0,1 centa, na 1,239 evra za liter, dizelsko gorivo se je podražilo za 1,2 centa, na 1,176 evra, kurilno olje pa za 0,8 centa, na 0,752 evra. Cena 95-oktanskega motornega bencina se ni spremenila in ostaja 1,216 evra za liter. C. Z.

Novorojenčki

Minuli teden se je na Gorenjskem rodilo 56 otrok. V Kranju se je rodilo 16 deklic in 22 dečkov. Najtežji je bil deček, ki je tehtal 4370, najlažja pa deklica, ki ji je tehtnica pokazala 2260 gramov. Na Jesenicah je prvič zajokalo 12 dečkov in 6 deklic. Najtežji deček je tehtal 4150, najlažja deklica pa 2640 gramov.

vremenska napoved

Napoved za Gorenjsko

Danes dopoldne bo precej jasno, zjutraj bo po nekaterih dolinah kratkotrajna megla. Popoldne bo nastala kakšna ploha ali nevihta. V sredo in četrtek bo sončno vreme. Popoldne bo več kopaste oblačnosti s kakšno nevihto.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

TOREK

13/25°C

SREDA

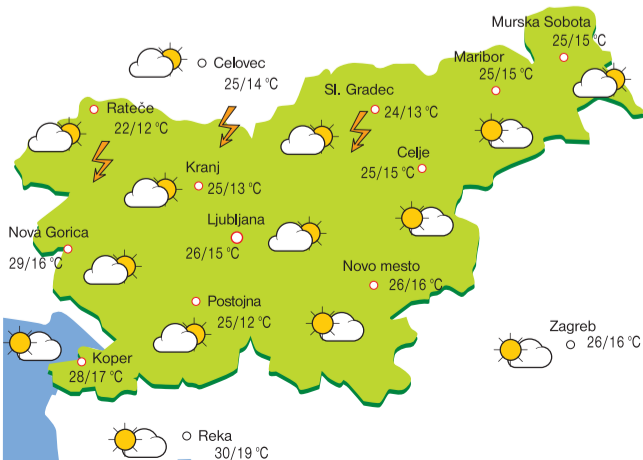

14/27°C

ČETRTEK

15/27°C

RADIO KRANJ
97,3 MHz

RADIO KRANJ d.o.o.
Stritarjeva ul. 6, KRANJ

TELEFON:
(04) 281-2220 REDUKCIJA
(04) 281-2221 TRŽIŠTE
(04) 2022-222 PROGRAM
(051) 303-505 PROGRAM GSI

FAX:
(04) 281-2225 REDUKCIJA
(04) 281-2229 TRŽIŠTE

E-pošta:
radiokranj@radio-kranj.si

www.radio-kranj.si

razvedrilo

GG

PRILOGA GORENJSKEGA GLASA

Marika Savšek z družino in fantom Jernejem tik pred odhodom na letalo. / Foto: Tina Dokl

GLASBA, TV

ŠE MESEC DO SUPERMODELA

Na Pop TV jeseni prihaja resničnostni šov Supermodel Slovenije. V njem se bodo izbrane lepoticke spopadle z različnimi izzivi. / Foto: arhiv šova

24

KULTURA

POGLED V FOTO ZGODOVINO

Fotografske mojstrovine petnajstih starejših kranjskih fotografov, ki so na ogled v Galeriji Prešernove hiše v Kranju, hrani Kabinet slovenske fotografije pri Gorenjskem muzeju.

25

LJUDJE

KRESNA NOČ

Konec meseca bomo dobili najlepšo Slovenko, letošnja miss Universe Slovenije je v sobotnih jutranjih urah odletela v Las Vegas, Kresna noč v Bohinju pa je bila brez petkovega programa, ker jim jo je zagodlo vreme. / Foto: Anka Bulovec

28

TOREK_10.08.2010

GLASBA, TV

Jazz Station navdušili Grožnjan

Skupina Jazz Station je pred nedavnim nastopila na tradicionalnem jazz festivalu *Jazz is back!* v Grožnjanu, ki ga že enajsto leto organizira legendarni vibrafonist Boško Petrovič. Skupina se je predstavila v okviru medkulturnega sodelovanja med Mestno občino Kranj in občino Grožnjan, na ta način pa je tudi predstavila festival in jazz delavnico **Jazz kamp Kranj**, ki bo svoja vrata odprl ta petek in bo potekal do 22. avgusta. Gorenjski jazzerji so z gostom, trobentačem Benjaminom Prešernom, predstavili svoje avtorske skladbe in repertoar priredb slovenskih ljudskih skladb, ki jih je v jazz priredil njihov bobnar Jaka Strajnar, niso pa manjkali niti jazz standardi. Dober odziv občinstva ter pohvale in Boško-povabilo za nastop v BP jazz klub v Zagrebu sta skupini Jazz Station zagotovo najlepši zahvali za nastop. Sicer pa skupina že pripravlja nove skladbe, ki jih bomo slišali v začetku jeseni. **I. K.**

Člani skupine Jazz Station: z Boškom Petrovičem

UEFA Lige prvakov z zadnjim krogom kvalifikacij

Najprestižnejši klubski nogometni spektakel UEFA Liga prvakov je tik pred začetkom nove sezone. Na Kanalu A in 24ur.com/ligaprvakov se že sredi avgusta začnejo ekskluzivni neposredni prenosi zadnjega kroga kvalifikacij oziroma tako imenovanega 'play-offa'. Ljubitelji nogometa bodo letos v neposrednem prenosu tekme lahko spremljali tako na Kanalu A kot tudi na spletni strani 24ur.com/ligaprvakov. Na slednji je bil že 6. avgusta ob 12. uri v neposrednem prenosu žreb zadnjega kroga kvalifikacij, 26. avgusta pa bo potekal še žreb skupin nove sezone UEFA Lige prvakov.

Vrhunski in napeti nogometni dvoboji zadnjega kroga kvalifikacij bodo na sporedu ob **torkih in sredah (17., 18., 24. in 25. avgusta ob 20.35), v petek, 27. avgusta, ob 20.35** pa si bodo gledalci ogledali še prenos UEFA Super pokala - tekmo med aktualnim prvakom Lige prvakov, milanskim Interjem in zmagovalcem UEFA evropske lige Athleticom iz Madrida. **A. B.**

ŠE MESEC DO SUPERMODELA

Na Pop TV jeseni prihaja resničnostni šov Supermodel Slovenije. V njem se bodo izbrane lepoticice spopadle z različnimi izzivi. Tekmovanje odpira vrata v svet visoke mode, zmagovalko pa čaka pogodba za delo v vrednosti 250 tisoč dolarjev.

Alenka Brun

Za dekleti so prve preizkušnje, saj so v studiu Pro Plus že potekali začetni izbori, castingi. Številne lepoticice so tako prvič stopile pred objektiv in izkušeno kreativno ekipo producentov, ki se ji je pridružila tudi modna strokovnjakinja **Maja Raspopović**. Komisija je dekleta tako nekoliko bolje spoznala ter ocenila, katera bi lahko stopila pred kamero in strokovno žirijo ter postala del modne oddaje Supermodel Slovenije.

Vodja projekta **Helena Žagar**, kreativna producentka Pro Plus, napoveduje zanimiv, dinamičen šov, v katerem ne bo manjkalo presenečenj: "Za nami so castingi, na katerih smo videli ogromno deklet. Med vsemi smo izbrali peščico, ki se bo že na prvi, avdijski oddaji soočila s strokovno žirijo. Le dvanajst srečnic se bo po koncu avdicije vselilo v vilo. In po številnih preizkušnjah bo le najboljša med najboljšimi postala Supermodel Slovenije 2010."

Prave preizkušnje tako šele prihajajo. Izbrane tekmovalke bodo stopile pred oči prekaljenih modnih strokovnjakov - strokovne žirije, ki bo odločila, katera izmed njih ima to, kar zahteva svet mode. Slovensko strokovno žirijo Supermodela pa sestavljajo trije modni strokovnjaki različnih področij mode.

Sašo Radovič je v začetku devetdesetih let manekenske steze zamenjal za organizacijo modnih dogodkov in revij, ki so takrat pripomogle k vzpostavitvi močne modne scene na slovenskih tleh. Kot avtor in režiser številnih modnih dogodkov je sodeloval s priznanimi slovenskimi in tujimi modnimi oblikovalci ter znanimi modnimi in kozmetičnimi hišami, med katerimi je v Sloveniji organiziral dogodke za znane blagovne znamke, uveljavil se je tudi kot stilist, kreativec, modni urednik. Navdih išče v stilu in estetiki in je mnenja, da povprečnemu slovenskemu modnemu okusu manjka 'upati si'. Ljubezem do mode je bila **Niki Urbas** položena v zibelko. Slovenska javnost jo pozna predvsem kot stilistko za številne tiskane publikacije in televizijo. Danes živi v Londonu, kjer je tudi magistrirala iz modnega oblikovanja. Razvija lastno blagovno znamko, pohvali se lahko s številnimi priznanji, piše kolumne in je znana kot modna kritičarka brez dlake na jeziku. **Matjaž Banič** že dolgo časa ustvarja v svetu mode, pred desetimi leti pa se je postavil tudi za objektiv. Fotografiranje vse do danes ostaja njegova ljubezen. Svojo karierno pot je kot model začel pri osemnajstih, najprej v Švici, nadaljeval jo je v Milanu in New Yorku. Delal je za številne kampanje, revije in trge. Prav zato še predobro ve, kaj vse zahteva visoka moda in

Stilistka in modna novinarka, voditeljica šova Supermodel Slovenije **Danaja Vegelj** / Foto: arhiv Šova

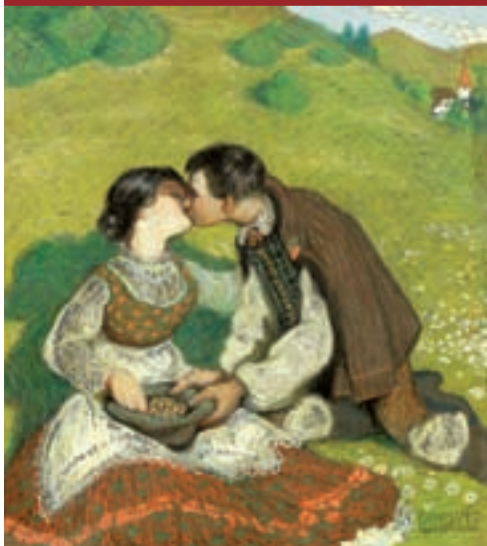

Žirija: **Sašo Radovič, Nika Urbas in Matjaž Banič** / Foto: arhiv Šova

kaj pomeni biti model. Ko je odkril svojo ljubezen do fotografije, se je odločil za študij v Londonu in ga več kot uspešno zaključil. Pot ga je nato ponovno vodila v Ljubljano, kjer danes ustvarja za različne domače in tuje revije ter naročnike in tako še vedno ostaja del modnega sveta. Voditeljica **Danaja Vegelj** pa bo tista, ki bo med njimi in tekmovalkami skrbelo za dobro vzdušje.

Maksim Gaspari

Velika retrospektivna razstava, 11.06. - 24.10. 2010, Pristava - Bled

Vabimo vas na ogled velike retrospektivne razstave Maksima Gasparija, velikega slovenskega slikarja, ilustratorja in avtorja legendarnih razglednic. Na največji Gasparijevi razstavi vseh časov, si ob pregledu več kot 70-ih let umetnikovega ustvarjanja lahko ogledate preko 200 originalnih slik in risb ter preko 500 razglednic in tiskov. Poleg umetnikovih najbolj znanih del, je na razstavi tudi več kot 50 slik, ki niso bile razstavljene še nikoli.

Odprto vsak dan od 10. do 19. ure

Galerija Deva Puri
www.deva.si, 051 336 834 **Gorenjski Glas**

Slika d.o.o. Sp. Otok 23, 4240 Radovljica

NIKOLI NI PREPOZNO

Alenka Brun

Ljubljenka občinstva Saša Lendero se vrača na glasbene odre. Tokrat predstavlja najnovejšo pesem Nikoli ni prepozno, ki govori o tem, kako vsi v življenju delamo napake, nekatere pa so prav nepopravljive. Vendar ni nikoli prepozno, da se nekomu opravičimo, začnemo znova, pokažemo ljubezen, da pokličemo starega prijatelja ali da zaključimo zgodbo, ki bi morala že zdavnaj v pozabo. Saša je za omenjeno pesem že po-

snela videospot. Snemali so ga kar tri dni, vstajala je ob zelo zgodnjih urah, ker so lo-

vili mistično vzdušje jutra, za lokacijo snemanja pa so izbrali Ljubljansko barje.

Foto: arhiv pevke

KULTURA

POGLED V FOTO ZGODOVINO

Fotografske mojstrovine petnajstih starejših kranjskih fotografov, ki so na ogled v Galeriji Prešernove hiše v Kranju, hrani Kabinet slovenske fotografije pri Gorenjskem muzeju.

Igor Kavčič

Na razstavi je na ogled izbor enainštiridesetih fotografij petnajstih kranjskih avtorjev, ki so nastale v prvih treh desetletjih po 2. svetovni vojni, oziroma vse od ustanovitve *Foto-kino amaterskega društva* v Kranju leta 1949 pa do sredine sedemdesetih let prejšnjega stoletja. Med drugim so na ogled fotografije ustanovnih članov društva: Mira Kelbla, Branka Komaca, Toneta Marčana, Janeza Marenčiča in Alojzija Žiberta, in tudi nekaterih, ki so v tem času že ustvarjali in so se društvu pridružili kasneje, kot Mirka Križnarja, Marka Aljančiča, Cirila Pokorna, Marjana Kukca ... *Kranjski Prvi slovenski fotograf-*

Razstavo je pripravil vodja Kabineta slovenske fotografije pri Gorenjskem muzeju dr. Damir Globočnik. / Foto: Igor Kavčič

ski klub amaterjev, ustanovljen leta 1910, katerega 100-letnico že celo leto z različnimi razstavami praznuje Fotografsko društvo Janez Puhar Kranj, se je nekako na novo rodil prav z omenjenim Foto-

kino amaterskim društvom, ki je v svojih vrstah povezoval večino kranjskih fotografov, in kontinuirano deluje še danes.

"Gre za izbor najboljših, lahko bi rekel kar reprezen-

tativnih del članov društva, ki so za svoje fotografije prejeli številne nagrade in priznanja na fotografskih natečajih in razstavah doma in po svetu," je povedal avtor razstave, pri Gorenjskem muzeju tudi vodja Kabineta Slovenske fotografije, dr. Damir Globočnik in dodal, da je izbor razstavljenih fotografij opravil med tistimi, ki so jih avtorji skozi leta sami prispevali v Kabinet. Tako so na ogled črno-bele fotografije različnih motivov, največ pa je krajin, vedut, človeške figure pa tudi žanrskih fotografij, ki so deli širših ciklov posameznega fotografa. Zanimive so tudi reportažne in izrazne fotografije, ki pogosto temeljijo na starejših, idealiziranih, realističnih in impresionističnih romantičnih vzorcih.

ZAČETEK PRED POLNO DVORANO

Ansambel Musica Cubicularis s pevko Barbaro Kozelj očaral občinstvo prvega festivalskega večera.

Igor Kavčič

Umetniški vodja Festivala Radovljica Domen Marinčič je za uvodni koncert festivala izbral glasbo velikega italijanskega skladatelja Alessandra Scarlattija, katerega 350-letnico rojstva beležimo letos. Prvi večer pa je bil tudi deloma slovenski, saj je nastopil Ansambel Musica Cubicularis, v katerem igrajo slovenski glasbeniki Božena Angelova (violin), Žiga Faganel (violina), Domen Marinčič (violončelo) in Tomaž Sevšek (čembalo), tokrat pa so k sodelovanju povabili še južnoafri-

Ženski del glasbenikov na uvodnem koncertu festivala. V sproščenem ozračju violinistka Božena Angelova in mezzosopranistka Barbara Kozelj. / Foto: Jana Jocič

škega glasbenika Stefana Temmingha (kljunasta flavta) in našo izvrstno mezzosopranistko Barbaro Kozelj. Do zadnjega sedeža polno baročno dvorano so mladi glasbeniki navdušili z izborom Scarlattijevih kantat in koncertov. Že naslednji koncert, v nedeljo s francoskim ansamblom *Le Concert Brise*, ki je igral glasbo nemškega mojstra D. Buxtehudeja, je bil na drugi že tradicionalni festivalski lokaciji v cerkvi Marijinega oznanjenja v Velesovem. Današnji večer bo znova slovenski, Trio Quo Vadis bo izvajal dela J. S. Bacha, Vinka Globokarja in mladih skladateljev Nane Forte in Uroša Rojka.

KRANJ

Hribarjev roman nominiran za večernico

Med petimi nominiranimi za večernico, nagrado, ki jo časnik *Večer* vsako leto podeljuje za najboljše slovensko otroško in mladinsko izvirno leposlovno delo, ki je izšlo v preteklem letu, je nominiran tudi mladi Kranjčan **Gregor Hribar**. Nominacijo si je prislužil s svojim prvencem, romanom *Hotel sem samo ...* V knjigi o odraščanju mladostnika, ki svoje najlepše najstniške trenutke preživlja na rave partyjih, gre za preplet družinske zgodbe, odraščanja v Kranju in iniciacijskega vstopa v rejverski svet. Roman je zapisan v rejverskem slengu in jeziku današnje mladine. Poleg Hribarja so nominirani še štirje že etablirani slovenski avtorji Mate Dolenc za knjigo *Kraljičin Lipicanec in druge zgodbe*, Svetlana Makarovič za knjigo *Mi, Kosovirji*, Bina Štampe Žmavc za knjigo *Cesar in roža* in Dim Zupan za roman *Hektor in male ljubezni*. Pet finalistov je med kar 244 slovenskimi mladinskimi deli, lani izdanimi v Sloveniji, izbrala petčlanska žirija pod predsedstvom Vlada Žabota, sestavljajo pa jo še Dragica Haramija, Manca Perko, Ida Mlakar in Melita Forstnerič Hajnšek. **I. K.**

KRANJ

Grafike Milana Batiste

V prostorih podjetja Domplan je še ta teden na ogled razstava grafik pred nedavnim preminulega akademskega slikarja Milana Batiste. Med deli je na ogled tudi njegovo zadnje, še nedokončano delo. **I. K.**

LESCE

Novi pevci v Triglav

Moško pevsko društvo Triglav Lesce medse vabi nove pevce vseh glasov. Vaje so ob ponedeljkih in sredah ob 20. uri v prostorih Krajevne skupnosti Lesce, z novo sezono pa bodo pričeli v ponedeljek, 16. avgusta. Več informacij pri Andreju (041/382-225) in Štefanu (031/618-217). **I. K.**

89.8 91.1 96.3

Gorenjski prijatelj

Radio Sora d.o.o.,
Kapucinski trg 4, 4220 Škofja Loka,
tel.: 04/506 50 50, fax: 04/506 50 60,
e-mail: info@radio-sora.si

RADIO SORA

Zdravilne gobe in 100 okusnih gob

Priročnik obširno obravnava 150 zdravilnih in užitnih gob, rastočih pri nas. Avtor Branko Vrhovec je slovenski strokovnjak, ki v knjigi postreže z marsikatero zanimivostjo ali presenetljivo zdravilno učinkovino gob. Z gobami se resneje ukvarja od leta 1990 in ima najvišji naziv, ki je v veljavi v Sloveniji - determinator mentor.

Mehka vezava, 152 strani, vrhunske fotografije
Redna cena: 14,90 EUR
Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le 12 EUR + poština.
Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju, jo naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

FILM, KINO

KINO SPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Torek, 10. 8.
17.00, 19.20, 21.40 SUPERŽUR
16.00, 19.00, 22.00 IZVOR
19.10 KOT NOČ IN DAN
17.10, 21.30
ZADNJI GOSPODAR VETRA 3D

Sreda, 11. 8.
17.00, 19.20, 21.40 SUPERŽUR
16.00, 19.00, 22.00 IZVOR
19.10 KOT NOČ IN DAN
17.10, 21.30
ZADNJI GOSPODAR VETRA 3D

Četrtek, 12. 8.
16.20, 18.40, 21.00 SVET IGRAČ
16.00 19.00 22.00 IZVOR
16.30, 18.30
ZADNJI GOSPODAR VETRA 3D
20.30 SUPERŽUR

Petek, 13. 8.
16.20, 18.40, 21.00, 23.20
SVET IGRAČ
16.00 19.00 22.00 IZVOR
16.30, 18.30
ZADNJI GOSPODAR VETRA 3D
20.30, 22.50 SUPERŽUR

Sobota, 14. 8.
14.00, 16.20, 18.40, 21.00, 23.20
SVET IGRAČ
16.00, 19.00 22.00 IZVOR
14.30, 16.30, 18.30
ZADNJI GOSPODAR VETRA 3D
20.30, 22.50 SUPERŽUR

Nedelja, 15. 8.
14.00, 16.20, 18.40, 21.00
SVET IGRAČ
16.00, 19.00 22.00 IZVOR
14.30, 16.30, 18.30
ZADNJI GOSPODAR VETRA 3D
20.30 SUPERŽUR

Ponedeljek, 16. 8.
16.20, 18.40, 21.00 SVET IGRAČ
16.00, 19.00 22.00 IZVOR
16.30, 18.30
ZADNJI GOSPODAR VETRA 3D
20.30 SUPERŽUR

PLANET TUŠ, KRANJ

Torek, 10. 8.
21.10 IZVOR
16.20, 18.40, 21.00 KOT NOČ IN DAN
21.25 ODRAŠLI
16.00 SHREK ZA VEDNO
3D sinhronizirano
17.00, 19.15, 21.30 SUPERŽUR
19.00 ULIČNI PLES 3D
16.50, 19.10 ZADNJI GOSPODAR VETRA
16.40, 19.05, 21.20
ZADNJI GOSPODAR VETRA 3D

Sreda, 11. 8.
21.20 IZVOR
16.20, 18.40, 21.00 KOT NOČ IN DAN
21.25 ODRAŠLI
16.00 SHREK ZA VEDNO
3D sinhronizirano
17.00, 19.15, 21.30 SUPERŽUR
19.00 SVET IGRAČ 3, 3D sinhronizirano
16.50, 19.10 ZADNJI GOSPODAR VETRA
16.40, 19.05, 21.20
ZADNJI GOSPODAR VETRA 3D

KINO RADOVLJICA, LINHARTOVA DVORANA

Petek, 13. 8.
19.00 KOT NOČ PA DAN
21.00 BEOGRAJSKI FANTOM

Sobota, 14. 8.
19.00 BEOGRAJSKI FANTOM
21.00 KOT NOČ PA DAN

Nedelja, 15. 8.
19.00 KOT NOČ PA DAN
21.00 BEOGRAJSKI FANTOM

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Četrtek, 12. 8.
19.00 POSLEDNJA PESEM

Petek, 13. 8.
20.00 POSLEDNJA PESEM

Sobota, 14. 8.
20.00 POSLEDNJA PESEM

DEKADENTNA ODISEJADA

Superžur je rock'n'roll komedija, ki krene na potovanje od Londona do Los Angelesa ter se ne ozira več nazaj. Na poti pobere in uporabi vse, kar sreča - ne pozabi niti na Sarah Marshall.

Samo Lesjak

Glasbena produkcijska hiša pošlje precej naivnega uslužbenca Aarona Greena (Jonah Hill) v London, da bi v Los Angeles na obletnico koncerta pripeljal razvpitega, ekscentričnega pevca Aldousa Snowa, mesijanskega povzetka glasbenih rock ikon psihedeličnih sedemdesetih let (igra ga angleški radijsko-televizijski zvezdnik Russell Brand, znan po "pikantni" avtobiografiji). Oba sta daleč od stabilne partnerske zveze, obema zasebno življenje razpada: Aaronovo dekle se želi preseliti v Seattle, Snow pa je ujetnik ekscesnega sveta rock'n'rolla. Potovanje jima ponudi možnost, da najdeta sebe ter tako posledično rešita tudi ostale probleme. Toda pot je dolga, polna postankov, ki vodijo v slepe ulice dekadence, kjer jima lahko pomaga le velik smisel za (vulgarni) humor.

Film *Superžur* (*Get Him to the Greek*) je hiperaktivno nadaljevanje filma *Pozabi Sarah Marshall* (2008), kjer sta imela tukajšnja protagonista manjši vlogi, tu pa vzpostavljata par zvezdnik - oboževalcev in skupaj preizkušata meje glasbenega univerzuma, polnega nedovoljenih substanc ter spremenljivih spolnih identitet.

Filmu se že od daleč pozna, da je nastal v produkciji Judda Apatowa, ki je sinonim za tovrstne izdelke. Filmi, katere je režiral, produciral ali oscenaril (npr. *Superhudo*, *40-letni devičnik*, *Napumpana*), so v osnovi romantične komedije absurda,

Foto: arhiv distributerja

Foto: arhiv distributerja

ki gredo do konca in brez predsodkov pokažejo bistvo tovrstnih filmov: da bi junak prišel do zveze, mora prestati torturo vseh vrst, prehoditi trnovo pot, prežeto z vsemogočimi čustvenimi preprekami in izzivi, skozi katere se mora prebiti, če želi izplavati iz globine morja frustracij in svetobolne depresije ter spet sestaviti mozaik življenja.

Superžur je izrazito politično nekorektna komedija, ki se ne meni za povprečni status quo: polna je ofenzivnega, grobega, slengovskega, organskega humorja, vendar obenem ostane iskrena v svojem brezkompromisnem slogu, saj odvrže iluzijo romantičnega razmerja kot nekaj čistega, brezmadežnega in neokrnjenega. Pokaže na-

mreč, da je za ohranitev ljubezenskega razmerja potreben napor. *Superžur* torej - tako kot vsako razmerje - ni zgolj cilj, marveč predvsem pot, večkrat otežena kot ne. Obletnice v filmih pod okriljem Judda Apatowa niso le rutinsko obnavljanje spominov, temveč pomenijo nov začetek. Pa četudi v Seattleu. Ocena: ★★★★★

Zabavaj se! Zberi nalepke! In odpotuj v sončni Egipt!

Kolosejeva zabavomanija

Od 1. julija do 5. septembra.

Podrobnosti o nagradni igri na www.kolosej.si

ARENA KOLOSEJ

LAŽJI SUDOKU

			5					
7	5	9	8			6	1	2
			9	1	6			
		5		2		1	3	6
		4				8		
2	9	6		3		7		
			6	8	4			
6	3	8			1	4	5	7
					7			

Rešitev:

8	4	3	2	5	1	7	6	9
2	3	7	1	6	8	9	5	4
1	6	8	9	3	4	2	7	5
5	7	9	4	8	2	1	3	6
6	1	2	5	7	3	8	9	4
4	2	8	7	9	6	5	1	3
3	5	6	8	1	4	2	9	7
7	9	5	1	2	3	6	8	4
9	8	1	6	5	7	4	2	3
2	4	9	3	7	8	5	1	6

TEŽJI SUDOKU

			6		7	1		
							3	
9			8					
	8		3		1		9	5
	1	3		9		7	6	
4	2		5		6		1	
			4					8
	6							
		5	9		2			

Rešitev:

1	4	3	2	9	6	5	7	8
7	5	8	3	2	7	9	1	6
6	9	5	1	7	4	2	8	3
8	1	9	2	5	4	3	7	6
2	6	7	1	8	9	3	5	4
5	3	4	6	1	2	7	8	9
4	2	1	8	9	3	5	7	6
3	7	6	8	1	4	2	9	5
9	8	1	5	9	2	7	6	3
7	4	2	3	6	1	8	5	9

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebelenih devetih kvadratov.

AVTOMOBILIZEM

ZDAJ JE V MODI EVOLUCIJA

Test: Fiat Punto Evo 1,4 Multiair Fun

Matjaž Gregorič

Morda v začetku diši po prevari, ampak pri Fiatu so Punta prenovili z dobrimi nameni in mu nadelo novo oznako zato, da bi se ločil od prejšnjega, ki si še ni prislužil upokojitve. In ker novinec vsaj na prvi pogled ne prinaša nič revolucionarno novega, je kar pošteno, da so mu v Torinu nadelo oznako Evo, ki simbolizira evolijske spremembe.

In teh je več, kot obeta zgolj nekoliko preoblikovana zunanost. Delo oblikovalcev je

najbolj vidno na sprednjem delu, kjer ima Punto Evo novo masko hladilnika in spominja na manjši Fiat 500, zraven pa sta še nova žarometna in celoten odbijač skupaj z večjo rezo za zajemanje zraka v motorni prostor. Na zadnjem delu je sprememb manj, a se vseeno opazijo, če ne podnevi, pa zagotovo ponoči, ko se skozi celotni svetlobni telesi razlijeta liniji rdečih svetlečih diod.

Oblikovalski trud je opazen tudi v notranjosti, kjer ima voznik pred svojimi očmi preglednejše merilnike, nad sredinsko konzolo pa novo upravljalo ploščo za radijski sprejemnik in vse, kar sodi zraven, med drugim brezžično komunikacijsko napravo, ki omogoča enostavno povezavo z mobilnim telefonom ali pa nosilec s kontakti za navigacijsko napravo. In poleg vsega si je mogoče notranjost še prilagoditi po svojem okusu, na primer z barvnimi vložki na prevlekah sedežev in plastiki armaturne plošče. A kljub vsemu se zdi, da je ta Fiatov avtomobil še vedno narejen preveč ceneno in težko se je izogniti občut-

ku, da bo v nekem trenutku odletel kakšen kos preveč cene plastike.

Čisto pri vrhu sredinske plošče je tudi stikalo, s katerim je mogoče izključiti sistem za samodejno zaustavitev motorja ob mirovanju in ponoven zagon ob speljevanju. Vajo je žal treba ponoviti na vsaki vožnji in voznikom, ki nimajo ekološke zavesti, bo to paralo živce. Je pa že sam novi 1,4-litrski bencinski motor s tehnologijo drugačnega nadzora pretoka zraka, ki skrbi za večjo učinkovitost in zmanjšano porabo. Ta štirivaljni je kar živahen pogonski stroj, čeprav njegova na papirju zapisana moč in navor ne obetata kaj posebnega. Zato si voznik lahko privoščiti tudi bolj dinamično vožnjo, je pa res, da kakšnih dirkaških dosežkov

ni mogoče pričakovati. No, saj Punto Evo s petimi vrati je lahko tudi dopolnilni družinski avtomobil, ki se enako dobro znajde v mestni gneči kot na odprti avtocesti. Podvožje je dovolj čvrsto, da bi preneslo še kaj več, kot zagotavlja pogonski stroj, kolesa se zanesljivo držijo ceste, manjše vozniške napake so odpuščene, grobega odzivanja na kratke cestne grbine se na trenutke zdi preveč. Ugajati zna tudi dokaj neposreden volan, čigar vrtenje se lahko olajša z gumbom na armaturni plošči, takšen režim pa je namenjen predvsem manevriranju.

In čeprav so se pri Fiatu odločili narediti prevrat samo z evolucijo, jim je osvežitev skoraj v celoti uspela, nenazadnje tudi z dokaj uravnoteženo ceno.

TEHNIČNI PODATKI

Mere: d. 4,065, š. 1,687, v. 1,490 m, medosje 2,510 m
 Prostornina prtljažnika: 257/1030 l
 Teža (prazno v./ dovoljena): 1150/- kg
 Vrsta motorja: štirivaljni, bencinski
 Gibna prostornina: 1368 ccm
 Največja moč pri v/min: 77 kW/105 KM pri 6500
 Največji navor pri v/min: 130 pri 4000
 Najvišja hitrost: 185 km/h
 Pospešek 0-100 km/h: 10,8 s
 Poraba goriva po EU norm.: 7,5/ 4,7/ 5,7 l/100 km
 Emisija CO₂ g/km: 134 (Euro V)
 Maloprodajna cena: 12.840 EUR
 Uvoznik: Avto Triglav, Ljubljana

Grande Punto Actual 1.2 8v 3 vrata že za 7.990 EUR!

PRIČARAJO LAHKO TUDI SNEG

BMW energijsko okoljski in tehnološki preizkusni center

Matjaž Gregorič

Čepav na avtomobilskih trgih vlada kriza, moramo vlagati v razvoj, so prepričani pri bavarskem BMW, kjer so pred kratkim odprli nov energijsko okoljski in tehnološki center. V objekte in opremo so vložili kar 130 milijonov evrov, center pa sestavljajo tri velike komore in dve delavnici za različne preizkuse. Tako lahko v komorah simulirajo različne vremenske razmere s tempe-

raturami od -30 do +45 stopinj Celzija, lahko ustvarijo klimatske pogoje na višinah od 200 metrov pod morjem do nadmorske višine 4200 metrov, lahko ustvarijo umetno sneženje ali sončne žarke, v vetrovniku pa veter s hitrostjo do 250 kilometrov na uro. V centru imajo tudi akustično komoro in vetrovnik za aerodinamiko. Z vsemi simulacijami bodo pri BMW prihranili znatna sredstva in veliko časa, saj jim ne bo več treba tako zahtevnih preizkusov opravljati v resničnem okolju na vseh koncih sveta.

PRED NAKUPOM NA SPLET

Kupci novih avtomobilov pred odločitvijo informacije vse bolj pogosto zbirajo s pomočjo spletnih konfiguratorjev.

Matjaž Gregorič

Nakup novega avtomobila je lahko vesel dogodek, marsikomu pa lahko predstavlja tudi nočno moro. V poplavi številnih avtomobilskih znamk in modelov ter nepregledni množici različic si je pač težko izbrati prav takšen štirikolesnik, ki bi nam najbolj ustrezal. To velja še toliko bolj, ker je neizprosna tudi cenovna vojna in ker je dobro vedeti, ali nam na sosednjem vogalu ulice ne ponujajo več kot v prvem avtomobilskem salonu, ki smo ga obiskali.

Nerodno je, če na spletnih straneh ni ponudbe aktualnih modelov, če navedene cene ne ustrezajo dejanskim, če ni dovolj tehničnih in drugih podatkov, če ponujajo tisto, česar ni več, in podobno. Gledano na splošno so se slovenski uvozniki glede tega v zadnjih letih precej popravili in le težko bi še našli kakšno znamko, ki nima urejenih spletnih strani, saj so te postale prvi obraz podjetja. Poleg tega se vse več avtomobilskih oglasov iz časopisov in revij seli na splet, kar še posebej velja za rabljene avtomobile.

Kljub temu da se večina kupcev avtomobilov pred nakupom temeljito informira na

Večina se pred nakupom seveda sprehodi po spletnih straneh prodajalcev oziroma uvoznikov avtomobilov, kajti čas je predragocen, da bi ga zapravljali s sprehodi od enega do drugega avtomobilskega salona. Tudi spletne strani slovenskih uvoznikov avtomobilov postajajo najpomembnejši in tudi najhitrejši vir informacij pred nakupom. Samo z nekaj kliki imamo namreč na računalniškem zaslonu podrobne informacije o modelih, cenah, pogojih in možnostih financiranja. Hkrati si lahko poiščemo najbližjega prodajalca, kjer si lahko avtomobil ogledamo in se dogovorimo o podrobnostih nakupa.

Tako imenovani spletni konfiguratorji omogočajo, da si izbrani avtomobil odnemo v eno od ponujenih barv, ga zavrtimo in si ga ogledamo z vseh strani, izberemo sedežno oblaganje in stilske dodatke, si naložimo dodatno opremo, in če je spletna stran dobro podprta, si sproti izračunavamo, koliko nas bodo stale naše želje in sanje. Nekateri uvozniki gredo še dlje in skušajo obiskovalcu spletne strani pričarati občutke sedenja za volanom in ga s takšno virtualno vožnjo seveda privabiti v salon.

spletnih straneh prodajalcev, neposredni spletni nakupi oziroma spletna naročila nikjer v svetu niso povsem zažvela. Nakup avtomobila je namreč precej bolj zapleten kot na primer spletni nakup mobilnega telefona ali fotoaparata. Nena zadnje gre pri avtomobilih za večje vsote denarja in kljub vabljivi vsebini in dobrim predstavitvam na avtomobilskih spletnih straneh želi večina kupcev pred odločitvijo iz izbranim avtomobilom prevoziti vsaj nekaj preizkusnih kilometrov. In skoraj vsak ima za prodajalca vsaj še nekaj konkretnih vprašanj. Srečanje iz oči v oči s prodajalcem po spletu pač za zdaj še ni mogoče in tudi virtualni svetovalci verjetno ne bi znali odgovoriti na vsa kupčeva vprašanja in bi ga odpravili z odgovorom "... o tem se pozanimajte pri najbližjem prodajalcu ..."

Na spletnih straneh nekaterih slovenskih avtomobilskih uvoznikov se je mogoče tudi naročiti na servisni pregled vozila. Uporabnik v pripravljen elektronski obrazec vpiše svoje podatke, podatke o vozilu, lokacijo izbranega serviserja, število prevoženih kilometrov ter vrsto servisa ali popravila ter zelen termin. Odgovor v kratkem pride po elektronski pošti, ali pa lastnika kontaktirajo po telefonu.

DRUŽABNA KRONIKA

KRESNA NOČ

Konec meseca bomo dobili najlepšo Slovenko, letošnja miss Universe Slovenije je v sobotnih jutranjih urah odletela v Las Vegas, Kresna noč v Bohinju pa je bila brez petkovega programa, ker jim jo je zagodlo vreme.

Alenka Brun

Dvanajst finalistk za miss Slovenije 2010 smo že spoznali. Med izbranimi dekletki smo zasledili tudi Gorenjko, devetnajstletno Domžalčanko Ajdo Sitar. Finalna prireditev bo letos 29. avgusta v Mariboru, svetovni izbor pa kasneje na Kitajskem. Letošnji izbor za miss Slovenije prinaša kar nekaj novosti. Ena je ta, da bo občinstvo s pomočjo telefonskega glasovanja in SMS-glasovanja izbrala svojo miss, od konca julija pa že vsa večja slovenska mesta krasijo jumbo plakati s fotografijami in telefonskimi številkami za glasovanje.

Miss Universe Slovenije 2010 Marika Savšek pa je na svoj svetovni izbor v Las Vegas odletela v sobotnih zgodnjih urah z letališča Jožeta Pučnika, kjer je že vse vrvelo, tako da sploh nisi opazil, da je ura 5.30. Njeni kovčki so tokrat dosegli težo okoli sedemdeset kilogramov, s seboj pa je nesla kup koktajl oblek, dve večerni, pa nacionalno, v kateri se bo 23. avgusta predstavila na finalnem izboru. Nacionalna obleka je nekaj posebnega, saj je na njej zanimiv potisk slovenskih znamenitosti, zgodbo tisočih lepot Slovenije pa simbolno predstavljajo številni svetleči kristalčki, ki so posuti po obleki. Od Predjamskega gradu in lipicancev do Plečnikovega Tromostovja in Blejskega otoka - najlepši koticiki Slovenije, ki

krasijo spodnji del obleke, se dobesedno zlijejo z blagom. Unikatno obleko je po idejni zasnovi priznane oblikovalke Maje Štamol realizirala mlada Tanja Basle. V zgodbo o unikatnosti pa je vpeto tudi nacionalno darilo, s katerim bo Marika predstavila Slovenijo na dobrodelni dražbi nacionalnih daril. Posebej za to priložnost so mojstri iz Steklarne Rogaska ročno izdelali unikatno vaško situlo iz dragocenega rogaškega kristala.

V sobotnih večernih urah pa je Bohinjcem uspelo izpeljati njihovo tradicionalno Kresna noč. V petek jim jo je zagodlo vreme, tako da je vse dogajanje odpadlo, sobota pa je potekala po programu. Glavnina prireditve je potekala na prostoru Pod Skalco, za glasbeno popes-

tritev so skrbeli žurerji Mambo Kings, pa Disco kreinersi, zapela je tudi Nina, zaigrala Godba Bohinj, s svojo predstavo pa sta popestrili program tudi Taja in Geja, ognjeni plesalki. Ognjemet so tokrat načrtovali okoli enajste ure, kake pol ure prej pa prižgali kres na jezeru in jezero razsvetlili s svečkami v jajčnih lupinah. Teh je po jezeru zaplavalo okoli sedem tisoč. Pred ognjemetom so na čolnih nastopili še Lovski rogisti iz Bohinja.

Predstavniki Turističnega društva Bohinj in vodja prireditve Jure Sodja ocenjuje, da je v soboto Bohinj obiskalo okoli osem tisoč ljudi, po ognjemetu so se proti domu odpravile predvsem družine, ostali pa so rajali do zgodnjih jutranjih ur.

Mariko so na letališče pospremili sestra Ana, brata Janez in Andrej, mami Minka, oče Janez ter fant Jernej (skrajno desno). / Foto: Tina Dokl

Jure Sodja z ženo Marjeto / Foto: Anka Bulovec

Disco kreiners / Foto: Anka Bulovec

Petkov narodnozabavni žur je odpadel, so pa s sobotnim nastopom Mambo Kingsi zadovoljili glasbeni okus obiskovalcev. / Foto: Anka Bulovec

Ognjeni plesalki Taja in Gaja / Foto: Anka Bulovec

Ognjemet / Foto: Anka Bulovec

VRTIMO GLOBUS

Dobila kamne, a ne ve, od koga

Naomi Campbell je na sodišču v Haagu pričala proti nekdanjemu liberijskemu voditelju Charlesu Taylorju. Priznala je, da je v dar dobila mošnjiček z "umazanami kamni", ob tem pa dodala, da ne ve, kdo ji je krvave diamante poslal. Taylor, obtožen vojnih zločinov, naj bi ob obisku Južnoafriške republike leta 1997 uporabil diamante za nakup orožja in financiranje državljanske vojne v Sierr Leone.

Nič več samski

Nekdaj neulovljivi Robbie Williams je z igralko Aydo Field, skupaj sta več kot tri leta, stopil pred matičarja. "Bil je zelo lep in romantičen obred," o poroki s 75 svati na njegovem domu na Beverly Hillsu, organizirala jo je njegova skrbna mati, poročna revija People. "To je tisto, kar si vsak želi za svoje otroke, še nikoli ga nisem videl tako srečnega. Ayda je čudovita, zabavna in prijetna, prava zanj. Skupaj sta sijajna," je navdušen pevec oče Pete Conway.

Proti botoksu, za hinduizem

Julia Roberts je ena redkih Hollywoodčank, ki je proti uporabi botoksa. Želi namreč, da bi njeni otroci z obraza lahko razbrali, kdaj je jezna, srečna ali zbegana. "Žalostno je, da živimo v tako panični, dismorfični družbi, v kateri si ženske ne dajo priložnosti, da bi videle, kako bodo izgledale, ko bodo stare." Med snemanjem filma Jej, moli, ljubi v Indiji se je odločila tudi za novo vero. Kot prava hindujka zdaj z družino redno obiskuje tempelj, po reinkarnaciji pa si želi "tiho" življenje.

Španski oddih

Ameriška prva dama Michelle Obama in mlajša hči Sasha sta za petdnevne počitnice izbrali Španijo. Soncu in morju sta se predajali v Marbelli in okoliških krajih, dopust pa zaključili s kosilom pri španskem kralju Juanu Carlosu na Majoriki. Medtem ko so mediji spremljali podrobnosti - kaj sta jedli za večerjo, kakšen okus sladoleda sta izbrali, katere trgovine sta obiskali - se Španci veselijo dobre reklame, manj pa so luksuznim počitnicam v kriznih časih naklonjeni Američani.

Marika Savšek, miss Universe Slovenije 2010, bo lepote Slovenije s svojo nacionalno obleko dobesedno oblekla.

/ Foto: arhiv organizatorja